

Käyttösuunnitelma 2025

Elinvoiman palvelualue

Elinvoimavaliokunta 10.12.2024

Sisällysluettelo

Elinvoiman palvelualue.....	1
Organisaatio	4
Henkilöstö	5
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet.....	5
Ilmasto- ja ympäristötavoitteet.....	6
Osallisuus.....	7
Palvelualueen tuloslaskelmat	8
Arvio vastuualuekohtaisesta määrärahan jakautumisesta	10
Elinvoiman hallinto	11
Työllisyyspalvelut	16
Kuntatekniikka.....	19
Kehitys- ja kaavoituspalvelut.....	21
Rakennus- ja ympäristövalvonta.....	25
Ruoka- ja siivouspalvelut.....	28
Vesihuoltolaitos	31
Investoinnit	33
Riskien hallinta	37
Tositteiden hyväksyjät.....	40
Maksut ja taksat	44
Ajoneuvojen siirtomaksut	44
Autopaikkamaksut.....	45
Hoppa-palveluliikenteen taksat.....	45

Kaava- ja karttaotteet, julkaisut, selvitys-/tietojen keruu, mittaryhmän palvelut.....	46
Kaavoituspalvelumaksut	47
Kaivulupa Hollolan kunnan katu- ja muilla yleisillä alueilla tehtävät työt	49
Liikunta-alueiden ja paikkojen maksut.....	52
Maa-ainestaksa.....	55
Rakennusvalvonta- ja palvelutaksa	67
Sijoitusluvat.....	91
Tilankäyttömaksut	91
Toripaikkojen maksut	93
Venepaikkamaksut	94
Hollolan vesihuoltolaitos hinnasto.....	95
Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa	102

Elinvoiman palvelualue

Vastuutako: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Palvelualuejohtajan katsaus

Lakiin perustuvat muutokset siirryttäessä vuoteen 2025

Työllisyyspalvelut ovat olleet osa Lahden seudun kuntakokeilua, jossa kunnan työllisyyspalvelut ovat toimineet työvoimaviranomaisena työllisyyden kuntakokeilun lain mukaisesti (1269/2020). Kuntakokeilulain mukainen toiminta päättyy 31.12.2024 ja vuoden 2025 alusta lakisääteiset työllisyyteen liittyvät tehtävät hoidetaan Päijät-Hämeen työllisyysalueella. Hollolan kunta toimii vastuukuntana 9 kunnan työllisyysalueen kokonaisuudessa. Muutoksen myötä kuntaan rakentuu toiminnaltaan uudenlaiset, kunnan elinvoimaa ja työvoimaviranomaisen työtä tukevat työllisyyspalvelut. Työllisyyspalveluiden toiminnassa nousee entistä vahvempaan elinkeinopalveluiden kanssa tehtävä yhteistyö ja yrityksille tarjottavien palveluiden ratkaisut. Tämän lisäksi nuorten palveluissa Ohjaamo-toimintaa ja nuorisopalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään sekä huomioidaan kotoutumislain muutos ja sitä kautta vastuiden kasvaminen kuntasektorilla.

Rahoitusmallin muuttuessa vuodesta 2025 eteenpäin kunnan maksuosuus työmarkkinatuen kuntaosuudesta määräytyy eri kriteerein, eikä se ole enää vertailtavissa edellisvuosiin. Aiempaan toimintatapaan verrattuna kuntaosuuden katkaisee aito työllistyminen.

Jatkuvat lainsäädäntömuutokset määrittävät viranomaistoiminnan muutoksia. TE24- ja KOTO-lain uudistusten lisäksi laajimpana muutoksena vuodelle 2025 on uusi rakentamislaki, joka muuttaa rakentamisen lupajärjestelmää, sääntelyä sekä rekisteritietojen toimittamista. Muutokseen on jo pureuduttu hallintosääntökirjausten päivittämiseksi, vuoden 2025 aikana päivitetään rakennusjärjestys.

Toiminnalliset muutokset

Vesihuoltolaitoksen tulot riippuvat vedenkulutuksesta sekä liittymismaksuista, jotka vaihtelevat vuosittain myös maailmanlaajuisista kriiseistä ja taloustilanteesta johtuen. Talouden tasapainossa pitämiseksi jouduttaneen jatkossakin arvioimaan vesihuoltolaitoksen asiakasmaksuja.

Puunmyyntitulot ovat vaihdelleet vuosittain. Jatkossa vuosittaiset myyntitulot pyritään pitämään tasaisena toteuttamalla metsäsuunnitelmaa. Toisaalta seurataan energiapuumarkkinan korkeasuhdannetta ja pyritään hyödyntämään sitä.

Suomessa kuituoperaattorit ovat aloittaneet vahvan laajentumisen vuoden 2024 aikana. Asiakaspalautteiden perusteella tämä on näkynyt asukkaiden arjessa negatiivisella tavalla. Töiden valmistumisen seurantaan on kiinnitetty huomioita ja sakkoja on lähetetty toimijoille. Jatkossa arvioidaan sijoitus- ja kaivuulupien ehtojen kiristämistä.

Kärkitoimintojen edistäminen

Keskuskortteleiden toteutuminen on yksi kunnan kärkihankkeista. Syksyn 2024 aikana selvitettiin kunnan tulevien vuosien taloudellista kantokykyä. Tämän seurauksen päädyttiin uudelleenarvioimaan kuntakeskuksen etenemistä. Tavoitteena on, että vuoden 2025 aikana päätetään etenemisestä.

Maanhankinta on kunnan pitkäaikaisen kehittymisen edellytys. Resurssien kohdistaminen maanhankintaan ja sen priorisointi on edelleen keskiössä.

Palvelualueen talous

Vuosi 2025 on viimeinen investointivuosi, joka toteutetaan syksyllä 2023 hyväksytyin investointitason mukaan. Uusien linjausten mukaisesti tarkastelut investoinnit tulevat huomioimaan tuleville vuosille asetetut poistotavoitteet.

Käyttösuunnitelmatalous on tasapainossa.

Palvelukuvaus

Elinvoiman palvelualue edesauttaa monipuolisten asumismahdollisuuksien syntymistä ja huolehtii yritysten toimintaedellytysten kehittämisestä. Palvelualue tuottaa asumisen ja elinkeinoelämän tarvitsemat maankäytön ja kuntatekniikan palvelut ja vastaa rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen palveluiden järjestämisestä. Lisäksi palvelualue huolehtii työllisyysasioista (kuntapalvelut, ei lakisääteiset palvelut), elinkeinotoimen tehtävistä, joukkoliikennepalveluista (LSL) sekä päiväkotien ja koulujen ruoka- ja siivouspalveluista.

Yhtenä osakokonaisuutena vastualueen käyttötaloudessa on varattu budjetti kunnan kiinteistöasioiden hoitoon (pl investoinnit, jotka tilataan erikseen). Työt tilataan Hollolan Tilapalvelut Oy:ltä.

Palvelualue toimii elinvoimavaliokunnan ohjauksessa tuottaen tehokkaita, taloudellisia ja asiakaslähtöisiä palveluita pääasiassa kuntalaisille. Elinvoimavaliokunnan alaisuudessa toimii seitsemän vastuualuetta: kehitys- ja kaavoituspalvelut, kuntatekniikka, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, vesihuoltolaitos, ruoka- ja siivouspalvelut, työllisyyspalvelut sekä elinvoiman hallinto (sis. elinkeinopalvelut ja joukkoliikenne).

Palvelualueen organisaatioon kuuluu Päijät-Hämeen ympäristöterveydenhuollon taseyksikkö. Ympäristöterveydenhuolto toimii ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion. Ympäristöterveyslautakunnan alaiset vastuualueet ovat: eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu sekä ympäristöterveydenhuollon hallinto ja lautakunta. Ympäristöterveydenhuolto palvelee seudullisesti 9 kunnan tarpeita.

Toinen 9 kuntaa palveleva kokonaisuus on Päijät-Hämeen työllisyysalue. Työllisyysalue taseyksikkö aloittaa uutena organisaationa elinvoiman palvelualueella vuoden 2025 alusta ja se tuottaa sopimuskunnilleen lakisääteiset työvoimapalvelut. Työllisyysalue toimii työllisyyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion.

Palvelusuunnitelma 2025

Palvelualue jatkaa normaalia toimintaansa. Vastuualuekohtaisissa palvelusuunnitelmissa on esitetty muutokset vuoteen 2024 verrattuna sekä pääpiirteiset palvelusuunnitelmat vuosille 2026–2028. Tulevan vuoden puolivälissä aloittaa toimintansa uusi valtuusto. Kunnan strategiaa päivitetään ja strategiset hankkeet määritellään uudelleen tulevia vuosia varten.

Strategisten hankkeiden päätavoitteet

Rekrytoinnit on tehty palvelualueen strategisten hankkeiden mukaisesti ja hankkeiden totutusta seurataan yhteisen ohjeistuksen mukaan ja aikataulussa. Vuosina 2022–2024 hankkeet ovat edenneet suunnitellusti ja siirtyneet vaiheeseen, jossa niiden sisältö on osa palvelualueen operatiivista toimintaa. Strategiset hankkeet ovat palvelleet tarkoituksensa mukaan; toimintamallit ja –suunnitelmat ovat kirkastaneet perustehtäviä, ja jatkossa hankkeiden sisältö integroituu paremmin osaksi perustehtäviä.

Kunnan kehityksen ja tulevaisuuden kannalta tärkeimmät tehtävät ovat maanhankinnassa onnistuminen ja kuntakeskustan kehittäminen. Maanhankinnan pohjalta toteutetaan asumisen ja yrittämisen alueita strategisen yleiskaavan ohjaamana. Keskustan kehittämisen tavoitteena on parantaa kuntakeskuksen

vetovoimaa, luoda kuntakeskuksesta hollolalaisten yhteinen asioinnin ja oleskelun paikka sekä houkutella alueelle lisää palveluja. Strategisten hankkeiden rahoitus ja tavoitteet mukaan lukien elinvoiman palvelualue löytyvät kunnanhallituksen alaisesta talousarvioesityksestä.

Jatkossa joudutaan arvioimaan sitä, miten kunta saa hankittua maanomistusta kaavoittaakseen asumiselle ja yrittämiselle uusia avauksia. Tämän hetken arvion mukaan uusien alueiden toteutusmahdollisuudet tyrehtyvät ennen vuosikymmenen loppua, jos maanhankinnassa ei päästä eteenpäin. Oletus on, että maapoliittisen ohjelman mukaisesti arvioidaan kaikkien maanhankintakeinojen käyttöä, maanlunastus huomioiden. Tähän vaikuttaa oleellisesti se, miten mahdollinen lakimuutos tulevaisuudessa määrittää maanhankintakeinot ja hankinta-arvot.

Kuntakeskuksen kehittämistä arvioidaan uudelleen. Keskustan kehittäminen kehittäjäkumppanin kanssa päättyy ja uutta etenemistietä arvioidaan. Vanhan viraston purkulupa on lainvoimainen ja purkaminen alkaa vuoden vaihteessa.

MAL-sopimuskauden 2024–2027 neuvottelut ovat päättyneet ja siirtyminen sopimusvaiheeseen on alkanut syyskuussa. Kunnan tavoitteena on, että vuosina 2023–2024 toteutetut suunnittelukohteet, Rantatien kevytväylä välillä Pyhäniementie – Messilä ja Valtatie 24 parantaminen, Kalliolan liittymässä ja välillä Paimelantie – Rajaharjuntie etenevät alkavalla MAL-kaudella. Hollola on aktiivisesti mukana maakunnallisissa tavoitteissa.

Ilmasto-ohjelman hyväksyntä on valtuustossa joulukuussa 2024. Tämän jälkeen ohjelma siirtyy toteutukseen. Tavoitteena on, että ohjelma on tavoitehakuinen, ja sillä on vaikutusta siihen, miten kunta toimii, ja miten työntekijät tekevät työtään.

Investointiohjelman toteutuksella vastataan sekä kuntatekniikan, vesihuollon, palvelujen (kiinteistöt) ja väestön ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Varautumisen harjoittelu

Palvelualueen valmiussuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Yhteinen sisäinen varautumisen harjoitus keskittyy koulujen ja päiväkotien poikkeusolojen toimintojen yhteensovittamiseen (palvelutuotanto, energia, vesi, ruoka). Poikkeusoloissa tekninen toimintahaaste on varavoiman riittävyys.

Työssä onnistuminen

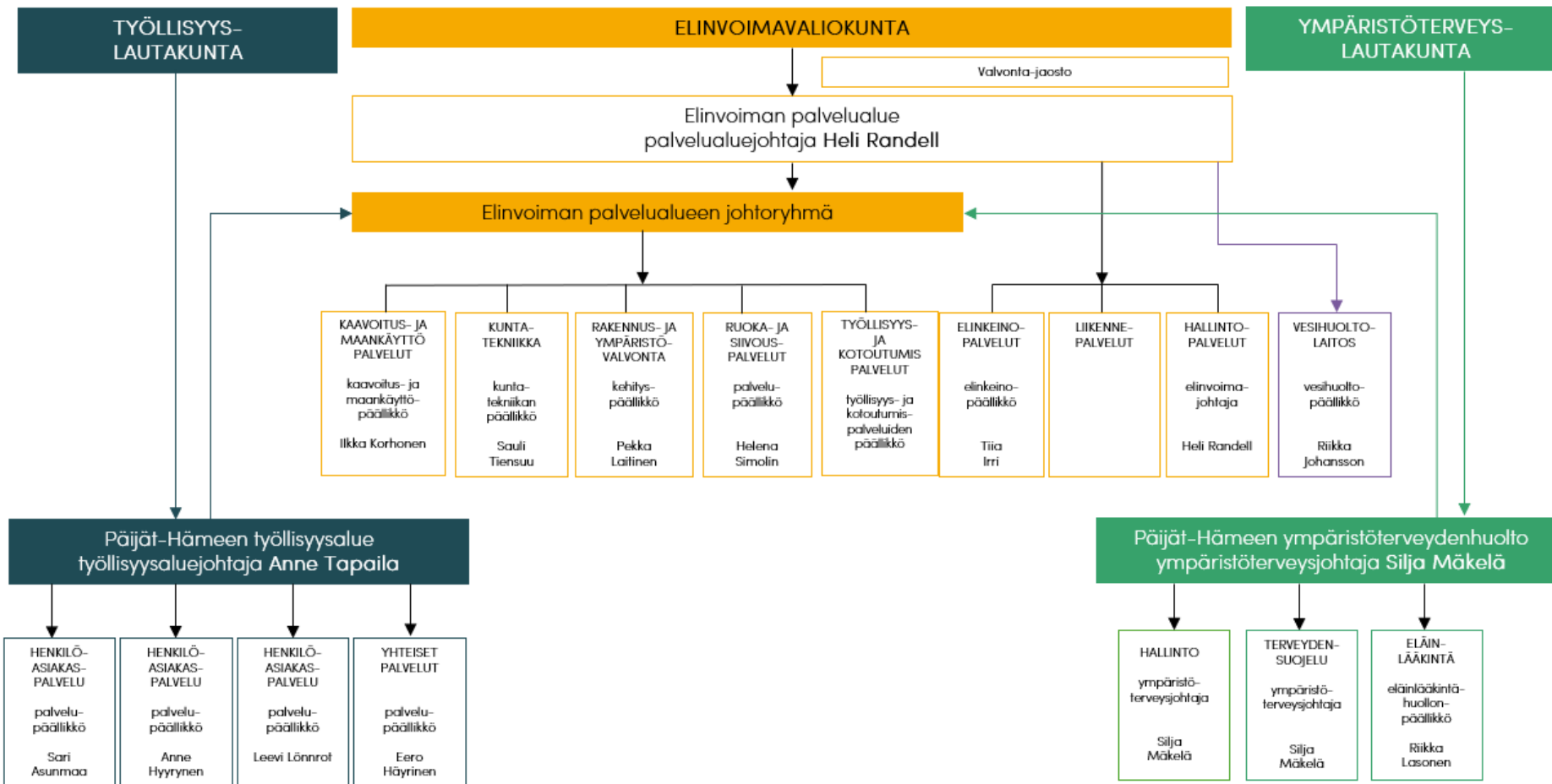
Toiminnan jatkuvuuden ja tehokkaan työskentelyn varmistamiseksi on edelleen tarpeellista kiinnittää huomiota nykyisten resurssien pysyvyyteen ja kyvykkyyteen. Kuluneiden vuosien kokemuksella voidaan todeta, että resurssit ovat tiukoilla ja huoli työntekijöiden jaksamisesta ja töiden sujuvuuden haasteista on olemassa. Tämä näkyy työhyvinvointikyselyn tuloksissa. Tulosten perusteella vastuualueet ovat tehneet kehittämissuunnitelmat, joiden toteutumista seurataan.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu. Sen mukaan oleellisia resurssimuutoksia ei ole näköpiirissä. Koulutussuunnitelmalla edistetään osaamisen kehittymistä ja suoriutumista. Työllisyyspalveluiden toiminnossa tulee tehtävänkuvamuutoksia. Muutostilanne onnistuu yhdessä tekemällä ja haasteisiin heti tarttuminen.

Koko henkilöstö opettelee omassa roolissaan vuoden alusta käyttöönotettavat henkilöstö- ja talousohjelmistot. Oppiminen ja rutinoituminen uusiin ohjelmiin vie aikansa. Odotusarvo on, että ohjelmistot järkevöittävät toimintoja, eivät tuo lisäkuormaa.

Organisaatio

Elinvoiman palvelualueen organisaatio

Henkilöstö

Elinvoiman palvelualue	TP 2023	TA 2024	KS 2025	Muutos
Vakituiset	105	117	115	-2
Määräaikaiset	7	0	0	0
Työllistetyt	37	0	0	0
Yhteensä	149	117	115	-2

Toiminnalliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha
Vanhan virastotalon purkaminen.	Virastotalo purettu.	Sisältyy talousarvioon.
Keskuskortteleiden toteutus arvioidaan uudelleen.	Keskuskortteleiden kehittämisen uudelleenarviointi laadittu ja käsitelty valtuustossa.	Uudelleenarvioinnin pohjalta määrärahojen kohdennus päätetään valtuuston talousarviota koskevalla muutospäätöksellä, uudelleenarviointia koskevan valtuustokäsittelyn yhteydessä.
Vastuutaho: Pekka Laitinen , kehityspäällikkö; Heli Randell , elinvoimajohtaja		
Uudelleen organisoidut työllisyys- ja KOTO-tehtävät hoidetaan suunnitellusti palvelusuunnitelman ja -prosessien mukaan	Työllisyystoiminnoissa päällekkäisyydet on todettu ja poistettu. Kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmä laatinut toimintasuunnitelman 2025	Sisältyy talousarvioon.
Vastuutaho: Työllisyyspäällikkö		
Lahden seudun liikenteen joukkoliikennestrategia tulee voimaan	Linjaliikenteen suoritteet ja matkustajamäärät (vrt. vuoteen 2024)	Sisältyy talousarvioon, arvioidaan vuosittain sekä taloussuunnitelman yhteydessä.
Vastuutaho: Heli Randell , elinvoimajohtaja		

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)
Kuntien ilmastosuunnitelman toimeenpano	Kunnan ilmastosuunnitelmaa toteutetaan ja seurataan vuosittain mm. vaikuttavimpien ilmasto- ja ympäristölistauksien kirjauksien kautta. Vuonna 2025 kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että toimenpiteiden kirjaukset edistävät konkreettisesti ilmasto-ohjelman tavoitteita
Vastuutaho: Annariina Keto , projektiasiantuntija	
Monta luontoa – Monta mahdollisuutta luonnon virkistyskäytön kehittämissuunnitelma 2023–2025 (kh 18.9.2023)	Esitetyt toimenpiteet vuodelle 2025 ohjelmassa, mm. Uuden luontokohteen suunnittelu ja toteuttaminen sekä Kunta-Helmi -hankkeen luonnonhoitotoimenpiteiden toteuttaminen.
Vastuutaho: Annariina Keto , projektiasiantuntija	
Salpakankaan teollisuusalueen kaupunkivesien hallinnan neuvontahanke	Tehdään riskikohteiden priorisointi. Laaditaan kiinteistöille suunnattu ohjeistus. Suoritetaan asiakkaiden kanssa sovittavat neuvontakäynnit.
Vastuutaho: Annariina Keto , projektiasiantuntija, Mari Pihlaja-Kuhna , ympäristötarkastaja	

Osallisuus

Osallisuuden toimenpide

Toimenpide: Asukkaiden kuuleminen asuinalueensa metsäsuunnitelman päivittämiseen ja uusien toimenpiteiden luonnosteluun

Kuvaus: Pyydetään asukkailta kommentteja ja lähipuuston käsittelytoiveita kirjattavaksi suunnitelmiin ja / tai työohjeisiin.

Tavoiteaikataulu: Jatkuva

Vastuutaho: Karri Eerikäinen, metsäasiantuntija

Toimenpide Yrityskäynnit 50kpl/vuosi, Järjestetyt tapahtumat yrityksille 20kpl/vuosi

Kuvaus: Tullaan näkyväksi ja verkostoidutaan yrityskentässä tapaamisten ja tapahtumien kautta.

Tavoiteaikataulu: Jatkuva

Vastuutaho: Tiia Irri, elinkeinopäällikkö

Työnhakija-asiakkaille tarjotaan ryhmätoimintoja ja erilaisia tilaisuuksia. Tavoite 4 krt/v

Kuvaus: Toteutetaan ryhmätoimintoja työnhakija-asiakkaille sekä osallistutaan/toteutetaan asiakkaille tilaisuuksia, joiden tavoitteena on työllistyminen tai koulutus.

Tavoiteaikataulu: Siirtymävaihe

Vastuutaho: Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö

Lisätään kotoutujien palveluvalikoimaa ja toimintoja, jotka edesauttavat kotoutumista. Tavoite ryhmämuotoisia toimintoja 3 krt/v

Kuvaus: Toteutetaan ryhmätoimintoja eri palvelutarpeisiin niin työllisyyden edistämiseksi kuin vapaa-ajan toiminnoissa.

Tavoiteaikataulu: Siirtymävaihe

Vastuutaho: Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö

Kuntalaiset osana Hollolan ilmastosuunnitelmaa

Kuvaus: Jaetaan tietoa kuntalaisille ja yrityksille ilmastotoimista ja järjestetään tilaisuuksia. Minimissään yksi kuntalaisille ja yksi yrityksille (Ilmastokumppaneiden kevätkokous)

Tavoiteaikataulu: kevät 2025

Vastuutaho: **Annariina Keto**, projektiasiantuntija

Palvelualueen tuloslaskelmat

Elinvoiman palvelualue (ilman Vesihuoltolaitosta)

Sitova TOIMINTAKATE

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Käyttösuunnitelma 2025
Toimintatuotot	21 021 049	20 318 500	19 738 800
Myyntituotot	5 698 149	5 815 200	5 748 500
Maksutuotot	426 520	345 000	296 000
Tuet ja avustukset	901 239	550 000	250 000
Muut toimintatuotot	13 995 140	13 608 300	13 444 300
Valmistus omaan käyttöön	56 587	50 000	50 000
Toimintakulut	-23 032 826	-24 649 500	-24 824 500
Henkilöstökulut	-5 967 547	-6 402 300	-6 038 600
Palvelujen ostot	-9 590 143	-11 178 800	-10 758 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 305 177	-3 298 400	-3 458 000
Avustukset	-1 492 770	-1 743 000	-2 284 000
Muut toimintakulut	-2 677 189	-2 027 000	-2 285 700
TOIMINTAKATE	-1 955 189	-4 281 000	-5 035 700
Rahoitustuotot ja -kulut	-4155	0	0
VUOSIKATE	-1 959 345	-4 281 000	-5 035 700
Poistot ja arvonalentumiset	-8 262 029	-6 294 500	-6 398 700
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 305 358	-6 294 500	-6 398 700
Arvonalentumiset	-956 671	0	0
Poistoero, varausten ja rahastojen muutokset	0	250 000	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-10 221 374	-10 325 500	-11 434 400

Hollolan Vesihuoltolaitos

Sitova tilikauden yli-/alijäämä

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Käyttösuunnitelma 2025
Toimintatuotot	4 422 155	4 621 700	4 625 000
Myyntituotot	4 409 986	4 621 700	4 625 000
Tuet ja avustukset	12 169	0	0
Toimintakulut	-2 570 482	-2 558 400	-2 421 700
Henkilöstökulut	-71 450	-74 300	-72 200
Palvelujen ostot	-2 292 253	-2 335 400	-2 191 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-197 985	-140 300	-150 300
Muut toimintakulut	-8 793	-8 400	-8 200
TOIMINTAKATE	1 851 673	2 063 300	2 203 300
Rahoitustuotot ja -kulut	-305 241	-305 100	-304 700
VUOSIKATE	1 546 432	1 758 200	1 898 600
Poistot ja arvonalentumiset	-1 762 865	-1 758 200	-1 898 600
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 762 865	-1 758 200	-1 898 600
Arvonalentumiset	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-216 433	0	0

Arvio vastuualuekohtaisesta määrärahan jakautumisesta

Elinvoiman hallinto	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	1 302 421	1 150 000	1 150 000
Toimintakulut	-3 202 902	-3 325 900	-3 281 000
TOIMINTAKATE	-1 900 481	-2 175 900	-2 131 000

Kiinteistöpalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	12 715 838	12 216 300	12 243 800
Toimintakulut	-7 778 885	-7 921 900	-8 243 500
TOIMINTAKATE	4 936 953	4 294 400	4 000 300

Työllisyyspalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	611 206	694 000	50 000
Toimintakulut	-3 028 449	-3 697 400	-3 454 000
TOIMINTAKATE	-2 417 243	-3 003 400	-3 404 000

Kuntatekniikka	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	419 592	361 500	362 500
Valmistus omaan käyttöön	56 587	50 000	50 000
Toimintakulut	-2 476 952	-2 792 100	-2 745 200
TOIMINTAKATE	-2 000 773	-2 380 600	-2 332 700

Kehitys- ja kaavoituspalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	1 675 962	1 508 900	1 434 000
Toimintakulut	-1 630 001	-1 914 500	-2 053 800
TOIMINTAKATE	45 961	-405 600	-619 800

Rakennus- ja ympäristövalvonta	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	202 605	255 000	205 000
Toimintakulut	-879 543	-881 900	-768 900
TOIMINTAKATE	-676 938	-626 900	-563 900

Siivous- ja ruokapalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	4 093 424	4 132 800	4 293 500
Toimintakulut	-4 036 094	-4 115 800	-4 278 100
TOIMINTAKATE	57 330	17 000	15 400

Elinvoiman hallinto

Vastuutaho: **Heli Randell**, elinvoimajohtaja

Vastuualuepäällikön katsaus

Elinvoiman hallintovastuualue vastaa elinkeinoelämän ja joukkoliikenteen palveluista. Vastuualueella huolehditaan palvelualueen yhteisistä kehittämisprojekteista, ilmastotyön koordinoinnista kunnan tavoitteiden mukaisesti, laajan luontoalueen kehittämisestä sekä hanketyöstä. Rahoitusta haetaan edellisten vuosien tapaan mm. ympäristöön, vesiensuojeluun ja infrarakentamisen hankkeisiin kestävän kehityksen tavoitteet huomioiden esimerkiksi kestävän liikkumisen osalta kevyenliikenteen väylien parantamiseksi. Lisäksi vastuualueelle kuuluu kunnan kiinteistöjen hoidon, kunnossapidon ja kiinteistöinvestointien kustannukset. Käytännön työt toteutetaan Hollolan Tilapalvelut Oy:ssä, joka on kunnan 100 prosenttisesti omistama yhtiö.

Vastuualueella hoidetaan metsänhoitoon liittyvät tehtävät. Metsäasiantuntija sijoittuu organisaatiossa hallinto vastuualueelle, tulot ja kustannukset kohdistuvat kehitys- ja kaavoituspalveluiden vastuualueelle. Kunnan maaomaisuuden hallintaan kuuluu tavoitteellinen talous- ja taajamametsien hoito aiemmin hyväksytyjen metsäsuunnitelmien mukaisesti. Toiminta on kuvattu kaavoitus- ja kehityspalveluiden osiossa.

Liikennepalvelut

Liikennepalvelut -tulosityksikkö osallistuu LSL-liikenteen seudulliseen ja kuntakohtaiseen kehittämiseen sekä vastaa osaltaan kunnan oman palveluliikenteen (Hoppa) sekä asiointiliikenteen järjestämisestä ja kehittämisestä.

Hollolassa valmistuu joukkoliikenteen palvelutaso- ja linjastosuunnitelmatarkastelu, jossa otetaan kantaa nykyiseen ja ennen kaikkea tulevien vuosien palvelutasoon mm. seuraavien sopimuskausien hankintojen yhteydessä kohteittain. Seudullista joukkoliikenteen kehittämistä ohjaa hiljattain valmistunut seudullinen palvelutasoselvitys ja käynnissä oleva henkilöliikenteen seudullinen strategiatyö, joka valmistuu loppuvuodesta 2024.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut jatkaa yrityskehitystyötä, kehittää toimenpiteitä ja yritysystävällisyytyötä sekä monikanavaista tiedottamista. Tämä tarkoittaa monimuotoista vuorovaikutusta sekä kehittävää dialogia alueen yritysten, yrittäjien, yhteistyökumppaneiden, kunnan viranhaltijoiden, johdon väillä sekä muiden sidosryhmien välillä.

Yritystonttien myyntiin ja vuokrauksen haasteita on tunnistettu niin strategisessa hankkeessa – vetovoimaiset yritysalueet, kuin jatkuvassa työssäkin. Yritystonteille pyritään saamaan parempaa näkyvyyttä, tunnettuutta ja houkuttelevuutta. Alueemme tunnettavuutta pyritään parantamaan ja nostamaan esille mitä kaikkea Hollola tarjoaa sijoittuvalle yritykselle. Tätä työtä tehdään jatkuvana omana työnä, yhteistyössä Ladecin kanssa ja ostopalveluna. Hollolan kotisivut, yritystonteista kootut tiedot ja tehdyt markkinointimateriaalit ovat apuna tässä työssä.

Strategian hankkeen – vetovoimaiset yritysalueet – toimenpiteitä toteuttaen raivataan sijoittumisen haasteita ja kehitetään Hollolan kykyä palvella sijoittuvia ja sijoittumisesta kiinnostuneita yrityksiä paremmin. Näin parannetaan niin yritysalueiden kilpailukykyä ja koko alueen vetovoimaa. Vaatii useiden elinvoiman vastuualueiden hyvää yhteistyötä, suunnittelua, nopeita kuin myös aikaa ja resursseja vaativia toimenpiteitä. Ketteryyttä ja tulevaisuustaitoja.

Elinkeinopalveluiden tavoitteet on päätetty korvata tavoitteilla joihin elinkeinopäälliköllä ja kunnalla on todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa. Yritysten toimipaikkojen ja aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten määrään vaikuttaa vahvasti yrityksen toimintaympäristössä tapahtuvat asiat, jotka hyvin harvoin ovat kunnan käsissä. Uusiksi tavoitteiksi määriteltiin kunnassa tehdyt yrityskäynnit, jotka on toteuttanut joko Ladec tai elinkeinopäällikkö ja yrityksille järjestetyt tapahtumat. Näillä mittareilla voidaan mitata kunnan aktiivisia toimia yrityskentässä. Lisäksi tavoitteiksi asetettiin käynnistyneiden sijoittumisneuvottelujen määrä ja tätä kautta toteutuneet uusien yritysten sijoittumiset Hollolaan. Tällä mittarilla voidaan seurata kunnan vetovoimaisuutta. Uudet tavoitteet asetettiin nyt ensimmäistä kertaa kevään 2024 perusteella ja tavoitteet tullaan arvioimaan uudelleen vuoden 2025 loppupuolella.

Kiinteistöpalvelut

Hollolan kunnalle kokonaisvaltaisia kiinteistöpitoon liittyviä palveluja tuottaa Hollolan Tilapalvelu Oy. Palvelukokonaisuuteen kuuluu kiinteistöjen ylläpito ja huolto, rakennuttamisen suunnittelu ja toteutus sekä omistajapolitiittisten tavoitteiden toteuttaminen omistajan tilausten mukaisesti. Tarkemmin Hollolan Tilapalvelu Oy:n vuoden suunnitelmaan voi tutustua osakeyhtiön talousarviosta.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

Liikennepalvelut

Seudullisesti tänä vuonna hyväksytyssä joukkoliikenteen palvelutasotarkastelussa sekä myöhemmin syksyllä 2024 lausunnolle tulevassa joukkoliikenteen seustrategiassa otetaan kantaa nykytilanteeseen ja joukkoliikenteen tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin tulevaisuudessa. Seurataan ja reagoidaan joukkoliikenteen valtakunnallisessa ja seudullisessa toimintakentässä tapahtuviin erilaisiin muutoksiin (mm. kulkutavat, energia-/ympäristöpolitiikka, palveluverkkorakenne, yms.).

Määrärahataso on vakiintunut useamman poikkeusvuoden jälkeen ja matkustajamäärien kehitys on ollut suotuisaa. Matkalipun hintaan on tiedossa korotusta ainakin todennäköisen arvonlisäverokannan muutoksen takia.

Elinkeinopalvelut

Strategiset hankkeet kattavat elinkeinopalveluiden tehtäväkokonaisuudet ja niiden kehittämisen. Yritysalueiden kilpailukykyä kehitetään entisestään ja elinvoimaan vaikuttavia haasteita ja mahdollisuuksia tunnistetaan aktiivisesti. Yrityskentän kehittämisen ja kehittämisen tueksi ja selkeämmän toimintamallin luomiseksi tehdään laajaa yhteistyötä.

Tavoitteellista, ratkaisukeskeistä, parempaa, nopeampaa ja selkeämpää palvelua yrityksille niin kehittämiseen, laajentamiseen kuin myös sijoittumiseen.

Kiinteistöpalvelut

Hollolan Tilapalvelu Oy toteuttaa palvelusopimuksen mukaisesti kiinteistöjen ylläpitoa ja Hollolan uimahallin peruskorjaushankkeen rakennuttamista vuoden aikana. Yhtiö osallistuu myös keskuskorttelit hankkeen talonsuunnitteluun tarvittavilla toimenpiteillä. Muilta osin yhtiö toteuttaa valtuuston hyväksymää investointiohjelmaa 2025. Energiatohokkuuteen ja energian säästöön panostetaan vuoden aikana.

Palveluiden osalta kartoitetaan palvelusopimuksessa määriteltyjä asioita ja luodaan niiden toteuttamiseksi uusia käytäntöjä. Yhtiö osallistuu kiinteistöjen salkutuksen myötä mahdollisten myytävien kohteiden myyntiprosessiin yhteistyössä kunnan kanssa.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Elinvoiman hallinto	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	89 097	0	0
Toimintakulut	-497 183	-457 700	-448 200
TOIMINTAKATE	-408 086	-457 700	-448 200

Liikennepalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	1 213 325	1 150 000	1 150 000
Toimintakulut	-2 605 588	-2 718 900	-2 691 500
TOIMINTAKATE	-1 392 263	-1 568 900	-1 541 500

Elinkeinopalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-100 131	-149 300	-141 300
TOIMINTAKATE	-100 131	-149 300	-141 300

Kiinteistöpalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	12 715 838	12 216 300	12 243 800
Toimintakulut	-7 778 885	-7 921 900	-8 243 500
TOIMINTAKATE	4 936 953	4 294 400	4 000 300

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintakulut	
Liikennepalvelut palkkakulujen vähennys	-27 000
Kiinteistöpalvelut, kulujen lisäys mm. sähkökulut	50 000
Kiinteistöpalvelut, leasing vuokrien lisäys	270 000

Tuloslaskelma

Elinvoiman hallinto	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	14 018 259	13 366 300	13 393 800
Myyntituotot	968 294	958 000	958 000
Tuet ja avustukset	335 541	200 000	200 000
Muut toimintatuotot	12 714 424	12 208 300	12 235 800
Toimintakulut	-10 981 787	-11 247 800	-11 524 500
Henkilöstökulut	-341 446	-374 800	-330 500
Palvelujen ostot	-6 747 683	-7 524 000	-7 546 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 007 722	-1 969 500	-2 001 100
Avustukset	-26 089	-24 000	-24 000
Muut toimintakulut	-1 858 848	-1 355 500	-1 622 200
TOIMINTAKATE	3 036 472	2 118 500	1 869 300
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 370	0	0
VUOSIKATE	3 032 102	2 118 500	1 869 300
Poistot ja arvonalentumiset	-4 885 634	-3 678 000	-3 992 600
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 853 532	-1 559 500	-2 123 300

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA2025
Liikennepalvelut			
Kuljetusoppilaiden määrä/käyttöaste linjaliikenteessä (%)	44,4	60	60
Matkustaja/Nousijamäärät kpl/v (linjaliikenne), sis. koululaiset	344 948	300 000	350 000
Nettokustannukset euro/nousu	-	2,00	3,00
Palveluliikenne (HOPPA) matkustajamäärät/v	2 462	3 000	2 700
Elinkeinopalvelut	TP 2023	TA 2024	TA2025
Yrityskäynnit			50
Yrityksille järjestetyt tapahtumat			20
Käynnistyneet sijoittumisneuvottelut			20
Sijoittuneita yrityksiä			2
Kiinteistöpalvelut	TP 2023	TA 2024	TA2025
Kiinteistöjen korjausvelka (M€)	5,2	3,5	3,0
Energiatehokkuus, sähkö (kW/m3)	15,2	15,2	14,3
Energiatehokkuus, lämpö (kW/m3)	25,5	25	24,3

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha
Käynnistyneet sijoittumisneuvottelu 20kpl Sijoittuneet yritykset 2kpl	Toimenpiteillä jo itsessään numeerinen tavoite	Sisältyy talousarvioon

Vastuutaho: Tiia Irri, elinkeinopäällikkö

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha
Soiva Metsä – ystävämetsä Suomussalmelta	Kartoitus ja toteutus	Sisältyy talousarvioon

Vastuutaho: Annariina Keto, projektiasiantuntija

Työllisyyspalvelut

Vastuutaho: Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Työllisyyspalvelut ovat olleet osa Lahden seudun kuntakokeilua, jossa kunnan työllisyyspalvelut ovat toimineet työvoimaviranomaisena työllisyyden kuntakokeilun lain mukaisesti (1269/2020). Kuntakokeilu on vahvistanut entisestään kunnan osaamista työllisyyden edistämisessä ja palvelutarpeiden tunnistamisesta sekä palvelurakenteesta. Kuntakokeilulain mukainen toiminta päättyy 31.12.2024 ja vuoden 2025 alusta työvoimaviranomaiset siirtyvät työllisyysalueille. Hollola luotsaa vastuukuntana Päijät-Hämeen työllisyysaluetta ja muutoksen myötä kuntaan rakentuu toiminnaltaan uudenlaiset, kunnan elinvoimaa ja työvoimaviranomaisen työtä tukevat työllisyyspalvelut.

Hollolan työllisyyspalveluiden tuloksellisuus kuntakokeilussa on ollut, kohderyhmän vaativuus huomioiden, vaikuttavaa. Työllisyyden kehitys on muutaman vuoden ajan ollut havaittavissa haasteellisempänä, jossa on korostunut pitkäaikais- ja rakennetyöttömyyden kasvu, väestörakenteen muutos ja taloustilanteen laskusuhdanne. Myös korona-ajan ja Ukrainan sodan tuomat poikkeustilanteet herättivät entistä vahvemman tarpeen ennakointiin, tiedolla johtamiseen ja varautumiseen. Hollolan kunnassa työllisyystilanne on myötäillyt valtakunnallista tilannetta, tosin poikkeusaikojen vaikutukset näkyvät työllisyyspalveluissa usein viiveellä.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

Vuoden 2025 alusta työllisyyspalveluiden palvelut muuttuvat, kun työllisyysalueet aloittavat toimintansa, lakimuutosten myötä mm. kuntakokeilulain mukaiset tehtävät poistuvat ja palkkatuettu työllistäminen lakkaa. Työllisyyspalveluiden toiminnallisuuteen ja palvelun painopisteisiin vaikuttaa olennaisesti myös rahoitusmallin muutos.

Työllisyyspalveluiden toiminnan painopisteet vuonna 2025 nousevat lakimuutosten ja talouden kautta. Toiminnallisuudessa korostuu kunnan elinvoima, houkuttelevuus ja pitovoima sekä valmennukselliset palvelut ja työllisyyttä edistävät toiminnot, joissa mm. osaamisen kehittämisen ratkaisujen väyliä nostetaan vahvemmin ja laajemmin mukaan. Työllisyyspalveluiden toiminnassa nousee entistä vahvempana elinkeinopalveluiden kanssa tehtävä yhteistyö ja yrityksille tarjottavien palveluiden ratkaisut. Tämän lisäksi nuorten palveluissa Ohjaamo-toimintaa ja nuorisopalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään sekä huomioidaan kotoutuslain muutos ja sitä kautta vastuiden kasvaminen kuntasektorilla. Työllisyyspalveluissa, ja kokonaisuudessaan kunnan työllisyyttä edistävässä palveluissa, korostuu verkostoyhteistyön merkitys siirtymävaiheessa, jonka rahoitusmallin muutos ja työvoimaviranomaisen tehtävien siirtyminen kuntien vastuulle luo.

Työllisyyspalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	611 206	694 000	50 000
Toimintakulut	-3 028 449	-3 697 400	-3 454 000
TOIMINTAKATE	-2 417 243	-3 003 400	-3 404 000

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetutuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Palkkatukitulojen vähennys	-350 000
Päijät-Hämeen työllisyysalueen valmistelu tulojen vähennys (kuntien maksuosuudet)	-340 000
Valtiolta kototutumlain mukainen korvaus	50 000
Toimintakulut	
Työmarkkinatuen kuntaosuuden lisäys	530 000
Kuntakokeilun ja työllistämiskulujen vähennys	-461 000
Päijät-Hämeen työllisyysalueen valmistelu kulujen vähennys	-410 000
Osuman palkkakulut	75 000
Kotopalvelut	23 000

Tuloslaskelma

Työllisyyspalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	611 206	694 000	50 000
Myyntituotot	11 730	98 400	0
Tuet ja avustukset	527 283	350 000	50 000
Muut toimintatuotot	72 192	245 600	0
Toimintakulut	-3 028 449	-3 697 400	-3 454 000
Henkilöstökulut	-1 564 945	-1 632 200	-1 243 800
Palvelujen ostot	-117 408	-465 000	-107 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 073	-20 600	-9 300
Avustukset	-1 276 837	-1 534 000	-2 055 000
Muut toimintakulut	-46 184	-45 600	-38 400
TOIMINTAKATE	-2 417 243	-3 003 400	-3 404 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-2 417 243	-3 003 400	-3 404 000

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA2025
Valmennukselliset/työkyky (asiakasmäärä/vuosi)			120
Palkkatukityöllistäminen (rahoitusmallin muutos)	69	70	2

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha
Neuvonta- ja ohjauspalvelujen tehokkuus ja tavoitavuus;	Tavoitettujen asiakkaiden määrä (ml. tilaisuudet)	Sisältyy talousarvioon

Vastuutaho: Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö

Työllisyyspalvelujen valmennuksellisten asiakkaiden tavoitteellisen asiakasprosessin onnistuminen	Valmennuksessa olevista asiakkaista 60% siirtyy positiivisesti eteenpäin	Sisältyy talousarvioon
---	--	------------------------

Vastuutaho: Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö

Kuntatekniikka

Vastuutaho: **Sauli Tiensuu**, kuntatekniikan päällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Kuntatekniikan vastuualueelle kuuluvat liikennealueiden (kadut, kevyen liikenteen väylät, parkkialueet, sillat sekä katu- ja liikennevalot), puistojen ja yleisten alueiden (puistot, tori ja aukiot sekä leikkipaikat) sekä liikuntapaikkojen ja -alueiden (Heinsuon urheilukeskus, jäähallin jäänhoito, urheilukentät, uimarannat, ladut ja ulkoilureitit) kunnossapito ja rakentaminen.

2024 kuntatekniikan oman henkilöstön voimin rakennettiin yksi uusi leikkipuisto Katinkullankujalle sekä rakennetaan koirapuistoa Terveystien virkistyspalvelualueelle.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

Tulevan kauden suurimpia investointikohteita ovat Paassilta–Hopeakallio alueen esirakentaminen, Sorvasen asemakaava-alueen rakentaminen, Terveystien sillankorjaus sekä Keskuskortteleihin liittyvän infran rakentaminen. Terveystien virkistyspalvelualueetta edistetään seuraavalla vaiheella ja jatketaan yleissuunnitelman laadintaa. Leikki- ja ulkoliikuntapaikkojen kunnostussuunnitelmat päivitetään ajan tasalle.

Tavoitteena on kehittää toimintaa uuden alueurakoitsijan kanssa hyvässä yhteistyössä siten, että saavutetaan tavoiteltu työn laatutaso. Alueurakoitsijan kanssa haasteita urakoitsijan henkilöstön pysyvyyden kanssa.

Kuntatekniikka	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	419 592	361 500	362 500
Valmistus omaan käyttöön	56 587	50 000	50 000
Toimintakulut	-2 476 952	-2 792 100	-2 745 200
TOIMINTAKATE	-2 000 773	-2 380 600	-2 332 700

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintakulut	
Kulujen vähennys koneiden ja laitteiden vuokrat konekeskus ja jäähalli	-47 000

Tuloslaskelma

Kuntatekniikka	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	419 592	361 500	362 500
Myyntituotot	66 766	51 000	34 000
Maksutuotot	83 275	79 000	82 000
Tuet ja avustukset	728	0	0
Muut toimintatuotot	268 823	231 500	246 500
Valmistus omaan käyttöön	56 587	50 000	50 000
Toimintakulut	-2 476 952	-2 792 100	-2 745 200
Henkilöstökulut	-656 492	-731 000	-722 300
Palvelujen ostot	-1 301 610	-1 550 100	-1 513 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-322 409	-338 600	-368 100
Muut toimintakulut	-196 441	-172 400	-141 700
TOIMINTAKATE	-2 000 772	-2 380 600	-2 332 700
Rahoitustuotot ja -kulut	-12	0	0
VUOSIKATE	-2 000 784	-2 380 600	-2 332 700
Poistot ja arvonalentumiset	-3 337 101	-2 570 400	-2 384 600
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-5 337 885	-4 951 000	-4 717 300

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA2025
Katujen rakentaminen ja perusparantaminen, km	0,8	0,9	1,8
Kevyen liikenteen väylien rakentaminen ja perusparantaminen, km	0,3	0,0	0,9
Leikkipaikkojen rakentaminen ja perusparantaminen, kpl	3	3	2
Liikuntapaikkojen ja -alueiden hoitokustannukset, t€ (netto)	542	627	590

Kehitys- ja kaavoituspalvelut

Vastuutaho: **Ilkka Korhonen**, kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Kehitys- ja kaavoituspalvelujen vastuualueelle kuuluvat kunnan kehittäminen kaavoituksellisin keinoin laatimalla yleis- ja asemakaavoja, joilla varmistetaan riittävä tonttireservi huomioiden kunnan kasvusuunnat. Palveluihin kuuluvat maankäytön tehtävät, joista merkittävin on maanhankinta ja tonttimyynti/vuokraus. Paikkatietopalvelut liittyvät molempiin päätehtäviin sekä kunnan yleisiin paikkatietotarpeisiin tukipalveluina.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

Kaavoitus

Vuoden 2025 kaavoitusohjelmassa jatketaan vuonna 2023 ja 2024 alkaneita mittavampia kaavoitushankkeita, joilla saadaan huomattavasti ja monipuolisesti lisättyä asuintonttimäärää. Kaavoituksen sisältö painottuu vuonna 2025 uudisasuntoalueiden kaavoituksen jatkamiseen Salpakankaan koulun ympäristössä, Vesikansassa Vähäselänojan ja Norolanpellon alueella sekä Nostavassa Kyyhkylä I ja II asemakaavoihin. Lisäksi asuinalueen asemakaavoitusta tehdään Hämeenkosken keskusta-alueelle päivittämällä ja laajentamalla nykyistä kaavaa. Näillä asemakaavoituskohteilla luodaan Hollolan lähivuosien kasvusuunnille runsaasti asumisen tontteja, vuonna 2025 noin 125 pientalohuoneistoa

Vuonna 2025 merkittävimmät pientalotonttimäärän kasvut suuntautuvat Nostavan Kyyhkylään ja Vesikansassa Norolanpellon ja Vähäselänojan alueille. Näiden keskeisimpien uudisalueiden yhteenlaskettu tonttimäärä on noin 110 kpl erillispientalotonttia ja 8 kpl asuinpienalo/rivitalotonttia. Kyseiset kohdealueet eivät kuitenkaan vastaa pidemmän aikavälin tonttituotannon tarpeita strategisen tavoitteiden mukaisesti ja siksi kasvusuuntien maanhankinta on hyvin merkittävässä roolissa tulevien vuosien asuin- ja yritysalueiden kaavoituksen mahdollistamiseksi. Yritysalueen asemakaavoituksessa ensivuoden kohteena on Paassillan alueen kasvattaminen valtatievarressa.

Vuonna 2024 aloitettiin keskeisen pidemmän aikavälin kasvun mahdollistava Nostavan osayleiskaavoitus ja lisäksi kierrätysalueen osayleiskaavoitus. Kyseinen Nostavan alue tulee olemaan kuntakeskuksen kasvusuunta ja kaavalla tavoitellaan rautatieaseman toteuttamista Hollolaan. Näin lisätään julkisen liikenteen käyttöä ja saavutettavuutta.

Maanomaisuus ja paikkatieto

Vuonna 2024 maata on ostettu tähän mennessä Salpakankaalta ja Nostavalta noin 30 ha ja lisäksi tulossa noin 7 hehtaarin alue Kalliolassa. Neuvotteluja on käynnissä Nostavalla, Salpakankaalla ja Vesikansassa, joiden maanhankinnan arvioidaan toteutuvan 2024–2025 vuoden vaihteessa. Asuintontteja on myynnissä/vuokrauksessa kuntakeskuksessa Hirvimäen alueilla, Vesikansassa Tasatarhan alueella, Herralassa, Hämeenkoskella ja Nostavalla.

Syksyn 2024 aikana rekrytoidaan paikkatietoasiantuntijaa, jonka työpanos toivotaan olevan käytössä heti alkuvuodesta 2025.

Metsätalous ja taajamametsien hoito

Vuoden 2025 kuluessa saatetaan tarvittavilta osin päätökseen niiden kuvioiden uudistamistyöt, jotka on myyty pystykaupalla vuonna 2023 ja hakattu vuosien 2023–2025 aikana. Kantorahatulot allokoidaan suunnitelman mukaisesti eri kalenterivuosille. Työ metsävaratiedon ajantasaistamiseksi jatkunee vuoden 2025 loppupuolelle saakka.

Vuonna 2025 kaikki hakkuu- ja hoitotyörästit tehdään Hämeenkosken, Herralan sekä Hollolan kirkonseudun alueilta niin metsätalousalueilta kuin taajamametsistäkin. Painotus on työmaiden keskittämisessä ja energiapuukorjuussa. Kunta pyrkii käyttämään hyödyksi korkeasuhdanteen energiapuumarkkinoilla.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Kaavoitus	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	144 000	10 000	10 000
Toimintakulut	-558 418	-1 095 200	-990 400
TOIMINTAKATE	-414 418	-1 085 200	-980 400

Maaomaisuuden hallinta ja paikkatieto	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	965 380	948 900	994 000
Toimintakulut	-824 781	-771 800	-816 800
TOIMINTAKATE	140 599	177 100	177 200

Metsätalous	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	566 582	550 000	430 000
Toimintakulut	-246 802	-47 500	-246 600
TOIMINTAKATE	319 780	502 500	183 400

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Maanvuokratulojen lisäys	45 000
Puunmyyntitulojen vähennys	-120 000
Toimintakulut	
Kaavoituksen palvelunostojen vähennys	-105 000
Maaomaisuuden hallinta toimintakulujen lisäys: tonttien kunnostus ja teiden peruseränparannusavustus	45 000
Metsätalous toimintakulujen lisäys: metsäasiantuntija ja metsänhoidolliset toimenpiteet	199 000

Tuloslaskelma

Kehitys- ja kaavoituspalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	1 675 962	1 508 900	1 434 000
Myyntituotot	576 351	570 000	458 000
Maksutuotot	145 335	16 000	14 000
Tuet ja avustukset	24 000	0	0
Muut toimintatuotot	930 277	922 900	962 000
Toimintakulut	-1 630 001	-1 914 500	-2 053 800
Henkilöstökulut	-696 999	-758 000	-828 300
Palvelujen ostot	-704 052	-940 100	-985 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 193	-8 400	-12 800
Avustukset	-107 000	-107 000	-127 000
Muut toimintakulut	-117 757	-101 000	-100 600
TOIMINTAKATE	45 961	-405 600	-619 800
Rahoitustuotot ja -kulut	324	0	0
VUOSIKATE	46 285	-405 600	-619 800
Poistot ja arvonalentumiset	-8 336	-7 900	-2 200
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	37 949	-413 500	-622 000

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Kaavoitus	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Uusia kaavoitettuja tontteja (Erillispientalo), kpl	0	125	125
Uutta rakennusoikeutta (Asuinpientalo, Rivitalo), k-m ²	1 800	15 000	20 000
Uutta rakennusoikeutta (Kerrostalo, sis. liikehuoneistoja), k-m ²	0	17 000	19 000

Maaomaisuuden hallinta ja paikkatieto	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Raakamaan hankinta, hehtaaria	110	50	50
Tonttireserviä (Erillispientalo) yht. kpl	330	470	450
Tonttireserviä (Asuinpientalo, Rivitalo), yht. k-m ²	44 819	55 000	65000
Tonttireserviä (Kerrostalo, Asuin- ja liikehuoneisto) yht. k-m ²	22 060	39 000	42000
Tonttireserviä (Teollisuus- ja varastorak.) yht. ha	43	43	41
Tonttireserviä (Liike- ja toimistorak.) yht. ha	16	14	15
Tonttireserviä (Tavaraliikenneterminaali) yht. ha	65	65	65
Tonttireserviä (Palvelurak.) yht. ha	1	1	1
Uusia erillispientalotontteja annettu luovutukseen	20	30	30
Myyty tai vuokrattu (Erillispientalo), kpl	19	30	30
Myyty tai vuokrattu (Asuinpientalo, Rivitalo), k-m ²	1248	1 800	3000
Myyty tai vuokrattu (Kerrostalo, Liikehuoneisto), k-m ²	0	2400	7700

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha
Hollolan kunnan metsäohjelma	Suunnitelma laadittu 10/2025/Suunnitelmaa ei ole	Sisältyy talousarvioon

Vastuutaho: Karri Eerikäinen, metsäasiantuntija

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Vastuutaho: **Pekka Laitinen**, kehityspäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminta perustuu lakisääteisiin viranomaistoimintehtäviin, kuten lupa- ja valvontatehtäviin. Ympäristövalvonta toteuttaa osaltaan ympäristönsuojelun yleistä edistämistä, rakennusvalvonta rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa. Rakennusvalvonta hoitaa myös kunnalle säädettyjä tehtäviä rakennus- ja huoneistotietojen ylläpidossa ja väestötietojärjestelmään toimittamisessa.

Jatkuvat lainsäädäntömuutokset määrittävät viranomaistoiminnan muutoksia. Laajimpana muutoksena vuodelle 2025 on uusi rakentamislaki, joka muuttaa rakentamisen lupajärjestelmää, sääntelyä sekä rekisteritietojen toimittamista. Digitalisaatiota edistetään jatkamalla arkistojen digitointia sekä lisäämällä sähköisten asiointipalvelujen käyttöastetta.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan vakituinen henkilöstömäärä säilyy ennallaan. Ympäristövalvonnassa vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen projektissa ollut määräaikainen virka on päättynyt vuoden 2024 lopussa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

2025 vuoden alussa voimaan tuleva uusi rakentamislaki muuttaa rakentamisen luvanvaraisuutta ja tulee vähentämään lupahakemusten määrää. Samalla laki tuo luvanvaraiseen rakentamiseen uutta sääntelyä ja uusia tehtäviä rakennusvalvonnalle. Luvan tarpeesta vapautettu rakentaminen lisää oletettavasti jälkivalvontaa ja asiakasyhteydenottojen selvittämistä. Tiedonhallinta ja rekisteritietojen toimittaminen muuttuu siirtymäajan puitteissa ja edellyttää tietojärjestelmien muutoksia, sekä työpanosta tietojen käsittelyssä. Sääntelyn muuttuminen lisää ohjauksen ja neuvonnan tarvetta alkuvaiheessa ja kaikkia käytäntöjä tulee varautua päivittämään kokemusten ja tarpeiden perusteella.

Arkistojen digitointia jatketaan kunnan omana työnä konsernipalvelujen toimesta, tavoitteena saada 2025 aikana valmiiksi kaikki digitoitavaksi suunniteltu rakennuslupa-aineisto. Digitoinnin valmistuminen mahdollistaa aineistojen tarjonnan lisäämistä sähköisessä kauppapalvelussa. Edellisinä vuosina toteutettu kiinteistöveroselvitys aiheuttaa vielä asiakaspalvelun tarvetta muuttuneisiin verotietoihin liittyvinä asiakaskyselyinä.

Ympäristövalvonnan toiminta pohjautuu 2022-2025 välille hyväksytyyn valvontasuunnitelmaan ja vuosittain hyväksyttäviin tarkempiin valvontaohjelmiin. Valvontasuunnitelman päivittäminen 2026 alkavalle kaudelle on ajankohtaisena työnä. Toiminta keskittyy 2025 viranomaistehtäviin. Vireillä on useita vaativia maa-aines- ja ympäristölupa-asioita, jotka edellyttävät työpanoksen keskittämistä lupa-asioihin. Työtilanteen mahdollistaessa osallistutaan myös edistämistehtäviin ja annetaan ympäristönsuojelun asiantuntija-apua projektiasiantuntijalle hanke- ja projektitehtävissä, kuten esim. strategiaan ohjelmiin perustuvan "monta luontoa"-ohjelman toteutuksessa.

Vesistötyötä tehdään yhteistyönä alueen vesistötyöhön keskittyneiden yhteisöjen kanssa. Hollolan vesistövisio 2020-2025-ohjelman päivittäminen uudelle kaudelle on ajankohtaisena tarpeena. Vesistötyössä ajankohtaisina yhteistyöhankkeina ovat esim. Teuronjoen patohankkeen toteutus, Hahmajärven patohankkeeseen osallistuminen ja Vähä-Tiilijärven tilanteen edellyttämät toimenpiteet. Lisäksi osallistutaan muiden vesistöjen osalta yhteistyöhön tarpeen mukaan. Pienjärvien tilan seuranta tehdään 2022-2027 ajalle hyväksytyyn seurantaohjelman mukaisesti.

Vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen projektin päätyttyä jää joukko kiinteistöjä, joilla verkostoon liittymisen määräaika ajoittuu 2025 vuodelle. Projektin määräaikaisen viran päätyttyä, kohteiden valvontaan tai jatkotoimenpiteisiin ei ole osoittaa resursseja. Sähköisen asiointin ja tiedonhallinnan lisääntyminen myös valtionhallinnon järjestelmissä aiheuttaa ympäristövalvonnassa lisätyötä tietojen päivittämisessä, toimittamisessa ja asiakkaiden ohjaamisessa.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Rakennusvalvonta	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	148 525	205 000	155 000
Toimintakulut	-481 277	-449 700	-384 600
TOIMINTAKATE	-332 752	-244 700	-229 600

Ympäristönsuojelu	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	54 080	50 000	50 000
Toimintakulut	-398 266	-432 200	-384 300
TOIMINTAKATE	-344 186	-382 200	-334 300

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Rakennusvalvonnan lupamaksutulojen väheneminen (uusi rakentamislaki vähentää lupahakemusten määrää)	-50 000
Toimintakulut	
Henkilöstökulujen väheneminen (ymp.suojelussa 1 määräaikainen virka päättynyt v. 2024 lopussa)	-40 000
Palvelujen ostojen väheneminen (palveluna hankitun kiinteistöveroselvityksen valmistuminen, sekä osan ICT-kustannuksista kohdistuminen strategisiin ohjelmiin)	-70 000

Tuloslaskelma

Rakennus- ja ympäristöpalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	202 605	255 000	205 000
Myyntituotot	4 695	5 000	5 000
Maksutuotot	197 910	250 000	200 000
Toimintakulut	-879 543	-881 900	-768 900
Henkilöstökulut	-555 251	-535 900	-493 500
Palvelujen ostot	-214 956	-244 700	-174 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 496	-2 700	-2 700
Avustukset	-82 844	-78 000	-78 000
Muut toimintakulut	-23 996	-20 600	-20 100
TOIMINTAKATE	-676 938	-626 900	-563 900
Rahoitustuotot ja -kulut	4	0	0
VUOSIKATE	-676 933	-626 900	-563 900
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-676 933	-626 900	-563 900

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Rakennusvalvonta	TP 2023	TA 2024	TA2025
Lupahakemusten määrä yhteensä, kpl	310	280	200
Valmistuneet asunnot, kpl	25	40	40
Asuinrakennukset myönnytyissä luvissa, k-m ²	4380	6 000	6 000
Vapaa-ajan rakennukset myönnytyissä luvissa, k-m ²	773	800	800
Palvelu- ja liikerakennukset myönnytyissä luvissa, k-m ²	1593	2 000	2 000
Teollisuus- ja varistorakennukset myönnytyissä luvissa, k-m ²	1358	2 000	2 000

Ympäristönsuojelu	TP 2023	TA 2024	TA2025
Ympäristölupapäätökset, kpl	4	3	3
Maa-aineslupapäätökset, kpl	4	1	1
Valvontaohjelman mukaiset ympäristö- ja maa-aineslupien tarkastukset, kpl	28	30	30
Vireillä olevat hallintovireillepanot, kpl	11	20	20

Ruoka- ja siivouspalvelut

Vastuutaho: **Helena Simolin**, palvelupäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Ruoka- ja siivouspalvelut tuottavat lakisääteisiä ateriapalveluita kunnan koulujen ja päiväkotien asiakkaille, ja yhteisesti sovitun laatutason mukaista puhtautta kunnan kiinteistöissä, lukuun ottamatta Heinsuon ja Kalliolan elinkaarikouluja.

Ruoka- ja siivouspalvelujen ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelusopimuksen sisältö on tarkemmin avattu palvelukuvauksissa, joissa on määritelty toiminnan tavoitteet, vastuut ja velvoitteet. Palvelukuvaukset päivitetään vuosittain yhteistyössä hyvinvoinnin palvelualueen kanssa.

Ruoka- ja siivouspalveluissa jatketaan säännöllisten asiakaskyselyjen toteuttamista. Saadun palautteen pohjalta toimintaa parannetaan asiakastoiveiden mukaisesti. Toiminnassa tehtävät parannukset ja muutokset dokumentoidaan ja tuodaan tiedoksi asiakkaille kunnan verkkosivuilla. Tulokset ja tarvittavat muutokset käydään myös vuosittain läpi hyvinvoinnin palvelualueella esimiesryhmässä.

Ruokahävikin vähentämiseksi koulujen ylijäämäruokaa jaetaan seurakunnan kautta. Lisäksi ylijäämäruokaa jaetaan yhteistyössä vapaa-aikapalvelujen Osuman kanssa. Ylijäämäruokaa jaetaan sitä tarvitseville kuntalaisille.

Kustannustaloudellisesti tehokkaan toiminnan, sekä laadukkaan palvelutason ylläpitämisen tärkeimpänä edellytyksenä on hyvinvoiva ja tehtäväänsä sitoutunut osaava henkilöstö.

Jatkuvasta rekrytoinnista huolimatta, alalla vallitseva työvoimapula tuottaa resurssihaasteita jokapäiväiseen toimintaan. Vakituisen henkilöstön osatyökykyisyys ja muut poissaolot aiheuttavat pitkäkestoista vajetta tarvittavassa henkilöstömäärässä. Vajeeseen pyritään vastaamaan jatkuvan rekrytoinnin lisäksi mm. sijaisjärjestelyin, mukauttamalla työtehtäviä työkykyä vastaavaksi, työaikajärjestelyillä ja työvoiman ostopalvelulla.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

Hyvän asia- ja tehtäväkeskeisen toiminnan lisäksi henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen ovat edelleen keskiössä. Esihenkilöiden työn tukeminen edesauttaa henkilöstöjohtamisessa.

Muutamia nostoja, joita jatketaan myös tulevina vuosina

- luomutuotteiden käyttöä jatketaan mm. maitotaloustuotteiden ja puurohiutaleiden osalta
- jokaisella viikolla tarjotaan lasten valitsemaa suosikkiruokaa, jotka merkitään ruokalistalle hymy hymiöllä
- kasvisruokien vaihtelevuuteen, makuun ja proteiinin lähteeseen panostetaan
- kasvisruoka on linjastossa tarjolla tasavertaisena vaihtoehtona liha/kala vaihtoehtona kanssa
- paikallisia tuotteita tarjotaan joka viikko ja tuotteet merkitään ruokalistalle vihreällä lehdellä
- ruokalistat ovat saatavilla myös mobiiliversiona neljän viikon ajalta, joista voi lisäksi seurata aterian kokonaisenergian saantia ja hiilihydraattien määrää

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Siivouspalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	1 221 463	1 174 800	1 165 300
Toimintakulut	-1 184 048	-1 157 800	-1 149 900
TOIMINTAKATE	37 415	17 000	15 400

Ruokapalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	2 871 960	2 958 000	3 128 200
Toimintakulut	-2 852 045	-2 958 000	-3 128 200
TOIMINTAKATE	19 915	0	0

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Siivouspalvelun tulojen vähennys siivottavien kiinteistöjen vähentyessä	-10 000
Ruokapalvelun tulojen kasvu menojen suhteessa	170 000
Toimintakulut	
Siivouspalvelun kulujen vähennys	-8 000
Ruokapalvelun mm. elintarvikekustannusten nousu	110 000
Ruokapalvelun henkilöstökustannusten nousu	30 000
Ruokapalvelun vuokrakulujen nousu	30 000

Tuloslaskelma

Ruoka- ja siivouspalvelut	TP 2023	TA 2024	KS 2025
Toimintatuotot	4 093 424	4 132 800	4 293 500
Myyntituotot	4 070 313	4 132 800	4 293 500
Tuet ja avustukset	13686	0	0
Muut toimintatuotot	9424	0	0
Toimintakulut	-4 036 094	-4 115 800	-4 278 100
Henkilöstökulut	-2 152 413	-2 370 400	-2 420 200
Palvelujen ostot	-504 435	-454 900	-431 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-945 284	-958 600	-1 064 000
Muut toimintakulut	-433 962	-331 900	-362 700
TOIMINTAKATE	57 330	17 000	15 400
Rahoitustuotot ja -kulut	-101	0	0
VUOSIKATE	57 229	17 000	15 400
Poistot ja arvonalentumiset	-30958	-38 200	-19 300
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	26 271	-21 200	-3 900

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Siivous- ja ruokapalvelu	TP 2023	TA 2024	TA2025
Siivouksen kokonaiskustannukset €/siiv.m ² /pv	0,11	0,11	0,13
Ruokapalvelu, kouluaterian keskihinta/€	2,99	2,98	3,33

Vesihuoltolaitos

Vastuutaho: **Riikka Johansson**, vesihuoltopäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Hollolan vesihuoltolaitos vastaa kunnan yleisen vesihuollon huolehtimisesta vesihuoltolain ja muun lainsäädännön mukaisesti. Hollolan kunta on sopinut vesihuoltopalvelujen tuottamisesta Lahti Aqua Oy:n kanssa konsessiosopimukseen perustuen vuodesta 2008 alkaen. Nykyinen sopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun asti, minkä jälkeen sitä voidaan jatkaa 5 vuoden jaksoissa. Hollolan vesihuoltolaitos omistaa vedenottamot, talousvesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostot sekä Hämeenkosken jätevedenpuhdistamon ja vastaa investointien suunnittelusta, toteutuksesta ja rahoituksesta.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2025

Vesihuoltolaitos huolehtii vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäröinnistä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella, jota tulee päivittää tarvittaessa vastaamaan toteutunutta ja suunniteltua yhdyskuntakehitystä.

Laitoksen toimintakulut katetaan palveluja käyttäviltä asiakkailta perittävin vesihuoltomaksuin. Maksutulojen laskiessa, mutta toimintakulujen noustessa tulee tarvittaessa varautua hinnaston korotukseen esim. niin, että muutos tulisi voimaan 1.1.2026 alkaen.

Lahti Aqua Oy:n perimät palvelumaksut perustuvat vedenkulutukseen, jätevesimääriin, verkostopituuksiin sekä Lahden jätevedenkäsittelyn kustannuksiin. Palvelumaksujen yksikköhinnat on sidottu kuluttajaindeksiin. Jäteveden virtaamaosuuksiin tulee vaikuttamaan Kärkölän jätevesien johtaminen Lahteen käsiteltäviksi. Lahti Aqua Oy:n palvelumaksujen muodostumista, ennusteita ja toteutumista seurataan yhteistyöryhmän kokouksissa.

Tulevan kauden suurimpia investointikohteita ovat Sorvasen uuden asemakaava-alueen vesihuoltoverkostojen ja Kukkilan uuden vedenottoaivon rakentaminen sekä Salpakankaan teollisuusalueen vesihuoltoverkostojen ja jätevesipumppaamoiden saneeraminen. Lisäksi varaudutaan Soramäen kiertoliittymän sekä Hollola -talon yhteydessä tehtäviin vesihuollon muutos- ja siirtotöihin. Vesihuollon verkostoinvestoinnit rakennutetaan yhteistyössä kuntatekniikan kanssa tai ostopalveluna. Laitosinvestointien rakennuttamisessa hyödynnetään Lahti Aqua Oy:n erityisosaamista.

Hollola sisältyy Lahti Aqua Oy:n vuosittain teettämään asiakaskyselytutkimukseen, minkä lisäksi vesihuoltopalvelut sisältyvät kunnan yhdyskuntateknisten palveluiden asukaskyselyyn. Kyselyiden tuloksia seurataan ja niiden perusteella kohdennetaan tarvittaessa toimenpiteitä.

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Tulojen lisäys	3 000
Toimintakulut	
Kulujen vähennys Lahti Aquan palvelumaksu	-136 000
Poistojen lisäys	140 000

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Vesihuoltolaitos	TP 2023	TA 2024	TA2025
Laskutettava vesimäärä, 1000 m ³	781	830	750
Laskutettava jätevesimäärä, 1000 m ³	767	800	720
Liittyjäkiinteistöjen määrä, kpl	4 669	4 700	4 700
Vesimaksu, €/m ³ (alv. 0%)	1,57	1,57	1,57
Investoinnit/liikevaihto (%)	42	50	50

Tuloslaskelma

Hollolan Vesihuoltolaitos

Sitova tilikauden yli-/alijäämä	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Käyttösuunnitelma 2025
Toimintatuotot	4 422 155	4 621 700	4 625 000
Myyntituotot	4 409 986	4 621 700	4 625 000
Tuet ja avustukset	12 169	0	0
Toimintakulut	-2 570 482	-2 558 400	-2 421 700
Henkilöstökulut	-71 450	-74 300	-72 200
Palvelujen ostot	-2 292 253	-2 335 400	-2 191 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-197 985	-140 300	-150 300
Muut toimintakulut	-8 793	-8 400	-8 200
TOIMINTAKATE	1 851 673	2 063 300	2 203 300
Rahoitustuotot ja -kulut	-305 241	-305 100	-304 700
VUOSIKATE	1 546 432	1 758 200	1 898 600
Poistot ja arvonalentumiset	-1 762 865	-1 758 200	-1 898 600
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 762 865	-1 758 200	-1 898 600
Arvonalentumiset	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-216 433	0	0

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha
Vesihuollon toiminta-alueen päivitys	Toiminta-alue tarpeen päivittää yhdyskuntakehitystä vastaavaksi, päätöksenteko vuoden 2025 aikana	Sisältyy talousarvioon

Vastuutaho: Riikka Johansson, Vesihuoltopäällikkö

Investoinnit

	2025
MAA-ALUEET	
Menot	1100
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	
	2025
Menot	8 735
Rahoitusosuudet	891
Netto	7 844
	2025
PERUSPARANNUKSET	
Menot	1 735
Rahoitusosuudet	0
Netto	1 735
Hankekohtainen erittely alueittain	
Nostavan koulu	240
Herralan koulu	30
Pyhäniemen koulu	200
Hämeenkosken koulu/päiväkoti	150
Viirikukko	20
Soramäen päiväkoti	20
Satulinna	15
Salpakankaan koulu	230
Kankaan koulu	160
Jäähalli	40
Kirjasto	270
Muut pienet työkohteet	300
Energiatehokkuustoimenpiteet	50
Latauspisteet	10
	2025
KORVAUS-/UUSINVESTOINNIT	
Menot	7 000
Rahoitusosuudet	891
Netto	6 109
Hankekohtainen erittely alueittain	
Uimahalli, vanhan peruskorjaus	7 000

KADUNRAKENNUS JA MUUT YLEISET ALUEET YHTEENSÄ

	2025
Menot	4 765
Rahoitusosuudet	316
Netto	4 449

	2025
KADUNRAKENNUS	
Menot	4 425
Rahoitusosuudet	316
Netto	4 109

Hankekohtainen erittely

Katu- ja aluerakentaminen

Harjurinteen (Soramäen) alueen liikennejärjestelyt (U/P)	200
Hopeakallion alueen ja Paassilta II:n itäpuoli, alueen esirakentaminen (U)	1 000
Kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävät kohdentamattomat rakentamistoimenpiteet (U)	60
Katujen peruskorj, kohdentamattomat (P)	200
Keskuskadun, Kansankadun ja Kuntoilijankujan ympäristön parantaminen (keskuskorttelien vh-siirrot 150)	850
Siltojen peruskorjaukset (Terveystien silta)	500
Sorvasen alue (U)	600
Suunnittelu, erilliset investointikohteet	200
Ystävyyskuntaraitti	150

Päällystys- ja viimeistelytyöt

Hirvimäen alue (Hirvikalliontien eteläpuolella)	80
Kiventöyryntien alue (U)	50
Kukkilan alueen katujen peruskorjaukset (Toisenmäenkuja, Norolantie)	100
Norolantie	50
Urapaikkaukset ja uudelleen päällystämiset	120

Katuvalaistus

Keinokartanontie	20
Kukonkoivun teollisuusalue (U)	10
Katuvalaistuksen uusiminen/elohopealampuista luopuminen	150
Uusien kaava-alueiden valaistus ja vanhojen täydentäminen	60
Yhteishankkeet ja kaapeloinnit (U)	25

	2025
MUUT YLEISET ALUEET	
Menot	340
Rahoitusosuudet	0
Netto	340

Hankekohtainen erittely

Yleiset alueet

Leikkipaikkojen rakentaminen, peruskorjaukset ja turvallisuuden parantaminen (U+P) 70

Liikunta-alueet

Laiturien rakentaminen ja peruskorjaukset 15

Ulkoilureittien rakentaminen ja peruskorjaukset 20

Uimarantojen kunnostus 10

Luontoreittien rakentaminen 15

Urheilukentät 20

Heinsuon urheilukeskus (yleissuunnitelma, yleisilmeen kohotus) 30

Soramontun kehittäminen (2024: yleissuunnittelu, koirapuisto, 2025: metsärata/pumptrack, 2026: kuntoilu- ja leikkialue) 140

Monta luontoa, monta mahdollisuutta kohde 20

ELINKEINOPOLIITTISET INVESTOINNIT

	2025
Menot	1 500
Rahoitusosuudet	0
Netto	1 500

Hankekohtainen erittely

Pukkomäentie (Nostava) 1 500

VESIHUOLTOLAITOS

	2025
Menot	2 880
Rahoitusosuudet	0
Netto	2 880

Hankekohtainen erittely alueittain

Uudisrakentaminen

Harjunrinne (Sorämäen kiertoliittymä)	200
Sorvasen väli-/peltoalue	700
Uusien kaava-alueiden vesihuolto, suunnittelu	100
Jälkikorjaukset ja -liittymien rakentaminen (kaikki alueet)	150

Saneerauskohteet

Vesihuollon tarpeet

Salpakankaan teollisuusalue	500
-----------------------------	-----

Yhteishankkeet kuntatekniikan kanssa/näkökulmasta

Kuntoilijankujan, Hollolanraitin vesihuoltolinjan saneeraus	
Hollola-talon vuoksi	400
Rinnepolku	30

Nimeämättömät ja yllättävät saneerausinvestoinnit

Saneerattavat pumppaamot (vähintään 3 kpl/v)	500
--	-----

Varautumisen tehostaminen

Kukkilan vedenottamon lisäkaivo, vesijohtoyhteyksineen ja huoltoteineen	250
Laitosten muut korjaukset ja varautumisen tehostaminen	50

IRTAIN OMAISUUS

	2025
Menot	140
Rahoitusosuudet	0
Netto	140

Hankekohtainen erittely

Traktori	100
Keittiölaitteet ja kalusteet	40

Riskien hallinta

ELINVOIMAN PALVELUALUE

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä, eri yksityiskohdissa)	Toden- näköisyys *	Riskin merkittävyys **	Hallintatoimenpiteet	Tavoite/ toteutus- aikataulu
Taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit	Keskuskorttelien kustannus-, aikataulu- ja toteutettavuusriskit. Rakennuksille ei löydy toteuttajia tai tiloihin ei löydy sijoittujia. Toteutuskustannukset nousevat liian suuriksi. Toteutusaikataulu viivästyy.	2	3	Aktiivinen yhteistyö kehittäjäkumppanin kanssa. Riskien huomiointi sopimusten laadinnassa. Jatkuva työ kunnan kiinnostavuuden lisäämiseksi sijoittumisen, yrittämisen ja asumisen kohteena.	2024->
Vastuutaho: Heli Randell , elinvoimajohtaja; Pekka Laitinen , kehityspäällikkö					
Taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit	Vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen projekti päätynyt 2024. Osalla kielteisen vapautuspäätöksen saaneista liittymisen määräaika 2025 aikana. Riski, että kielteisiä vapautuspäätöksiä ei noudateta ja kiinteistöt eivät liity verkostoon. Kohteiden valvontaan tai jatkokäsittelyyn ei ole resursseja, kun projektin määräaikainen työpanos päättyi 2024 lopussa.	3	1	Asiakkaiden neuvonta ja ohjaus	2025, seuraus määrä- aikaisesta projektista 2021-2024 ajalta
Vastuutaho: Riikka Johansson , vesihuoltopäällikkö; Sameli Männistö , ympäristösihteeri; Pekka Laitinen , kehityspäällikkö					

Taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit	Salpakankaan keskusta-alueen tyhjä tontit eivät rakennu tai tyhjänä oleviin nykyisiin tiloihin ei synny toimintaa/palveluja.	3	2	Keskustan kehittämiseksi laaditun laajemman toimenpideohjelman toteuttaminen. Yhteistyö kiinteistöjen omistajien kanssa sekä yritysrajoitusten käyttäminen kriittisimpien tyhjen tonttien kohdalla.	Jatkuva
---	--	---	---	---	---------

Vastuutaho: **Heli Randell, elinvoimajohtaja, Pekka Laitinen, kehityspäällikkö, Ilkka Korhonen, kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö, Tiia Irri, elinkeinopäällikkö**

Yritysalueet eivät kehity, yritykset eivät sijoitu	Yritysalueille / yritystonteille sijoittuu huonosti yrityksiä - yritysten tarpeet/tontti/kaavan ja rakennusohjeen määräykset/hinnat eivät kohtaa toisiaan. Yritykset sijoittuvat muille alueille.	2	2	Strategisen ohjelman toimenpiteiden määrätietoinen toteuttaminen ja dialoginen ongelmaratkaisu. Yritystonttien aktiivinen markkinointi, pito- ja vetovoiman jatkuva kehittäminen.	Jatkuva
--	---	---	---	---	---------

Vastuutaho: **Tiia Irri, elinkeinopäällikkö**

Verkostoituminen yritysrajoitukseen ja läheisiin yritysten toimintaympäristöön vaikuttaviin tahoihin on heikkoa	Yrittäjät / yritykset ei tavoiteta, kunta ei tunne yritysten tarpeita ja yrityksen eivät osaa hyödyntää kunnan mahdollistamia palveluita.	2	2	Aktiivinen yhteistyö, vuorovaikutus ja tiedonvälitys Ladecin, LahtiRegionin, Leaderin, yrittäjäjärjestön, hankkeiden ym. kumppaneiden kanssa.	Jatkuva
---	---	---	---	---	---------

Vastuutaho: **Tiia Irri, elinkeinopäällikkö**

Taloudelliset riskit	Vesihuoltolaitoksen taloudelliset resurssit ylittyvät suurien investointitarpeiden vuoksi. Kustannusarviot ylittyvät selvästi tai tulee yllättäviä pakottavia tarpeita.	2	2	Kaavoituksen ja suunnitelmien etupainotteisuus, jotta investointitarpeet voidaan ennakoida. Kohteiden priorisointi ja karsiminen tarpeen mukaan.	Jatkuva
----------------------	---	---	---	--	---------

Vastuutaho: **Riikka Johansson**, vesihuoltopäällikkö

Taloudelliset riskit	Vesihuoltolaitoksen tulos ylittyy tai alittuu Lahti Aquan palvelumaksujen sekä maksutulojen vaihtelun vuoksi.	2	2	Ennakointi vaikeaa. Kehitetään yhteistyötä Lahti Aquan kanssa ja seurataan tunnuslukujen kehittymistä.	Jatkuva
----------------------	---	---	---	--	---------

Vastuutaho: **Riikka Johansson**, vesihuoltopäällikkö

Taloudelliset riskit	Linjaliikenteen seudulliseen järjestämiseen liittyvät riskit lipputulokertymien osalta (matkustuskäyttäytyminen, lippuhinnoittelu, mm. alv-verokannan kasvun vaikutus. Liikennöinnin kustannukset (mm. polttoaine) kasvaneet tuntuvasti.	2	1	Matkustaja- ja lipputulomäärien seudullinen seuranta ja reagointi. Koronan takia viime vuosien matkustuskäyttäytymistä/lipputuloja on ollut vaikea ennakoida.	Jatkuva
----------------------	--	---	---	---	---------

Vastuutaho: 30.4.2024 saakka Seppo Tiainen, **koordinaattori**, 30.4.2024 lähtien elinvoimajohtaja **Heli Randell**, **LSL:n vastuuvirkamiehet**

* 1= epätodennäköinen, 2= todennäköinen, 3= erittäin todennäköinen

** 1= riski on pieni, 2= riski on suuri, 3= riski on erittäin suuri

Tositteiden hyväksyjät

Tositteiden hyväksyjänä on ensisijaisesti kustannuspaikan vastuullinen taho. Tositteiden hyväksyjä on tilivelvollinen toiminnastaan laskun hyväksymisen kautta. Tositteiden tarkastajana toimii ensisijaisesti palvelun tilaaja. Silloin kun tilaaja ei selviä laskusta, toimitetaan lasku tarkastettavaksi kustannuspaikan tarkastajaksi merkitylle henkilölle.

Palvelualue		Vastuuhenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Varahenkilö/ tositteiden hyväksyjä
Elinvoiman palvelualue		Elinvoimajohtaja	1. Kehityspäällikkö 2. Kuntatekniikan päällikkö 3. Kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö
Vesihuoltolaitos		Elinvoimajohtaja	1. Vesihuoltopäällikkö 2. Kuntatekniikan päällikkö 3. Kehityspäällikkö 4. Kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö

Käyttötalous				
Vastuualue	Kustannuspaikka	Vastuuhenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Varahenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Tositteiden tarkastaja
3000 Elinvoiman hallinto	3010 Elinvoiman hallinto	Elinvoimajohtaja	Kehityspäällikkö Elinkeinopäällikkö	Elinkeinopäällikkö Projektiasiantuntija Kehityspäällikkö Vesihuoltopäällikkö
	3020 Liikennepalvelut	Elinvoimajohtaja	Koordinaattori Kehityspäällikkö	Kuljetussuunnittelija
	3030 Elinkeinopalvelut	Elinvoimajohtaja	Elinkeinopäällikkö Kehityspäällikkö	Elinkeinopäällikkö Projektiasiantuntija
	3041 Kiinteistöpalvelut 3042 PTS korjaukset	Elinvoimajohtaja	Kehityspäällikkö	Taloussuunnittelija

Vastuualue	Kustannuspaikka	Vastuuhenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Varahenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Tositteiden tarkastaja
3100 Kuntatekniikka	3101 Kuntatekniikan hallinto 3111 Liikennealueiden hallinto 3112 Sorateiden kunnostus 3113 Ajouratamerkinnot 3114 Päällystekorjaukset 3115 Alueurakkatyöt 3116 Varusteiden ja laitteiden ylläpito 3117 Kuivatuksen parantaminen 3118 Lumen ajon lisätyöt 3119 Liikennealueiden siistimisvelvoite 3120 Liikennealueiden vauriokohtien korjaus 3121 Siirrettävät ajoneuvot 3122 Katuvalot 3123 Liikennevalot 3124 Matonpesupaikat 3125 Kaatopaikat	Kuntatekniikan päällikkö	Projektipäällikkö	Projektipäällikkö Rakennuttajavalvoja Hortonomi
	3141 Puistot ja yleiset alueet 3142 Puistojen metsurityöt 3143 Puistojen siistimisvelvoite 3144 Yleiset alueet vieraslajien torjunta 3145 Pensaiden, oksien ja näkemien raivaukset 3146 Leikkivälineiden ja paikkojen korjaukset 3147 Viheralueiden kunnostukset	Kuntatekniikan päällikkö	Projektipäällikkö	Hortonomi Projektipäällikkö
	3161 Liikuntapaikkojen ja -alueiden hallinto 3162 Uimapaikat 3163 Urheilukentät 3164 Heinsuon harjoitusjäähalli 3165 Heinsuon urheilukeskus 3166 Ladut ja ulkoilureitit 3167 Luontoreitit 3168 Venepaikat ja satamat 3181 Konekeskus	Kuntatekniikan päällikkö	Projektipäällikkö	Vastaava työnjohtaja Varikotyonjohtaja Liikuntapaikkamestari Projektipäällikkö
3200 Rakennus- ja ympäristövalvonta	3211 Rakennusvalvonta	Kehityspäällikkö	Rakennustarkastaja	Lupa-assistentti
	3221 Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät 3222 Muut ympäristönsuojelun tehtävät	Kehityspäällikkö	Rakennustarkastaja	Ympäristösihteeri Ympäristötarkastaja

Vastuualue	Kustannuspaikka	Vastuuhenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Varahenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Tositteiden tarkastaja
3300 Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut	3311 Kaavoitus	Kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö	Kaavoitus-arkkitehti	Kaavoitusarkkitehti
	3321 Maaomaisuuden hallinta 3322 Paikkatietopalvelut 3323 Yksityistieavustukset	Kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö	Kaavoitus-arkkitehti	Maankäyttöinsinööri Paikkatietoasian-tuntija
	3331 Metsätalous 3332 Taajamametsänhoito	Kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö	Kaavoitus-arkkitehti	Metsäasiantuntija
3400 Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	3411 Työllisyyspalvelut toiminta 3412 Kesätyösetelit 3413 Työmarkkinatuen kuntaosuus 3421 Työllistäminen 3422 Kesätyö kunnassa 3423 Osuma 3441 Kotopalvelut toimisto 3442 Kotopalvelut toiminta 3443 Kotoutumisen yhteistyö	Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö	Työllisyyskoordinaattori	Palvelukoordinaattori Uravalmentaja
3500 Ruoka- ja siivouspalvelut	3511 Siivouspalvelut hallinto 3512 Siivouspalvelut	Palvelupäällikkö	Palvelualueen esimies	Palveluesimies
	3521 Ruokapalvelut hallinto	Palvelupäällikkö	Palvelualueen esimies	Asiantuntija
	Ruokapalvelut 3522 Koulurinteen aluekeittiö	Palvelupäällikkö	Palvelualueen esimies	Palvelualueen esimies
	Ruokapalvelut 3523 Heinsuon keittiö	Palvelupäällikkö	Palvelualueen esimies	Kokki
	Ruokapalvelut 3524 Hämeenkosken keittiö	Palvelupäällikkö	Palvelualueen esimies	Kokki
	Ruokapalvelut 3525 Kalliolan keittiö	Palvelupäällikkö	Palvelualueen esimies	Kokki

VESIHUOLTO-LAITOS	Kustannuspaikka	Vastuuhenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Varahenkilö/ tositteiden hyväksyjä	Tositteiden tarkastaja
	6100 Vesihuollon kehittäminen 6200 Vesihuollon tuottaminen	Elinvoimajohtaja	Vesihuolto-päällikkö	Vesihuoltopäällikkö
	Investoinnit	Elinvoimajohtaja	Vesihuoltopäällikkö-	Vesihuoltopäällikkö
	Investoinnit Kuntatekniikan kanssa yhteiset	Vesihuoltopäällikkö	Elinvoimajohtaja	Rakennuttajavalvoja

Investoinnit hyväksyy kyseisen kustannuspaikan vastuhenkilö.
Sisäiset veloitukset: toistuvaissopimukset hyväksyy sopimusosapuolet.
Koko kuntaa koskevat sähköiset muistiotositteet (oikaisu, jaksotus, kirjaus ym.) sekä yksittäiset kunnan sisäiset veloitukset hyväksyy taluspäällikkö sekä elinvoiman palvelualueen ja konsernipalvelujen taloussuunnittelija tai hallinto- ja talousjohtaja.
Antolainat, lainojen lyhennykset, lainojen otto, pankkitapahtumat ja muut yritystasolle kirjattavat tapahtumat hyväksyy hallinto- ja talousjohtaja tai taluspäällikkö.
Provincia Oy:n kirjanpidon ja palkkahallinnon hyväksymisoikeudet omaaville vastuhenkilöille myönnetään oikeus hyväksyä Hollolan kunnan/taseyksikön palkkoihin liittyviä tilityksiä, kuten JuEL- ja AY-tilitykset, ulosotot, maksumääräyksellä maksetut palkat sekä kauden vaihteen muistiotositteet.
Raindance asiakasmaksujen palautukset hyväksyy taluspäällikkö, elinvoiman palvelualueen sekä konsernipalvelujen taloussuunnittelija tai hallinto- ja talousjohtaja.

Maksut ja taksat

Tietopyynnöt

Tietopyyntöihin/asiakirjapalveluihin liittyvien kulujen laskuttamisen osalta noudatetaan kunnan antamaa yhtenäistä hinnastoa. [Maksaako tietopyynnön tekeminen?](#)

- Ajoneuvojen siirtomaksut
- Autopaikkamaksut
- Hoppa-palveluliikenteen taksat
- Kaava- ja karttaotteet, julkaisut, selvitys-/tietojen keruu, mittaryhmän palvelut
- Kaavoituspalvelumaksut
- Kaivulupa Hollolan kunnan katu- ja muilla yleisillä alueilla tehtävät työt
- Liikunta-alueiden ja paikkojen maksut
- Maa-ainestaksa
- Rakennusvalvontamaksut
- Sijoitusluvat
- Tilankäyttömaksut
- Toripaikkojen maksut
- Venepaikkamaksut
- Vesihuoltolaitos hinnasto
- Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa

Ajoneuvojen siirtomaksut

Voimassa: 01.02.2016 alkaen.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Henkilö- ja pakettiautojen (ml. perävaunut) siirroista ja varastoinneista

Toimenpide	Euroa € alv 0%	Euroa € alv 25,5%
Varastosiirto	96,77	121,45
Lähi siirto	72,58	91,09
Säilytys 2 kk. Ylittävältä ajalta, €/alkava viikko	50,00	62,75

Kuorma- ja linja-autojen sekä erikoisajoneuvojen siirroista ja varastoinneista sekä romuajoneuvojen jätehuollosta syntyneet kustannukset peritään toteutuneiden kokonaiskustannusten mukaisesti.

Autopaikkamaksut

Voimassa: 01.01.2024 alkaen.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Autopaikat kunnan ylläpitämien kiinteistöjen piha-alueilta	Euroa € alv 0% / kalenterivuosi	Euroa € alv 25,5% / kalenterivuosi
Lämmityspistokepaikka	40,00	50,20
Autopaikka ilman lämmityspistoketta	17,50	21,96

Prisma Hollola parkkihalli	Euroa € alv 0% / kalenterivuosi	Euroa € alv 25,5% / kalenterivuosi
Kunnan henkilökunnalle vuokrattava autopaikka Prisman parkkihallista	122,16	153,31

Henkilöstö voi vuokrata kalenterivuodeksi autopaikan työnantajan ylläpitämien kiinteistöjen piha-alueilta tai Prisma Hollolan parkkihallista.

Hoppa-palveluliikenteen taksat

Voimassa: 01.01.2022 alkaen, poistettu SHL- ja VPL -taksat 1.1.2022 alkaen.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Asiakasryhmä tai ajon suuntautuminen	Euroa € alv 0%	Euroa € alv 10%
Koululaiset tai opiskelijat	1,82	2,00
Taajama-alueella (esim. kuntakeskus)	2,73	3,00
Taajama-alueen ulkopuolelta tai ulkopuolelle	3,64	4,00

Voimassa olevat taksat on yhtenäistetty koko kunnan alueella Vesikansan ja Hämeenkosken alueet mukaan lukien.

Taksalla tulisi olla käyttöä ohjaava vaikutus vaarantamatta kuitenkin muita avoimen linjaliikenteen toimintaedellytyksiä.

Huom. Palveluliikenteen taksoitus tarkistetaan mahdollisesti uusiksi linjaliikenteen Waltti-vyöhykejakouudistuksen käyttöönoton yhteydessä vuonna 2023. Mahdolliset muutokset voimaan silloin.

Huom. 2 Samat taksat käytössä myös hyvän autoissa Apeli-asiointiliikenteen ajoissa.

Kaava- ja karttaotteet, julkaisut, selvitys-/tietojen keruu, mittaryhmän palvelut

Voimassa: 01.01.2023.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Tuote tai palvelu. Sisältää kartan käyttöoikeusmaksun.	Euroa € alv 0%	Euroa € alv 25,5%
Kaava- tai karttatuloste; paperinen tai pdf	10,00	12,55
Numeerinen kartta -aineisto		
Perusmaksu	55,00	69,03
Lisämaksu €/ha	4,50	5,65
Formaatit dxf,dwg,dgn,mapinfo,yleisimmät rasterimuodot		
Opaskartta 1-19 kpl, €/kpl	8,06	10,12
Etuosto-oikeustodistus	50,00	
Julkaisut		
enintään 20 sivua	9,68	12,15
20-50 sivun julkaisu	17,10	21,46
50 tai enemmän	57,98	72,76
Toimituskulut kirjepostille	4,03	5,06
Tilauksesta tehtävä selvitys/tietojen keruu (kesto yli 0,5 tuntia)		
Diplomi-insinööri, arkkitehti tai vastaava korkeakoulututkinto	77,02	96,66
Insinööri,tekniikko tai vastaava tutkinto	60,00	75,30
Kartoittaja, suunnitteluavustaja, tekninen avustaja tai vastaava henkilö	40,97	51,42
Työaikakorvaus (min. veloitus 0,5 tuntia)		
Mittaryhmä	105,00	131,78

Kaavoituspalvelumaksut

Voimassa: 01.01.2024

Tuote ja palvelu: Kaavoituspalvelut

Asemakaavoista, ranta-asemakaavoista ja asemakaavan muutoksista aiheutuvien kustannusten korvaukset

1. Pienet asemakaavat

Asemakaavaa, ranta-asemakaavaa tai asemakaavan muutosta voidaan pitää pienenä silloin, kun

- rakennusoikeuden muutos on alle 500 k-m²
- kyse on kohtien A ja B mukaisesta kaavasta
- käyttötarkoitus ei muutu.

Pienissä asemakaavoissa kokonaiskustannus muodostuu asemakaavan käsittely- ja laadintakorvauksesta, ks. kohdat A ja B

A) Pienten asemakaavojen käsittelystä perittävät korvaukset

Asemakaavan käsittelystä viranomaistyön osalta perittävä korvaus sisältää kaavaprosessista syntyvät kulut, jotka muodostuvat neuvottelu-, kuulemis-, kopiointi- ja muista toimistotyön kustannuksista sekä luottamuselinkäsittelyihin liittyvistä valmisteluista

	Euroa € alv 0%
Korkeitaan kaksi erillispientaloa (AO) käsittävä asemakaava tai asemakaavan muutos tai muu vähäinen asemakaavan muutos (alle 5000 m ²)	2000,00
Korkeintaan neljä erillispientaloa (AO) käsittävä asemakaava, asemakaavan muutos tai muu vähäinen asemakaavan muutos (5000 - 10000 m ²)	2500,00
Asuinkerrostalojen tai rivitalojen asemakaavan muutokset	3000,00

B) Pienten asemakaavojen laadinnasta perittävät korvaukset

Kaava-asiakirjat vähäisissä asemakaavan muutoksissa ja pienet asemakaavat voidaan laatia kunnan työnä tai hakija voi teettää ne konsultilla.

Asemakaavan tai asemakaavamuutoksen laatimisesta kunnan työnä peritään kaavanlaatumiskorvaus käsittelykorvauksen lisäksi. Kaavanlaatumiskorvaus sisältää kaava-asiakirjojen tekemisen ja suunnittelutyön.

	Euroa € alv 0%
Korkeintaan kaksi erillispientaloa (AO) käsittävä asemakaava, asemakaavan muutos tai muu vähäinen asemakaavan muutos (alle 5000 m ²)	2000,00

Korkeintaan neljä erillispientaloa (AO) käsittävä asekaava, asemakaavan muutos tai muu vähäinen asemakaavan muutos (5000 - 10000 m ²)	2500,00
Asuinkerrostalojen tai rivitalojen asemakaavan muutokset	3000,00
<p>Kohdassa 1 tarkoitettua kokonaiskorvauksesta on maksettava 1000 euroa kaavoitustyön aloittamisesta tehdyn päätöksen saatua lainvoiman. Maksun suorittaminen on ehto kaavatyön käynnistämiseksi. Loppuosa korvauksesta peritään asemakaavan tultua kunnassa hyväksytyksi.</p> <p>Asemakaavoituksen hakija vastaa mahdollisesti tarvittavien maankäyttö- ja rakennuslain tai hankkeen toteuttamisen muutoin edellyttämien selvitysten kustannuksista ja arviointeihin liittyvistä kustannuksista.</p>	

2. Asemakaavat, kun rakennusoikeuden muutos on yli 500 k-m² ja/tai käyttötarkoitus muuttuu, kohdan 2. mukaisen korvauksen lisäksi maksetaan kohdassa 1. esitetyn maksun yli 500 k-m² ylittävästä määrästä.

Euroa € alv 0%

Viranomaistyön korvaus hankkeissa, joissa kaava-asiakirjat laatii konsultti. Asemakaavan käsittelystä viranomaistyön osalta perittävä korvaus sisältää kaavaprosessista syntyvät kulut, jotka muodostuvat mm. neuvottelu-, kuulemis-, kopiointi- ja muista toimistotyön kustannuksista, luottamuselinkäsittelyihin liittyvistä valmisteluista ja asemakaavakartan liittämistä kunnan paikkatietojärjestelmään.	1 euroa/k-m ²
Kehitys- ja kaavoituspalveluissa viranomaistyönä tehtävät asemakaavat. Edellisessä kohdassa mainitun lisäksi kustannukset syntyvät kaava-asiakirjojen laatimisesta.	2 euroa/k-m ²

Kohdan 2 mukaisesta korvauksesta on maksettava 2000 euroa kaavoitustyön aloittamisesta tehdyn päätöksen saatua lainvoiman. Loppuosa korvauksesta peritään kun asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo on päättynyt. Asemakaavoituksen hakija vastaa mahdollisesti tarvittavien maankäyttö- ja rakennuslain tai hankkeen toteuttamisen muutoin edellyttämien selvitysten kustannuksista ja vaikutusten arviointeihin liittyvistä kustannuksista.

3. Erityistapaukset ja erikseen sovittavat korvaukset

Erikseen sovittavissa isommista asemakaavahankkeista tai asemakaavahankkeista, joissa kerrosalan lisäys on enemmän kuin 500 k-m ² , solmitaan kaavoituksen käynnistämissopimus (MRL 91 b§). Maankäyttösopimus kumoaa tässä asetetut asemakaavan käsittelystä ja laatimisesta koituvat maksut.	Hinta sovitaan tapauskohtaisesti
Mikäli kaavahanke liittyy kunnan aloitteesta tehtävään laajempaan asemakaava-alueeseen, sovelletaan harkinnan mukaan alennettua taksaa. Taksa sovitaan erikseen rakennusoikeuden suhteessa tai muuten erikseen sovitulla tavalla.	Hinta sovitaan tapauskohtaisesti
Mikäli asemakaavoitusta pyytää useampi kuin yksi maanomistaja, jaetaan kustannukset heidän välillään rakennusoikeuden suhteessa tai muuten erikseen sovitulla tavalla.	Hinta sovitaan tapauskohtaisesti

Kaivulupa Hollolan kunnan katu- ja muilla yleisillä alueilla tehtävät työt

Voimassa: 01.03.2020.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Kunnalla on kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain perusteella oikeus periä maksu katu- ja yleisellä alueella tehtäviä töitä koskevien ilmoitusten tarkastamisesta ja töiden valvonnasta aiheutuneista kustannuksista. Samoin kunta saa periä maksun kadun ja yleisen alueen tilapäisestä rajaamisesta työmaana pois yleisestä käytöstä. Maksun perusteena on aika, alueen laajuus ja alueen keskeisyys.

Maksuluokka määräytyy työhön kuuluvan kalleimman maksuluokan mukaan. Maksua ei periä, jos työ tehdään kadun rakentamisesta vastaavan päätoteuttajan tai urakoitsijan urakkaan kuuluvien töiden yhteydessä.

Tarkastus- ja valvontamaksu / lupa

Euroa € alv 0%	Euroa € alv 25,5%
120,00	150,6

Valvontakäynnit ja luvan hakijan toimittaman liikennejärjestelysuunnitelman tarkastaminen sisältyvät hintaan. Jos suunnitelmassa on puutteita, hakijan on toimitettava korjattu suunnitelma ennen töiden aloittamista. Mikäli liikennejärjestelysuunnitelma puuttuu, katualuetta tai kevyen liikenteen reitistöä koskevaa lupahakemusta ei oteta käsittelyyn.

Alueen käyttömaksut

Maksuluokka 1

Maksuluokkaan 1 kuuluvat liitekarttaan punaisella merkityn alueen sisällä olevat Salpakan-
kaan kuntakeskuksen kadut, jalkakäytävät, kevyen liikenteen väylät sekä puistot ja muut
yleiset alueet.

Alueen laajuus	veroton €/vrk	Euroa € / vrk alv 25,5%
alle 60m ²	18,00	22,59
60-120m ²	30,00	37,65
120-240m ²	48,00	60,24
yli 240m ²	48,00 + 0,10 €/m ²	60,24+0,13€/m ²

Maksuluokka2

Maksuluokkaan 2 kuuluvat muut kadut, jalkakäytävät ja kevyen liikenteen väylät sekä puis-
tot ja muut yleiset alueet.

Alueen laajuus	veroton €/vrk	Euroa € / vrk alv 25,5%
alle 60m ²	12,00	15,06
60-120m ²	18,00	22,59
120-240m ²	24,00	30,12
yli 240m ²	24,00 + 0,05 €/m ²	30,12+0,06 €/m ²

Työaika

Maksun perusteena oleva työaika alkaa työn ilmoitettuna ajankohtana ja päättyy, kun kunnan valvoja on
hyväksynyt työn. Kaivuluvan saajalla on velvollisuus ilmoittaa kunnan valvojalle työn aloittamisesta ja
päättymisestä kirjallisesti s-postilla. Mikäli em. aloittamis- ja/tai päättymisilmoitusta ei tehdä, tapahtuu
veloitus valvojan tekemän arvion perusteella.

Turvallisuuspuutteet liikennejärjestelyissä

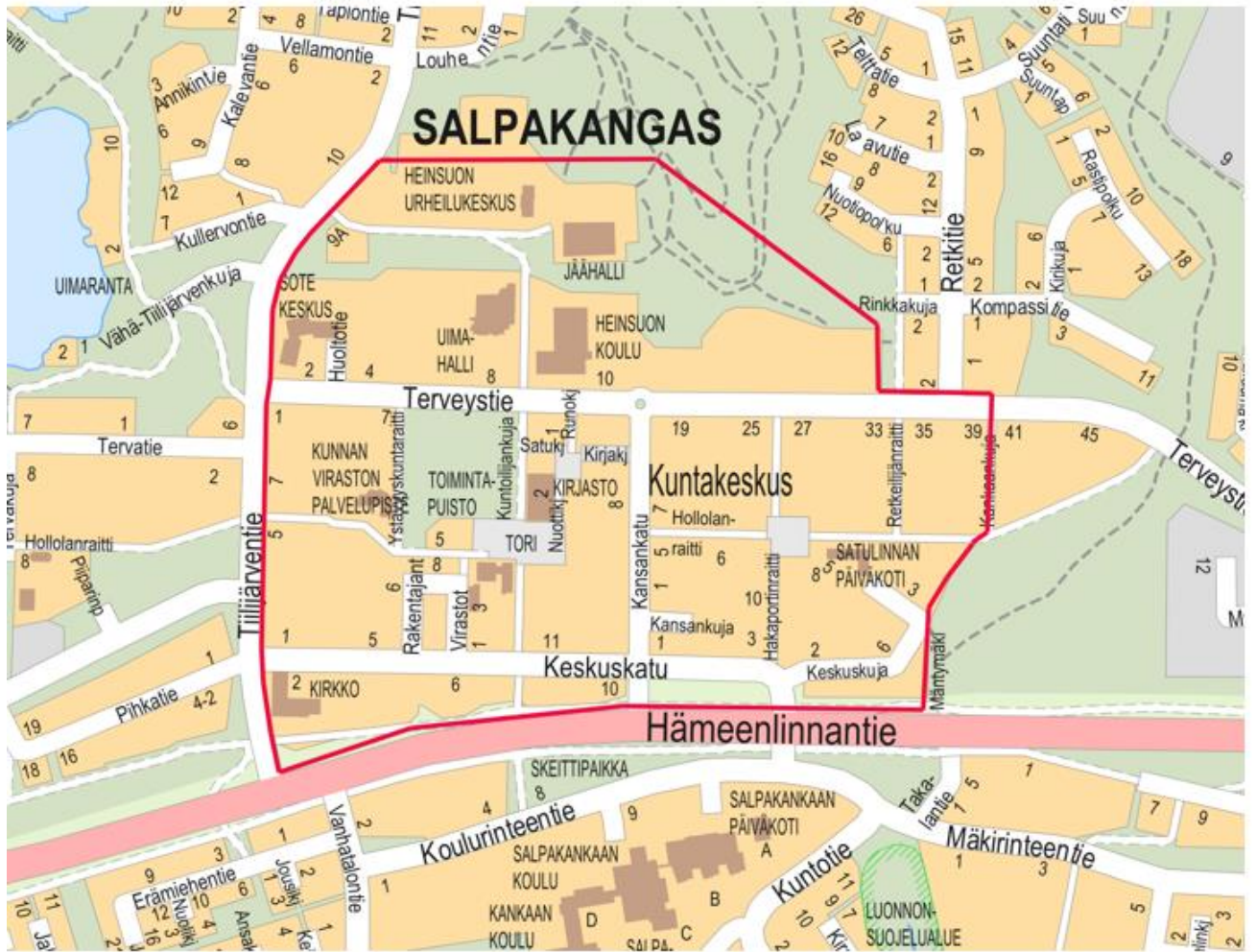
johtavat seuraaviin sanktioihin:

- ensimmäisestä puutteesta annetaan kirjallinen huomautus
(s-postilla tms.)
- toinen huomautus
- seuraavat huomautukset

Euroa € / kpl alv 0%	Euroa € / kpl alv 25,5%
200,00	251
500,00	627,5

Maksuluokka 1: punaisella rajattu alue

Maksuluokka 2: muut kadut ja yleiset alueet

Liikunta-alueiden ja paikkojen maksut

Voimassa: 01.03.2020.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Ulkoliikuntapaikat

Heinsuon urheilukeskus

<i>Aluemaksu (talvi- ja kesätapahtumat)</i>	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € Alv 10%
Liike- ja teollisuuslaitokset, kunnan ulkopuoliset urheiluseurat sekä muut	päivä	119,09	131,00
Rekisteröidyt hollolaiset urheiluseurat	päivä	47,73	52,50

Alueen maksuun sisältyy:

- puku- ja pesuhuoneet
- kilpailutoimisto, kuulutus
- latujen kunnostus, normaalina työaikana riittävässä lumiolosuhteissa
- mahdollinen latujen lumetus veloitetaan erikseen varaajan halutessa ko.palvelua

Hiihtoladut/kunnossapito

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
Liikuntapaikkahoitaja	h	35,00	43,93
Latukone Pisten Bully 100 4F + kuljettaja	h	105,00	131,78
Latukone Pisten Bully 100 4F	h	70,00	87,85
Latukone Pisten Bully Paana +kuljettaja	h	95,00	119,23
Latukone Pisten Bully Paana	h	60,00	75,30
Moottorikelkka	h	30,00	37,65
Kuorma-auto sis. Kuljettaja	h	65,00	81,58

Muut tapahtumat

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
Heinsuo, koko alue	päivä	525,40	659,38
Muut kentät, Heinsuo (pienimuotoinen tapahtuma)	päivä	125,40	157,38

Kukon keskusurheilukenttä

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € Alv 10%
Urheiluseurat ja muut järjestöt	päivä	48,64	53,50
Piirin mestaruus ja piirikunnalliset	päivä	23,64	26,00

Taksa sisältää normaalin suorituspaikkavarustukset kentällä.

Hollolalaisten nuorten kilpailuista ei peritä kenttävuokria.

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € Alv 10%
Jalkapallo- ja pesäpallokentät			
Sarja- ja cup-ottelut	ottelu	25,91	28,50
Harjoitusvuorot, jos edellytetään pelialueen rajoja	kerta	23,64	26,00

Lentopallokentät

Ulkokentistä ei peritä kenttävuokria

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € Alv 10%
Tenniskentät			
Heinsuo	vakiovuoromaksu, kausimaksu 1 h/vko	110,91	122,00
Heinsuo	vakiovuoromaksu, kausimaksu 2 h/vko	222,27	244,50
Heinsuo	1/2 päivä (≤ 4 tuntia)	45,00	49,50
Heinsuo	päivä (yli 4 tuntia)	72,00	79,20

Yksittäiset vuorot ovat kentällä maksuttomia ja niitä ei voi varata.

Salpakankaan koulun aidattu kenttä

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € Alv 10%
Juniorit	tunti	9,09	10,00
Aikuiset	tunti	22,73	25,00
Juniorit	päivä klo 9-17	58,18	64,00
Aikuiset	päivä klo 9-17	145,45	160,00

Tekonurmikenttää ei saa käyttää amerikkalaisen jalkapallon pelaamiseen eikä yleisurheilun heittolajeihin, paitsi turbokeihään heittoon. Juoksuradalla saa käyttää max. 6 mm:n piikkareita. Huoltorakennuksessa on pukuhuone, jonka saa käyttöön erikseen sovitusti. WC/suihkuilat saa käyttöön erikseen sovitusti Salpahallin tiloista.

Ulkopuolisten käyttöaika kentälle on arkisin klo 17.00- 20.00 ja viikonloppuisin klo 9.00- 17.00. Koululaiset käyttävät kenttää koulupäivinä klo 8.00- 15.00 välisenä aikana. Muina aikoina kenttä on vapaasti kaikkien käytössä. Kentän kausi on 1.5. - 30.9. ja se noudattaa muiden ulkoliikuntapaikkojen toimintakautta.

Muut taksat

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
Kokoustilat, Heinsuon kilpailutoimisto			
hollolaiset seurat	4 tuntia	12,82	16,09
hollolaiset seurat	yli 4 tuntia	25,64	32,18
muut	4 tuntia	25,64	32,18
muut	yli 4 tuntia	40,32	50,60

<i>Kokoustilat, Heinsuon kilpailutoimisto, vanha</i>	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
hollolaiset seurat	4 tuntia	9,11	11,44
hollolaiset seurat	yli 4 tuntia	24,92	31,27
muut	4 tuntia	12,46	15,64
muut	yli 4 tuntia	31,61	39,67

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
Sauna	kerta	40,56	50,90
Ravintolavaunu perusvalmius (kahvinkeitto mahdollisuus, mikroaaltouuni, kylmiö)	vrk	27,42	34,41
Kaasugrilli	vrk	16,13	20,24
Muut välineet			
Lumikengät 11 paria	pari/tapahtuma	5,24	6,58
Tandem sukset 2 paria	pari/tapahtuma	11,05	13,87
Curling-kivet 16 pkl.	pv	24,92	31,27
Pöydät ja penkit			
Ulkotilaisuuksiin pukkipöydät (600*3000)	kpl	2,90	3,64
Ulkotilaisuuksiin pukkipöydät ja penkit (700*3000) max 5 kpl.	pv	16,13	20,24
Aita	kpl/tapahtuma	2,02	2,54

Heinsuon huoltorakennus

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € Alv 10%
pukutilojen käyttö jos urheilutapahtumaa ei laskuteta alueen muusta toiminnasta			
4 pukutilaa	päivä	148,18	163,00
1 pukutila	kpl/päivä	45,46	50,00

Varaukset sähköisesti www.hollola.fi/tilavaraukset tai sähköpostilla tilavaraukset@hollola.fi

Taksaan liittyviä tarkennuksia

Vuokraa ei peritä Hollolan koulujen tilaisuuksista tai otteluista, jotka tapahtuvat arkipäivänä, normaalina työaikana. Lauantai- tai sunnuntai-iltojen tilaisuuksista laskutetaan normaali vahvistettu taksa.

Mikäli ottelu- tai kilpailutilaisuutta varten kunnostetun kentän varausta ei peruuteta vähintään kaksi vuorokautta ennen tilaisuutta, laskutetaan normaali vuokra.

Siinä tapauksessa, että jää- tai muilla kentillä järjestetään kilpailu tai muu tilaisuus, jonka vuokraperuste ei ole tämän luettelon yhteydessä selvitetty, tilan vuokraajalla on oikeus soveltaa taksoja.

Kunta saattaa tilatun maksullisen suorituspaikan peruskilpailukuntoon. Kilpailupaikan tilaaja on velvollinen huolehtimaan suorituspaikkojen kunnosta, järjestelyistä sekä kilpailujen vaatimista erityistoimenpiteistä, merkitsemisestä ym. kilpailujen aikana. Jos jalkapallo- ja pesäpalloharjoitusvuorot edellyttävät pelialueen rajojen merkintää, peritään harjoitusvuoromaksu.

Tilaisuuden jälkisiivouksesta alueella järjestettyjen kisojen tai tilaisuuksien päätyttyä, järjestäjä on velvollinen sovittu ajan kuluessa huolehtimaan kaikista tilaisuudessa käytetyn irtaimen poistamisesta sekä alueen siivouksesta. Mikäli näin ei ole tapahtunut, kunta suorittaa ko. tehtävät järjestäjän kustannuksella.

Maa-ainestaksa

MAA-AINESTEN OTTAMISSUUNNITELMAN TARKASTAMISESTA JA OTTAMISTOIMINNAN VALVONNASTA SUORITETTAVAT MAKSUT

Hollolan kunnassa maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta, ottamistoiminnan valvonnasta sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavat maksut

1 § YLEISTÄ

Maksu perustuu valtuuston 13.6.2016 (§ 43) hyväksymiin taksaan perusteisiin.

2 § TARKASTUSMAKSU

Ottamissuunnitelman tarkastamisesta luvan hakijan on suoritettava kunnalle seuraavat maksut:

2.1 Suunnitelmaa kohti perusmaksu 210,00 €. Perusmaksun lisäksi peritään hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainemäärän tilavuuden mukaan 0,007 €/m³ kuitenkin vähintään 140,00 €

Maa-aineslain 4 a §:n mukaisesta maa-ainesluvan ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelystä 1.7.2016 alkaen peritään maa-aineslupahakemuksesta 2.1 kohdan maksu ja ympäristöluvan osuutena 50 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen taksan maksusta. (MaL 4 a§, YSL 47a §)

2.2 Tarkastusmaksua määrättäessä, hakemuksessa otettavaksi esitetystä maa-ainesten määrästä, otetaan 1 000 000 m³ ylittävältä osalta huomioon 50 %.

2.3 Ottamissuunnitelman muutoksen tarkastamisesta peritään perusmaksuna siltä osin kuin se koskee voimassa olevan ottamisluvan mukaista aluetta (maa-aineslaki 16 §) 210,00 €

Perusmaksun lisäksi peritään hakemuksessa esitetyn aikaisemman luvan ylittävän maa-ainemäärän tilavuuden mukaan jokaiselta m³:ltä, jolla aikaisempi ottamislupa ylittyy, 0,007 €/m³

2.4 Laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäinen hanke, josta ei tarvitse laatia erillistä ottamissuunnitelmaa (MAL 5 §) 210,00 €

2.5 Jos lupahakemus hylätään, peritään tämän taksan mukaisesta tarkastusmaksusta 50 %, kuitenkin vähintään 210,00 €.

2.6 Jos luvanhakija peruuttaa lupahakemuksensa ennen kuin lupaviranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin ottamissuunnitelman tarkastamiseksi, palautetaan peritty tarkastusmaksu hakemuksesta kokonaan.

Jos lupaviranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin ottamissuunnitelman tarkastamiseksi, ja jos lupahakemus peruutetaan ennen päätöksen antamista, peritään toimenpiteitä vastaava osuus maksusta.

- 2.7 Jos lupa peruutetaan tai lupamääräyksiä muutetaan maa-aineslain 16 §:n 1 mom. 2 kohdan perusteella, palautetaan peritystä tarkastusmaksusta ottamatta jäävään maa-ainesmäärän tilavuutta vastaava osa.
- 2.8 Jos luvansaaja luopuu maa-ainesten ottamisesta aloittamatta sitä tai luvan voimassa ollessa, tarkastusmaksua ei palauteta.
- 2.9 Mikäli ottamisluvan voimassaoloaikaa hakemuksesta jatketaan, peritään lupahakemukseen liittyvän ottamissuunnitelman tarkastamisesta vain kohdan 2.1. mukaisesta perusmaksu edellyttäen, että jatkoajan myöntäminen ei vaadi ko. suunnitelman muuttamista. Maksu peritään myös, mikäli maisemoinnille on myönnetty jatkoaikaa.
- 2.10 Hakijan on suoritettava 2 §:ssä tarkoitettu maksu ennen päätöksen antamista. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan. Lisäksi peritään perimiskulut.

3 § VALVONTAMAKSU

Luvanhaltijan on suoritettava ottamisen sekä maa-aineslain 4 a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 47 a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan valvonnasta Hollolan maa-ainesviranomaiselle vuosittain seuraavat maksut:

- 3.1. Lupapäätöksessä otettavaksi myönnetyn vuotuisen maa-ainesten määrän mukaan:

jokaiselta alkavalta m³:ltä, 0,04 €/m³

Kuitenkin vähintään aina perusmaksu 210,00 €

Mikäli lupapäätöksessä myönnetty maa-ainesten vuotuinen ottaminen ylittää 100.000 m³, huomioidaan vuotuisen 100.000 m³:n oton ylittävältä osalta vain puolet valvontamaksua määrättäessä.

Mikäli lupapäätöksessä ei ole esitetty vuotuisia maa-ainesten ottamismääriä, jaetaan valvonta-maksua määrättäessä otettava maa-ainesten kokonaismäärä luvan voimassaoloajan vuosien määrällä ja käytetään näin saatua keskiarvoa vuotuisen valvontamaksun määräämisen perusteena.

Maa-aineslain 4 a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 47a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan valvonnasta 1.7.2016 alkaen peritään yhdistetty maksu siten, että maa-ainesluvan valvontamaksuun lisätään ympäristöluvan osuutena 50 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen taksan maksusta.

- 3.2. Luvan saaja on velvollinen maksamaan vuotuisen valvontamaksun luvan voimaantuloa seuraavan vuoden alusta luvan voimassaolovuoden loppuun asti.

- 3.3. Jos koko suunnitelma-alueen maisemointiin tähtääviä jälkihoitotoimenpiteitä ei ole aloitettu viimeistään yhtä vuotta ennen sitä ajankohtaa, jolloin maa-ainesluvan mukaan jälkihoito on oltava suoritettu, korotetaan perittävää valvontamaksua 30 %.

Mikäli maa-ainesten ottamisalueen jälkihoito suoritetaan vaiheittaisesti, voidaan valvontaviranomaisen päätöksellä valvontamaksua alentaa samassa suhteessa kuin alueen jälkihoito on hyväksyttävästi toteutettu. Päätökset valvontamaksun alentamisesta tehdään kerran vuodessa siten, että alennettu maksu huomioidaan seuraavan vuoden alusta lukien.

Mikäli maisemoinnille on myönnetty jatkoaikaa, jatkoajalta perittävä valvontamaksu sen vuoden loppuun, jolloin maisemointi on hyväksyttävästi suoritettu. 400 euroa/vuosi

- 3.4. Mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle etukäteen tammikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta, luvanhaltijalta ei peritä kyseisen vuoden valvontamaksua.
- 3.5. Mikäli vuotuinen myönnetty ottamismäärä ylitetään, luvanhaltijan/ottajan on ilmoitettava ylityksestä kirjallisesti valvontaviranomaiselle ja kunnalla on oikeus periä ylityksen osuus valvonta-maksusta heti. Vastaava oikeus kunnalla on, jos maa-aineksia otetaan kohdassa 3.4 tarkoitetun ilmoituksen vastaisesti.
- 3.7. Mikäli luvanhaltija ennen lupa-ajan päättymistä ilmoittaa lopettaneensa kokonaan lupapäätöksessä tarkoitetun maa-ainesten oton ja lupaan liittyvät velvoitteet ovat tulleet täytetyiksi, ei valvontamaksuja ko. vuoden jälkeisiltä vuosilta peritä.
- 3.8. Mikäli lupa peruutetaan maa-aineslain 16 §:n perusteella, ei valvontamaksuja ko. vuoden jälkeisiltä vuosilta peritä edellyttäen, että lupaan liittyvät velvoitteet ovat tulleet täytetyiksi otetulta osalta. Lupavelvoitteiden loppuunsaattamisen valvonnasta aiheutuneet kustannukset kuitenkin peritään.
- 3.9. Mikäli lainvastaisen kotitarveoton johdosta valvontaviranomainen ryhtyy tarkastus-, keskeyttämis- tai muihin toimenpiteisiin, peritään aiheutuneet kulut noudattaen tätä taksaa soveltuvien osin.
- 3.10. Mikäli valvonta vaatii erityistoimenpiteitä kuten esim. suuritöisiä vaaituksia, peritään valvontakulut toimenpiteistä kunnalle aiheutuneiden todellisten kustannusten mukaan. Erityisvalvontatoimenpiteet ilmoitetaan, mikäli ne ovat ennakoitavissa lupapäätöksessä.

4 § KUULEMINEN

- 4.1. Naapurin tai asianosaisen kuuleminen 50,00 €/kuultava
- 4.2. Hakemuksesta kuuluttaminen/lehti-ilmoitus perusmaksu 200,00 €

Lisäksi peritään perusmaksun ylittävän osan kuuluttamis- ja ilmoituskulut

5 § VAKUUDET

- 5.1 Lupa maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa 150,00 €
- 5.2 Vakuuden hyväksyminen/vaihtaminen/muuttaminen 100,00 €/vakuus

6 § PAKKOKEINOPÄÄTÖKSET

- 6.1 Valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan ottamisen keskeyttämisspätös (MAL 15 §) 150,00 €
- 6.2 Valvontaviranomaisen päätös velvoitteiden noudattamisesta (MAL 14 §) 150,00 €
- 6.3 Uhkasakon asettamispätös (MAL 14 §) 150,00 €
- 6.4 Teettämisuhan asettamispätös (MAL 14 §) 150,00 €
- 6.5 Uhkasakon tuomitsemispätös (uhkasakkoL 10 §) 150,00 €
- 6.6 Teettämisuhan täytäntöönpano (uhkasakkoL 15 §) 150,00 €

7 § LUVAN VELVOITTEISTA VAPAUTTAMINEN (MAL 13 a §)

Mikäli lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen on siirretty toiselle, ja hakemuksesta luvan haltija vapautetaan lupaan liittyvistä velvoitteista sekä hyväksytään hänen tilalleen toinen, peritään velvoitteista vapautetulta 150,00 €

8 § MAKSUPERUSTEITA

- 8.1 Otettavan maa-aineksen tilavuutena pidetään maksuja määrättäessä maa-aineksen luonnonvaraista tilavuutta (kiintokuutiometrimäärää). Mikäli valvontamaksu peritään jälkikäteen, muunnetaan irtokuutiometrit kiintokuutiometreiksi jakamalla määrät seuraavilla muuntoluvuilla:

sora 1,3

hiekkä 1,3

louhe 1,8

savi 1,6

multa 1,4
- 8.2 Maksuperusteet ovat yhtäläiset kaikille maa-aineslain mukaan luvanvaraisille maa-aineksille.

- 8.3 Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta toimenpiteestä taikka siitä, että toimenpiteen suorittaja muutoin on laiminlyönyt hänelle kuuluvat velvollisuutensa, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon kunnalle aiheutuvat ylimääräiset kulut.
- Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan. Lisäksi peritään perimiskulut.
- 8.4 Maksuihin sisältyy Hollolan kunnan asiakirjojen lunastuksesta määräämä maksu.
- 8.5 Taksan mukaisia maksuja määrättäessä otetaan huomioon toimenpiteen laajuus, vaativuus ja viranomaisten käyttämä aika ja muuta asiaan vaikuttavat seikat. Tämän perusteella maksua voidaan hankkeen vaativuuden mukaan laskea tai korottaa 20 – 50 %, mikäli toimenpide olennaisesti poikkeaa keskimääräisestä tasosta.
- 8.6 Tarkastusmaksu määrätään maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan. Valvontamaksu määrätään ensimmäisen kerran maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan ja sen jälkeen sitä tarkistetaan vuosittain kunakin vuonna valvontamaksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.
- 8.7 Palautuksen määrä lasketaan maksun määräämishetkellä voimassa olleen taksan mukaan.

9 § MAKSUPERUSTEIDEN HYVÄKSYMINEN JA VOIMAANTULO

Nämä maksuperusteet ovat valtuuston 13.6.2016 § 43 hyväksymät ja tulevat voimaan 1.7.2016 alkaen.

YLEISPERUSTELUT

Maa-aineslain 23 §:n ja maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 145 §:n nojalla luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan maa-ainesten ottamislupahakemuksen ja ottamissuunnitelman tarkastamisesta sekä ottamistoiminnan valvonnasta ja muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa.

Maksu voidaan määrätä perittäväksi ennen sen toimenpiteen (viranomaistehtävän) suorittamistakin, johon maksu kohdistuu. Jos toimenpide (viranomaistehtävä) jää suorittamatta, maksu on siltä osin hakemuksesta palautettava.

ERITYISPERUSTELUT

1 § Yleistä

Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta sekä muista viranomaistehtävistä perittävät maksut perustuvat maa-aineslain 23 §:ään ja soveltuvin osin noudatetaan mitä maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:ssä säädetään.

2 § Tarkastusmaksu

- 2.1 Maa-ainestaksan 2 §:ssä määrätään ottamissuunnitelman tarkastamisesta perittävästä maksusta. Maksun määräytymisperusteena on suunnitelmakohtainen kiinteä maksu ja hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän tilavuuden mukaan määräytyvä maksu. Maksulle on määrätty kuitenkin vähimmäistaso. Maa-aineslupan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelystä peritään maa-aineslupahakemuksesta kohdan 2.1. mukainen maksu ja ympäristöluvan osuutena 50 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisesta maksusta. Ympäristöluvan maksua on kohtuullistettu, koska yhteiskäsittelystä työmäärä on erilliskäsittelyä pienempi.
- 2.2 Tarkastusmaksun määräytymisen perusteena olevalle maa-ainesten tilavuudelle voidaan määrätä kuutioperusteinen raja tai rajoja, joiden ylittävältä osalta maksuperusteiden määräytymiseen lasketaan mukaan vain tietty % -osuus.
- 2.3 Luvan voimassaoloaikana voi lupaviranomainen antaa päätöksellään suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä.

Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaan koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikutusta asianomaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin (MAL 16 §). Suostumuksesta perittävän maksun määräytymisperusteena on poikkeamisesta perittävä kiinteä maksu.

- 2.4 Laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäisen hankkeen, josta ei tarvitse laatia erillistä ottamis-suunnitelmaa (MAL 5 §), tarkastusmaksu määräytyy kiinteään perusmaksun mukaan. Hakemuksen liitteineen ja ottamisalueen sijaintitietoineen voidaan katsoa muodostavan sellaisen yksinkertaisen suunnitelman, jonka tarkastamisesta voidaan maksu periä.
- 2.5 Mikäli lupahakemus hylätään, tulee kunnan määrittellä taksassa, mikä osuus taksan mukaisesta maksusta peritään. Yleensä tulisi hakijaa etukäteen informoida luvan saannin edellytyksistä ja selvät kielteiset tapaukset pyrkiä palauttamaan, jotta hakija välttyisi turhilta tarkastusmaksuilta.

Samoin tulisi ylimitoitetuista ottamismääristä etukäteen neuvotella ja muuttaa hakemusta siten, että hakemuksesta tulee realistinen, sillä maksuperusteena käytetään hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-ainemäärän tilavuutta.

Todettakoon, että kielteiset tapaukset vaativat erityisen perusteellista tutkimista ja valmistelua, joten palautukselle ei tältä pohjalta ole perusteita. Kyseessä onkin lähinnä kohtuullisuusharkinta. Periaate on sama, jos hakemus hylätään oikeusprosessin kautta. Kuitenkin peritään vähimmäismaksu molemmissa tapauksissa.

- 2.6 Tarkastusmaksu palautetaan kokonaan, mikäli lupahakemus peruutetaan ennen kuin viranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin sen tarkistamiseksi. Olennaisiin toimenpiteisiin voidaan katsoa yleensä ryhdytyn, mikäli lausunto ja kuulemismenettely lupahakemuksen johdosta on suoritettu. Mikäli lupahakemus peruutetaan kesken valmistelutyön, peritään valmistelutyötä vastaava osuus tarkastusmaksusta.
- 2.7 Mikäli lupa peruutetaan tai lupamääräyksiä muutetaan MAL:n 16 § 1 mom. 2 kohdan (ennalta arvaamattomat vaikutukset) perusteella, lupaviranomainen voi palauttaa luvan haltijalle peritystä tarkastusmaksusta ottamatta jäävän maa-ainemäärän kuutioperusteisesti määräytyneen maksun osuuden. Tosiasiallisia perusteita maksun palautukselle ei ole. Kyseessä onkin lähinnä kohtuullisuusharkinta.
- 2.8 Jos luvansaaja luopuu maa-ainesten ottamisesta, aloittamatta sitä tai luvan voimassa ollessa, ei perittyä tarkastusmaksua palauteta.

Mikäli lupaviranomainen ryhtyy vastaaviin toimenpiteisiin MAL:n 16 § 1 mom. 1 tai 3 kohtien (lupamääräysten rikkominen, lupahakemuksessa virheellisiä tietoja) perusteella, ei tarkastusmaksua palauteta.

- 2.9 Maa-ainestaksan 2 §:ssä määrätään ottamissuunnitelman tarkastamisesta perittävistä maksusta. Jos hakemuksen voimassaoloaikaa jatketaan ilman, että ottamissuunnitelmaa joudutaan muuttamaan, ovat hakemuksen tarkastamiskustannukset selvästi uuden hakemuksen kustannuksia pienemmät. Maksun määräytymisperusteena on suunnitelmakohtainen kiinteä maksu.

- 2.10 Luvanhakijan on suoritettava ottamissuunnitelman tarkastusmaksu ennen päätöksen antamista. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään.

3 § Valvontamaksu

- 3.1 Maa-ainestaksan 3 §:ssä määrätään ottamistoiminnan valvonnasta perittävistä maksuista. Maksun määräytymisperusteena on otettavaksi sallitun maa-ainesten kokonaismäärän tilavuus. Maa-aineslain 4a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 47a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan valvonnasta 1.7.2016 alkaen perittävää yhdistettyä maksua on kohtuullistettu ympäristöluvan osalta, koska valvonta voidaan suorittaa samalla tarkastuskerralla.

Vähäisiä ottamismääriä varten on syytä määritellä vähimmäismaksu, jotta maksu kattaisi aiheutuvat valvontakustannukset. Valvontatoimenpiteet kohdistuvat luvanvaraiseen maa-ainesten ottamiseen. Tavanomainen kotitarvekäyttö jää valvontatoimenpiteiden ulkopuolelle eikä siitä myöskään peritä valvontamaksua.

Poikkeuksen muodostaa lainvastainen kotitarveotto, josta peritään maksu tätä taksaa noudattaen soveltuvin osin.

- 3.2. Vuotuinen valvontamaksu suoritetaan kunnan määräämänä ajankohtana kerran vuodessa. Valvontamaksujen perimisen keskittämällä tiettyyn ajankohtaan helpotetaan maksujen perimiseen ja seurantaan liittyvää työtä.
- 3.3 Alueen maisemointi-, siistimis- ja jälkihoitotoimenpiteet on pääsääntöisesti suoritettava luvan voimassaoloaikana. Jos koko suunnitelma-alueen maisemointiin tähtäävät toimenpiteet ovat aloittamatta vuotta ennen määräajan päättymistä, jälkihoitoa on edistettävä kiireellisin toimenpitein. Tähän valvontaviranomaisen tehostettuun jälkihoitotoimenpiteiden valvontaan joudutaan käyttämään normaalia enemmän aikaa. Valvontaan kuluvan ajan lisääntymisen perusteella valvontamaksua korotetaan. Määräyksellä halutaan myös ohjata luvanhaltijoita jälkihoitotoimenpiteiden suorittamiseen luvassa määrättyyn ajankohtaan mennessä.

Arvioitaessa jälkihoitotoimenpiteiden aloittamisen riittävyttä arvioitavaksi tulee erityisesti se, onko alue ennalta arvioiden lopputarkastettavissa jälkihoidolle annettuun määräaikaan mennessä. Arviointikriteereinä voivat olla esimerkiksi jyrkkien rintausten luiskien loiventaminen, taimien istuttamislaajuus ja -ajankohta sekä varikkorakenteiden purkaminen. Tällöin esimerkiksi se, että pieni osa alueesta on luiskattu, ei yksinään olisi riittävä toimenpide tässä kohdassa tarkoitetuiksi koko ottamisalueen maisemointiin tähtääviksi jälkihoitotoimenpiteiksi.

Ottamisalueella tulee pitää lopputarkastus (MAA 7 §), jossa todetaan, ovatko lupamääräysten mukaiset toimenpiteet tulleet asianmukaisesti tehdyiksi.

Huomioitavaksi tulee esimerkiksi se, että ennen lopputarkastusta mahdollisten istutusten kasvuun lähtemisen on oltava todettavissa. Korotetun valvontamaksun

periminen edellyttää, että toimintaa valvova viranhaltija on todennut riittävien jälkihoitotoimenpiteiden puuttumisen kirjallisessa tarkastusmuistiossaan. Tilanteen toteaminen saattaa edellyttää lisätarkastusta, josta voidaan periä kohdan 3.10. mukainen maksu.

Mikäli maa-ainesten ottamisalueen jälkihoito suoritetaan vaiheittaisesti, voidaan valvontaviranomaisen päätöksellä valvontamaksua alentaa samassa suhteessa kuin alueen jälkihoito on hyväksyttävästi toteutettu. Päätökset valvontamaksun alentamisesta tehdään kerran vuodessa siten, että alennettu maksu huomioidaan seuraavan vuoden alusta lukien. Tällä menettelyllä kannustetaan luvansaajaa aloittamaan ottamisalueiden jälkihoito jo ottamisen aikana.

- 3.4. Maa-ainesten ottamistoiminnan valvonta on jatkuvaa toimintaa ja mikäli luvanhaltija haluaa vapautua vuotuisesta valvontamaksusta, hänen tulee kirjallisesti ilmoittaa valvontaviranomaiselle, ettei maa-aineksia kyseisenä vuonna oteta. Mikäli ilmoitusta ei ole tehty, valvontamaksu peritään riippumatta siitä otetaanko maa-aineksia tai ei.

Ilmoitus siitä, ettei maa-aineksia oteta, tulee tehdä, jotta vältytään turhilta valvontatoimenpiteiltä. Valvontaviranomainen ei voi ilman ilmoitusta tietää otetaanko maa-aineksia vai ei.

- 3.5. Lupapäätöksessä ilmoitettu maa-ainesten vuotuinen ottamismäärä, jota käytetään valvontatarpeen arvioimiseen, on ohjeellinen ja lupapäätöksen mukainen otettava maa-ainesten kokonaismäärä on sitova.

Lupapäätöksessä otettavaksi sallittu maa-ainesten kokonaismäärä voidaan ottaa myös luvan voimassaoloaikaa lyhyemmässäkin ajassa edellyttäen, että vuotuisen sallitun ottamismäärän ylityksestä ilmoitetaan valvontaviranomaiselle kirjallisesti etukäteen.

Tällainen nopeutettu maa-ainesten ottaminen yleensä edellyttää myös tehostettua valvontaa, jotta mahdollisia maa-ainelain 16 §:n mukaisia ennalta arvaamattomia haitallisia vaikutuksia ympäristöön, asutukseen tai luonnonolosuhteisiin voitaisiin vähentää.

- 3.6. Luvansaaja voi vapautua luvan voimassaoloajan jäljellä olevien vuosien valvontamaksusta, mikäli hän on täyttänyt lupaan liittyvien määräysten mukaiset maisemointi-, jälkihoito- ja siistimis- ym. velvoitteet. Tästäkin menettelystä tulee kirjallisesti ilmoittaa valvontaviranomaiselle.

- 3.7. Maa-ainelain 16 §:ssä säädetään, että lupaviranomainen voi muuttaa tämän lain nojalla antamia lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan, mikäli lupamääräyksiä on jatkuvasti tai muutoin törkeästi rikottu. Mikäli lupa peruutetaan, ei valvontamaksuja peritä luvan peruutuksen jälkeisiltä vuosilta.

Lupaan liittyvät maisemointi-, jälkihoito- ja siistimis- ym. velvoitteet tulee luvanhaltijan tällöinkin suorittaa. Näiden velvoitteiden loppuunsaattamisen valvonnasta aiheutuneet kustannukset kuitenkin peritään.

3.8. Taksa lähtee siitä, että maa-ainesten ottamisen valvonta on melko suurpiirteistä ja silmämääräistä. Milloin on syytä epäillä, että lupamääräyksiä on rikottu tai muusta syytä esim. ottamis-toiminnan laajuuden vuoksi tai kun silmämääräinen arviointi ei ole riittävä, joudutaan suorittamaan suuritöisiä erityistoimenpiteitä kuten tarkistusmittauksia tai vaaituksia, voidaan ko. toimenpiteistä kunnalle aiheutuneet kustannukset periä täysimääräisinä. Tällaiset erityistoimenpiteet ilmoitetaan lupapäätöksessä siltä osin kuin ne ovat lupavaiheessa ennakoitavissa.

Ottamisen valvonta saattaa useinkin edellyttää ylimääräisiä tarkastuksia tavanomaiseen valvontaan verrattuna. Näistä tarkastuksista peritään taksan mukainen maksu. Luvan myöntämisen jälkeen valvontatoimenpiteenä tehtävä tarkkailuohjelman käsittely edellyttää lisätöitä lupakäsittelyn yhteydessä tehtävään tarkkailuohjelman käsittelyyn verrattuna.

Tarkkailuohjelman käsittelystä valvontatoimenpiteenä peritään taksan mukainen maksu.

4 § Kuuleminen

Maa-aineslain 13 §:n mukaan maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla sekä varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi. Jos hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Kuulemisessa on soveltuvin osin noudatettava mitä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 86 §:ssä säädetään. Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi.

5 § Vakuudet

Maa-aineslain 21 §:n mukaan lupaviranomainen voi aineiden ottamista koskevassa päätöksessä tai luvan saajan pyynnöstä myöhemminkin antaa luvan aineiden ottamiseen ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman, jos luvansaaja asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Tämän vakuuden hyväksymisestä voidaan taksan mukaan periä maksu.

Lupaviranomainen voi vaatia, että ennen aineiden ottamista hakijan on annettava hyväksyttävä vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta. Tämän vakuuden hyväksymisestä voidaan periä maksu samoin kuin vakuuden mahdollisesta myöhemmästä muuttamisesta tai vaihtamisesta.

Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle maa-aineslain 13 a §:n nojalla, lupaviranomainen voi määrätä, että uusi luvan haltija asettaa ennen aineiden

ottamista 12 §:ssä tarkoitetun vakuuden. Vakuuden tarkastamisesta peritään taksan mukainen maksu.

Lupamääräyksissä tulee pääsääntöisesti edellyttää, että jälkihoito-, siistimis- ja muut määrätyt toimenpiteet tulee suorittaa luvan voimassaoloaikana.

Vakuuden tulee olla voimassa riittävän kauan, jotta lupamääräysten mukaiset maisemointi-, jälkihoito- ja siistimis- sekä istutusvelvoitteet ehditään suorittaa ja esim. mahdollisten istutusten kasvuun lähtö todeta. Vakuuden suositellaan olevan voimassa toistaiseksi.

6 § Pakkokeinopäätökset

Jos ainesten ottamiseen ryhdytään vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka muutoin laiminlyödään niiden mukaisten velvollisuuksien täyttäminen, asianomainen voidaan velvoittaa noudattamaan säännöksiä ja määräyksiä, poistamaan tai muuttamaan tehdyn työn vaikutukset taikka palauttamaan vallinnut olotila ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella. Toimenpiteen keskeyttämisestä ja pakkotoimenpiteisiin ryhtymisestä voidaan taksan mukaan periä maksu.

7 § Luvan velvoitteista vapauttaminen (MAL 13 a §)

Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen on maa-aineslain 13 a §:n mukaisesti siirretty toiselle ja hakemuksesta luvanhaltija vapautetaan lupaan liittyvistä velvoitteista sekä hyväksytään hänen tilalleen toinen, peritään velvoitteista vapautetulta taksan mukainen maksu. Samalla tulee harkittavaksi vakuuden antaminen uuden luvanhaltijan osalta, jolloin häneltä peritään 5 §:n mukainen maksu, mikäli vakuus vaaditaan.

8 § Maksuperusteita

- 8.1 Otettavan maa-aineksen tilavuutena pidetään maksuja määrättäessä maa-aineksen luonnonvaraista tilavuutta (kiintokuutiometrimäärää).
- 8.2 Maksuperusteet ovat yhtäläiset kaikille maa-aineslain mukaan luvanvaraisille maa-aineksille. Tällä on pyritty saamaan maksujen määräytyminen yksinkertaiseksi. Maksuperusteen vaihtelu otettavan maa-aineksen laadun mukaan johtaisi vaikeisiin käytännön soveltamisongelmiin.
- 8.3 Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta toimenpiteestä taikka siitä, että toimenpiteen suorittaja on muutoin laiminlyönyt hänelle kuuluvat velvollisuutensa, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon kunnalle aiheutuvat ylimääräiset kulut. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.
- 8.4 Taksan mukaisiin maksuihin sisältyy kunnan asiakirjojen lunastuksesta määräämä maksu.

8.5 Tämän taksan mukaisia maksuja määrittäessä otetaan huomioon toimenpiteen laajuus, vaativuus ja viranomaisten käyttämä aika ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Taksa yleensä kattaa keskimääräisen hankkeen aiheuttamat kustannukset kunnalle. Tämän perusteella maksua voidaan korottaa tai laskea kunnan päättämien vaihtelurajojen sisällä, mikäli hanke olennaisesti poikkeaa keskimääräisestä hankkeen tasosta. Sellaisia erittäin vaativia hankkeita, joissa taksan mukaisen maksun korotus voi tulla kyseeseen, ovat esimerkiksi kalliokiviaineksen ottamishankkeet.

8.6 Tarkastus- ja valvontamaksun suuruus määräytyy maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.

Maksujen tulisi kuitenkin kattaa ottamissuunnitelmien tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta aiheutuvat kustannukset noin 80-90 %:sti, jos yleisen viranomaistoiminnan ja neuvonnan sekä opastuksen osuudeksi arvioidaan 20-10 % viranomaistyöstä.

8.7 Palautus suoritetaan maksun määräämishetkellä voimassa olleen taksan mukaan

Rakennusvalvonta- ja palvelutaksa

Rakennusvalvonta- ja palvelutaksa Hollolan kunta

Rakennusvalvonnan lupa- ja valvontatehtävistä, sekä muista tehtävistä suoritettavat maksut 1.1.2025 alkaen

1	§ Yleistä	5
2	§ Rakentamislupa RakL 42.1 §	6
2.1	Rakennuksen rakentaminen ja laajentaminen (RakL 42.1, 44, 45, 46 §).....	6
2.2	Katoksen rakentaminen ja laajentaminen, > 50 m2 katos (RakL 42.1, 44, 45, 46 §).....	6
2.3	Varusteiltaan yksinkertaisen ja vaikutukseltaan vähäisen rakennuskohteen rakentaminen ja laajentaminen (RakL 42.1, 44, 45 ja 46 §).....	6
2.4	Väliaikainen rakennus (RakL 10 §).....	6
2.5	Yleisörakennelma (RakL 42.1 § 4 kohta).....	6
2.6	Mastot ja matkaviestintätukiasemat (RakL 42.1 § 5 kohta).....	7
2.7	Tuulivoimala (RakL 42.1 § 5 kohta).....	7
2.8	Mainospylonit (RakL 42.1 § 5 kohta).....	7
2.9	Piippu yli 30 m korkea (RakL 42.1 § 5 kohta).....	7
2.10	Valaistu mainoslaite (RakL 42.1 § 6 kohta).....	7
2.11	Energjakaivo (RakL 42.1 § 7 kohta).....	7
2.12	Aurinkopaneelikenttä (RakL 42.1 § 8 kohta).....	7
2.13	Urheilualaue (RakL 42.1 § 8 kohta).....	7
2.14	Suurehko varasto- ja pysäköintialue tai muu erillistä toimenpidettä varten rakennettava alue (RakL 42.1 § 8 kohta).....	7
3	Rakentamislupa RakL 42.2 §	8
3.1	Puistomuuntamot (RakL 42.2 §).....	8
3.2	Aidat ja tukimuurit (RakL 42.2 §).....	8
3.3	Aurinkosähköjärjestelmät (RakL 42.2 §).....	8
3.4	Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät (RakL 42.2 §).....	8
3.5	Julkisivuun kiinnitettävät laitteet (RakL 42.2 §).....	8
3.6	Laiturit ja aallonmurtajat (RakL 42.2 §).....	8
3.7	Kasvihuoneet ja kasvutunnelit (RakL 42.2 §).....	8
3.8	Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot (RakL 42.2 §).....	8
3.9	Siilot ja varastointisäiliöt (RakL 42.2 §).....	8
3.10	Liikuteltavat laitteet kuten (saunalautat) ja asuntovaunut (RakL 42.2 §).....	8
4	Rakentamislupa, korjaus- ja muutostyöt RakL 42.3 §	9
4.1	Asuinhuoneiston yhdistäminen tai jakaminen (huoneistojärjestely) (RakL 42.3 §).....	9
4.2	Julkisivun materiaalin ja värin muuttaminen (RakL 42.3 §).....	9
4.3	Asuinrakennusten terassien ja parvekkeiden lasittaminen (RakL 42.3 §).....	9
4.4	Savupiiput ja tulisijat (RakL 42.3 §).....	9
4.5	Rakennuskohteen rakentamiseen verrattava tai kerrosalaa lisäävä korjaus- ja muutostyö (RakL 42.3, 44, 45, 46 §).....	9
4.6	Rakennuskohteen muu korjaus- ja muutostyö (RakL 42.3 §).....	9
4.7	Terveystaitan poistamiseen liittyvä korjaustyö (RakL 42.3 §).....	9
4.8	Rakennuksen käyttötarkoituksen olennainen muuttaminen (RakL 42.4 § 3. kohta, 44, 45 ja 46 §).....	10
4.9	Väliaikainen käyttötarkoituksen muutos (RakL 10 §).....	10
5	§ Rakentamisen sijoittamislupa RakL 43 §	11
5.1	Erillinen päätös sijoittamisluvasta (RakL 43.1 §).....	11
5.2	Puhtaan siirtymän sijoittamislupa (RakL 43 a, 46 a §).....	11
6	§ Rakentamisen toteuttamisen edellytysten erillinen käsittely RakL 43 §	12
6.1	Erillinen rakentamislupa toteuttamisen edellytysten arvioimiseksi (RakL 43.1 §).....	12
6.2	Puhtaan siirtymän rakentamislupa.....	12
7	§ Purkamisluvat RakL 55–56 §	13

7.1	Rakennuksen purkaminen erillisessä purkamislupamenettelyssä (RakL 55, 56 §) 13	
7.2	Tuulivoimalan tai aurinkopaneelikentän purkaminen (RakL 55, 56 §).....	13
7.3	Rakennuskohteen purkaminen rakentamisluvan yhteydessä (RakL 55, 56 §).....	13
7.4	Purkuilmoitus (RakL 55, 56 §).....	13
8	§ Maisematyöluvat RakL 53–54§	14
8.1	Maisemaa muuttava maanrakennustyö (kuten meluvallit) (RakL 53, 54 §).....	14
8.2	Puiden kaataminen (RakL 53, 54 §).....	14
9	§ Poikkeaminen	15
9.1	Poikkeamislupa (RakL 57 §).....	15
9.2	Alueellinen poikkeaminen (RakL 58 §).....	15
9.3	Vähäinen poikkeaminen rakentamisluvan yhteydessä (RakL 59 §).....	15
9.4	Vähäinen poikkeaminen loppukatselmuksen yhteydessä (RakL 59 §).....	15
10	§ Naapureiden kuuleminen ja tiedottaminen RakL 55–56 §	16
10.1	Naapureiden ja muiden asianosaisten kuuleminen (RakL 63, 64, 65 §).....	16
10.2	Rakennuspaikalla pidettävä katselmus naapurin kuulemiseksi.....	16
11	§ Muut lupakäsittelyyn ja rakennustyöhön liittyvät maksut	17
11.1	Aloittamisoikeus (RakL 78 §).....	17
11.2	Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen rakentamisluvassa (RakL 41.2 §).....	17
11.3	Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen erillisenä päätöksenä (RakL 41.2 §).....	17
11.4	Lupa naapurin alueen käyttämiseen (RakL 106 §).....	17
11.5	Asiantuntijatarkastus (RakL 114 §).....	17
11.6	Ulkopuolinen tarkastus (RakL 115 §).....	17
11.7	Rakennuttajavalvonta (RakL 119 §).....	17
11.8	Viranomaisen suorittama, muu kuin lupapäätöksessä määrätty katselmus, tarkastus, viranomaisen myöntämä todistus tai lausunto.....	18
11.9	Rakennustuotteen erillishyväksyntäpäätös	18
11.10	Rakentamislupa suunnitelmasta poikkeamiseen rakennustyön aikana (RakL 117 § 2. mom.).....	18
11.11	Luvan voimassaolon päätyttyä pidettävä katselmus tai muu viranomaistoimenpide,.....	18
12	§ Voimassa oleviin lupiin liittyvät päätökset	19
12.1	Myönnetyn luvan voimassaolon pidentäminen töiden aloittamiseksi ja/tai loppuun saattamiseksi (RakL 77 §).....	19
13	§ Rakentamiseen liittyvät järjestelyt	20
13.1	Rakennusrasitteen perustaminen, muuttaminen tai poistaminen (RakL 128–130 §) 20	
13.2	Yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon, vähäisen laitteen, rakennelman, laitoksen, vesijohdon, ojan, suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittamispäätös, muuttaminen tai poistaminen (RakL 131 § ja 133 §).....	20
13.3	Päätös kiinteistöjen yhteisjärjestelystä, päätöksen muuttaminen ja poistaminen (RakL 135–137 §).....	20
13.4	Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen kiinteistöllä, (RakL 138 §).....	20
14	§ Rakennusten kunnossapito, luvaton tai luvanvastainen rakentaminen	21
14.1	Velvoitepäätös rakennuksen kunnossapidosta, ympäristönhoidosta, ulkovarastoinnista jne. (RakL 141–143 §, AKL 103 k § 1 mom).....	21
14.2	Keskeneräisen tai hylätyn rakennuksen velvoitepäätös (RakL 144–145 §).....	21
14.3	Rakennustyön keskeyttäminen ja rakennusvalvontaviranomaisen poistamis- ja pysyttämispäätös (RakL 146 §).....	21
14.4	Päätös uhkasakon tuomitsemisesta tai teettämisuhan täytäntöönpanosta (RakL 147 §, Uhkasakkolaki 10 § ja 15 §).....	21

15	§ Muut maksuperusteet ja -ehdot.....	22
15.1	Hakemuksen hylkääminen	22
15.2	Maksun alentaminen rakennuksen laajuuden perusteella	22
15.3	Kokonaisalan laskenta maksua määrättäessä	22
15.4	Maksun tarkistaminen	22
15.5	Luvan raukeaminen (RakL 79 §).....	22
16	§ Muiden lakien mukaisista suoritteista perittävät maksut.....	23
16.1	Telekaapelin, tukiaseman ja radiomaston sijoittamispäätös	23
16.2	Päätös kiinteään lumiaidan pystyttämisestä tiealueen ulkopuolelle asutulla alueella ilman kiinteistön omistajan tai haltijan suostumusta	23
16.3	Lupa rakennuksen, rakennelman tai kasvillisuuden poistamisesta.....	23
16.4	Pelastuslain mukaiset poikkeamiset väestönsuojan rakentamisesta.....	23
17	§ Arkisto ja asiakirjapalvelut	24
17.1	Rakennuspiirustukset, rakennuslupa-asiakirjat tai tiedostot.....	24
17.2	Muut asiakirja- ja arkistopalvelut.....	24
17.3	Rakennuspaikkaan tai rakennusten tietoihin liittyvät selvitykset	24
17.4	Paperimuodossa jätetyn lupahakemuksen digitointi	24
17.5	Postituskulut.....	24
18	§ Maksuperusteiden hyväksyminen ja voimaantulo	25

1 § Yleistä

Rakl. 79 § Lupa- ja valvontamaksu

Luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun. Jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteettomilta osin palautettava. Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvan vastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, voidaan periä suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Eräntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään. Edellä 1 momentin nojalla määrätyt luvan tarkastus- ja valvontamaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007)

Rakentamislain 79 §:n mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa.

Maksuun sisältyy lupapäätös sekä luvan voimassaoloaikana lupapäätöksessä edellytettyjen vastuullisten työnjohtajien, erityisalojen työnjohtajien, kohteen pääsuunnittelijan ja erityisalojen suunnittelijoiden kelpoisuuden toteaminen, laadittavaksi edellytettyjen erityissuunnitelmien olemassaolon toteaminen, lupaehtojen mukaiset rakennusvalvonnan viranomaiskatselmuksot.

Jos ennakkoon laskutettu viranomaissuorite jää suorittamatta, maksu palautetaan hakemuksesta perusteettomilta osilta.

Ylimääräisistä ja muista valvontatehtävistä sekä muista viranomaissuoritteista määrätään maksu erikseen. Näiden osalta maksut peritään tarkoituksenmukaisena ajankohtana.

Viranomaistoiminnan lupa- ja valvontamaksut eivät ole arvonlisäverollisia.

Jos tarkastus- ja valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Eräntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa säädetään. Maksut voidaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

2 § Rakentamislupa RakL 42.1 §

Rakentamislain 42 § 1. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet; suoraan lain perusteella luvanvaraiset toimenpiteet.

2.1 Rakennuksen rakentaminen ja laajentaminen (RakL 42.1, 44, 45, 46 §)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennukselta on 500 € ja lisäksi rakennuksen / laajennuksen kokonaisalan mukaan 9,3 €/m².

Jos hanke edellyttää suunnittelutarveharkintaa, hintaan lisätään 400 €/päättö (RakL 46 §, sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella)

2.2 Katoksen rakentaminen ja laajentaminen, > 50 m² katos (RakL 42.1, 44, 45, 46 §)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennelmalta on 300 € ja lisäksi rakennelman / laajennuksen kokonaisalan mukaan 1,5 €/m².

Jos hanke edellyttää suunnittelutarveharkintaa, hintaan lisätään 400 €/päättö (RakL 46 §, sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella)

2.3 Varusteiltaan yksinkertaisen ja vaikutukseltaan vähäisen rakennuskohteen rakentaminen ja laajentaminen (RakL 42.1, 44, 45 ja 46 §)

(Esim. kevyet talousrakennukset, varastot, maatalan varastorakennukset)
Rakentamislupamaksu kultakin rakennuskohteelta on 400 € ja lisäksi rakennuskohteen / laajennuksen kokonaisalan (ja rakennukseen liittyvien vähäistä suurempien katosten alan) mukaan 3,6 €/m².

2.4 Väliaikainen rakennus (RakL 10 §)

(Esim. ylipainehalli, väistötila, tilapäinen rakennus)
Väliaikaisen rakennuksen rakentamislupamaksu on 75 % vastaavan pysyvän rakennuksen lupamaksusta.

2.5 Yleisörakennelma (RakL 42.1 § 4 kohta)

Rakentamislupamaksu on 200 € rakennelmaa kohden ja lisäksi rakennelman pinta-alan mukaan 1 €/m².

2.6 Mastot ja matkaviestintätukiasemat (RakL 42.1 § 5 kohta)

Rakentamislupamaksu on mastoa ja matkaviestintätukiasemaa kohden 2500 €

2.7 Tuulivoimala (RakL 42.1 § 5 kohta)

Rakentamislupamaksu on hanketta kohden 2500 € ja lisäksi tuulivoimalayksikköä kohden, jos voimaloita on enemmän kuin yksi (1)

- tehon ollessa alle 3 MW maksu 1500 €
- tehon ollessa alle 6 MW maksu 3000 €
- tehon ollessa yli 6 MW maksu 4000 €

2.8 Mainospylonit (RakL 42.1 § 5 kohta)

Rakentamislupamaksu on mainospylonia kohden 600 €

2.9 Piippu yli 30 m korkea (RakL 42.1 § 5 kohta)

Rakentamislupamaksu on piippua kohden 250 €.

2.10 Valaistu mainoslaite (RakL 42.1 § 6 kohta)

Rakentamislupamaksu on yli 2m² valaistua mainostaulua kohden 250 €.

2.11 Energiakaivo (RakL 42.1 § 7 kohta)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 200 € ja lisäksi joista energiakaivoa kohden 150 € kuitenkin enintään 1000 €.

2.12 Aurinkopaneelikenttä (RakL 42.1 § 8 kohta)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 1200 € ja lisäksi aurinkopaneelikenttä alueen varaaman maapinta-alan mukaan 0,05 €/m² kuitenkin enintään 15000 €.

2.13 Urheilualue (RakL 42.1 § 8 kohta)

(Esim. golfkenttä, urheilukenttä)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 400 € ja lisäksi pinta-alan mukaan 0,02 €/m².

2.14 Suurehko varasto- ja pysäköintialue tai muu erillistä toimenpidettä varten rakennettava alue (RakL 42.1 § 8 kohta)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 400 € ja lisäksi pinta-alan mukaan 0,2 €/m².

3 Rakentamislupa RakL 42.2 §

Rakentamislain 42 § 2. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet; rakennusjärjestyksen määräyksiin perustuva luvanvaraisuus

3.1 Puistomuuntamot (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 €.

3.2 Aidat ja tukimuurit (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 €.

3.3 Aurinkosähköjärjestelmät (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 € ja lisäksi pinta-alan mukaan 1 €/m².

3.4 Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 330 €.

3.5 Julkisivuun kiinnitettävät laitteet (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 €.

3.6 Laiturit ja aallonmurtajat (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 €.

3.7 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on 120 € rakennelmaa kohden ja lisäksi rakennelman pinta-alan mukaan 0,5 €/m².

3.8 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 €.

3.9 Siilot ja varastointisäiliöt (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 €.

3.10 Liikuteltavat laitteet kuten (saunalautat) ja asuntovaunut (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu rakentamistoimenpidettä kohden on 300 €.

4 Rakentamislupa, korjaus- ja muutostyöt RakL 42.3 §

Rakentamislain 42 § 3. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet; rakennuksen korjaus- ja muutostyöt

4.1 Asuinhuoneiston yhdistäminen tai jakaminen (huoneistojärjestely) (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 165 € ja lisäksi rakennuksen tai sen muutettavan osan mukaan 3 €/m².

4.2 Julkisivun materiaalin ja värin muuttaminen (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 €.

4.3 Asuinrakennusten terassien ja parvekkeiden lasittaminen (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 120 €.

4.4 Savupiiput ja tulisijat (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 275 €.

4.5 Rakennuskohteen rakentamiseen verrattava tai kerrosalaa lisäävä korjaus- ja muutostyö (RakL 42.3, 44, 45, 46 §)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennuskohteelta on 500 € ja lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan mukaan 2,2 €/m².

4.6 Rakennuskohteen muu korjaus- ja muutostyö (RakL 42.3 §)

(Esim. energiatehokkuuden parantaminen, lämmitysjärjestelmän muutos, linja-saneeraus, kattomuodon muutos).

Rakentamislupamaksu on 500 € rakennuskohteelta ja lisäksi rakennuskohteen tai sen osan muutettavan kokonaisalan mukaan 2,2 €/m².

4.7 Terveyshaitan poistamiseen liittyvä korjaustyö (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu 300 €

4.8 Rakennuksen käyttötarkoituksen olennainen muuttaminen (RakL 42.4 § 3. kohta, 44, 45 ja 46 §)

Rakentamislupamaksu on rakennukselta 330 € ja lisäksi rakennuksen tai sen muutettavan osan mukaan 2,2 €/m².

4.9 Väliaikainen käyttötarkoituksen muutos (RakL 10 §)

Rakentamislupamaksu on 75 % vastaavan pysyvän muutostyön lupamaksusta.

5 § Rakentamisen sijoittamislupa **RakL 43 §**

Tätä maksukohtaa sovelletaan vain, jos rakentamisluvan sijoittamisen edellytykset ratkaistaan hakijan pyynnöstä erillisellä päätöksellä (RakL 43 §)

5.1 Erillinen päätös sijoittamisluvasta (RakL 43.1 §)

Erillinen päätös RakL 44–46 §:ssä säädettyjen sijoittamisen edellytysten ratkaisemiseksi

Sijoittamislupamaksu on 50 % rakentamislualle taksan 2-4 § perusteella määräytyvästä lupamaksusta.

5.2 Puhtaan siirtymän sijoittamislupa (RakL 43 a, 46 a §)

Sijoittamislupamaksu on 50 % hankkeen rakentamislualle taksan 2-4 § perusteella määräytyvästä lupamaksusta.

6 § Rakentamisen toteuttamisen edellytysten erillinen käsittely

RakL 43 §

Tätä maksukohtaa sovelletaan vain, jos rakentamisluvan toteuttamisen edellytykset ratkaistaan erillisellä päätöksellä (RakL 43 §) erillisen sijoittamisluvan perusteella.

6.1 Erillinen rakentamislupa toteuttamisen edellytysten arvioimiseksi (RakL 43.1 §)

Rakentamislupamaksu toteuttamisen edellytysten arvioimiseksi on 80 % rakentamisluvulle taksan 2-4 § perusteella määräytyvästä lupamaksusta.

6.2 Puhtaan siirtymän rakentamislupa

Rakentamislupamaksu toteuttamisen edellytysten arvioimiseksi on 80 % rakentamisluvulle taksan 2-4 § perusteella määräytyvästä lupamaksusta.

7 § Purkamisluvat RakL 55–56 §

7.1 Rakennuksen purkaminen erillisessä purkamislupamenetelyssä (RakL 55, 56 §)

Purkamismaksu on rakennusta kohden 220 € ja lisäksi rakennuskohteen kokonaisalan mukaan 1 € /m². (Pinta-alamaksu koskee vain yli 100m² rakennuksia).

7.2 Tuulivoimalan tai aurinkopaneelikentän purkaminen (RakL 55, 56 §)

Purkamismaksu tuulivoimalaa tai aurinkopaneelikenttää kohden on 800 €.

7.3 Rakennuskohteen purkaminen rakentamisluvan yhteydessä (RakL 55, 56 §)

Purkamislupamaksu rakentamisluvan yhteydessä on rakennusta kohden 120 €.

7.4 Purkuilmoitus (RakL 55, 56 §)

Purkuilmoituksen käsittelymaksu on hanketta kohden 120 €.

8 § MaiseMATYÖLUVAT RakL 53–54§

8.1 Maisemaa muuttava maanrakennustyö (kuten meluvallit) (RakL 53, 54 §)

MaiseMATYÖLUPALUPAMAKSU on hanketta kohden 440 €.

8.2 Puiden kaataminen (RakL 53, 54 §)

MaiseMATYÖLUPAMAKSU puiden kaatamisesta on 220 €.

9 § Poikkeaminen

9.1 Poikkeamislupa (RakL 57 §)

Poikkeamispäätöksen maksu on 550 € (Myönteinen päätös) ja 330 € (kielteinen päätös).

9.2 Alueellinen poikkeaminen (RakL 58 §)

Alueellisen poikkeamispäätöksen maksu on 1100 €

9.3 Vähäinen poikkeaminen rakentamisluvan yhteydessä (RakL 59 §)

Vähäisen poikkeamisen maksu rakentamisluvan yhteydessä on 165 € poikkeamaa kohden.

9.4 Vähäinen poikkeaminen loppukatselmuksen yhteydessä (RakL 59 §)

Vähäisen poikkeamisen maksu rakennustyön aikana on 450 €.

10 § Naapureiden kuuleminen ja tiedottaminen RakL 55–56 §

10.1 Naapureiden ja muiden asianosaisten kuuleminen (RakL 63, 64, 65 §)

Naapureiden ja muiden asianosaisten kuuleminen rakentamislupahakemuksesta, sijoittamis-, purkamis-, maisematyö- ja poikkeamisluvasta (RakL 63, 64, 65 §) Rakentamislupahakemuksen osalta maksu sisältää rakentamislupahakemuksesta vireille tulosta ilmoittamisen.

Maksu kuultavaa naapuria kohden on 55 €, kuitenkin yhteensä enintään 350 €/hakemus (kuuleminen joko kirjeitse tai sähköpostitse),

Kun tiedoksianto toimitetaan kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisella ilmoituksella, maksu on 100 € ja lisäksi mahdolliset kuulutuskustannukset peritään todellisten kustannusten mukaan.

10.2 Rakennuspaikalla pidettävä katselmus naapurin kuulemiseksi

Rakennuspaikalla pidettävä katselmus ja kuuleminen luvan myöntämisedellytysten arvioimiseksi (Hallintolaki 38 §).

Katselmus 165 €. Lisäksi mahdolliset kuulutuskustannukset todellisten kustannusten mukaan.

11 § Muut lupakäsittelyyn ja rakennustyöhön liittyvät maksut

11.1 Aloittamisoikeus (RakL 78 §)

Hakemuksesta annettu lupa rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen vakuutta vastaan osaksi tai kokonaan ennen kuin rakentamis- tai maise-matyö lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Aloittamisoikeus käsiteltynä alkuperäisen lupahakemuksen yhteydessä 440 €. Aloittamisoikeuden erillinen päätös erillisen hakemuksen perusteella 640 €.

11.2 Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen rakentamisluvassa (RakL 41.2 §)

Kokoontumistilan henkilömäärän vahvistaminen rakentamisluvan käsittelyn yhteydessä. Maksu on kokoontumistilaa kohti 85 euroa ja lisäksi kokoontumistilan kokonaisalan mukaan 0,6 €/m².

11.3 Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen erillisenä päätöksenä (RakL 41.2 §)

Kohdan 11.2 § mukaista maksua korotetaan 50 %.

11.4 Lupa naapurin alueen käyttämiseen (RakL 106 §)

Maksu on 350 € päätös.

11.5 Asiantuntijatarkastus (RakL 114 §)

Maksu asiantuntijatarkastuksen päätöksestä on 330 €.

11.6 Ulkopuolinen tarkastus (RakL 115 §)

Ulkopuolisen tarkastusmenettelyn päätös rakennustyön aikana 330 €.

11.7 Rakennuttajavalvonta (RakL 119 §)

Maksu valvontasuunnitelman hyväksymisestä on 330 €.

11.8 Viranomaisen suorittama, muu kuin lupapäätöksessä määrätty katselmus, tarkastus, viranomaisen myöntämä todistus tai lausunto

Maksu toteutuneen työmäärän perusteella on 130 €/h.

Mikäli toimenpide edellyttää kiinteistöllä käyntiä, veloitetaan lisäksi matkakulut todellisten kulujen mukaan.

11.9 Rakennustuotteen erillishyväksyntäpäätös

Rakennustuotteen erillisestä hyväksynnästä annettava päätös hyväksyntää kohti on 200 €.

11.10 Rakentamislupa suunnitelmasta poikkeamiseen rakennustyön aikana (RakL 117 § 2. mom.)

Lupakäsittelyä edellyttävissä rakentamisen aikaisissa muutoksissa rakentamislupamaksu on 25 % alkuperäisen rakentamisluvan maksusta.

11.11 Luvan voimassaolon päätyttyä pidettävä katselmus tai muu viranomaistoimenpide,

Maksu on rakennushanketta kohden 350 €.

12 § Voimassa oleviin lupiin liittyvät päätökset

12.1 Myönnetyn luvan voimassaolon pidentäminen töiden aloittamiseksi ja/tai loppuun saattamiseksi (RakL 77 §)

Lupamaksu on 100 €/vuosi.

13 § Rakentamiseen liittyvät järjestelyt

13.1 Rakennusrasitteen perustaminen, muuttaminen tai poistaminen (RakL 128–130 §)

Maksu on 330 €/päätös.

13.2 Yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon, vähäisen laitteen, rakennelman, laitoksen, vesijohdon, ojan, suojapenkeen tai pumppuaseman sijoittamispäätös, muuttaminen tai poistaminen (RakL 131 § ja 133 §)

Maksu on 440 €.

13.3 Päätös kiinteistöjen yhteisjärjestelystä, päätöksen muuttaminen ja poistaminen (RakL 135–137 §)

Maksu on 440 €.

13.4 Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen kiinteistöllä, (RakL 138 §)

Maksu on 440 €.

14 § Rakennusten kunnossapito, luvan tai luvanvastainen rakentaminen

14.1 Velvoitepäätös rakennuksen kunnossapidosta, ympäristöhoidosta, ulkovarastoinnista jne. (RakL 141–143 §, AKL 103 k § 1 mom)

Maksu on 440 €.

14.2 Keskenäisen tai hylätyn rakennuksen velvoitepäätös (RakL 144–145 §)

Maksu on 440 €.

14.3 Rakennustyön keskeyttäminen ja rakennusvalvontaviranomaisen poistamis- ja pysyttämispäätös (RakL 146 §)

Maksu on 220 €.

14.4 Päätös uhkasakon tuomitsemisesta tai teettämisuhan täytäntöönpanosta (RakL 147 §, Uhkasakkolaki 10 § ja 15 §)

Maksu on 330 €.

15 § Muut maksuperusteet ja -ehdot

15.1 Hakemuksen hylkääminen

Maksu on (50) % muutoin tämän taksan perusteella määräytyvästä lupamaksusta.

15.2 Maksun alentaminen rakennuksen laajuuden perusteella

Jos rakennuksen tai sen osan kokonaisala ylittää 2000 neliometriä, niin ylittäväältä osalta rakennusluvan maksun suuruus on 50 %.

15.3 Kokonaisalan laskenta maksua määrättäessä

Maksua määrättäessä kokonaisalaan lasketaan kerrosten, kellareiden ja ullakon alat ulkoseinien ulkopinnan mukaan. Mukaan ei lasketa 160 cm matalampia tiloja, parvekkeita eikä vähäisiä sisäänkäyntikatoksia. Maksun perusteena käytetään pohjapinta-alaa, jos rakennuskohde tai sen osa ei muodosta kokonaisalaa.

Katoksen, joka on avattavuudeltaan yli 30 %, kokonaisalaan lasketaan ajateltavissa olevien ulkoseinien rajaama kaikkien kerrostasojen pinta-ala.

Rakennuksen tai rakennuksen osan korjaus- ja muutosalueiden pinta-ala laskeaan soveltuvin osin kokonaisalan laskemista koskevien periaatteiden mukaan.

15.4 Maksun tarkistaminen

Jos annettu päätös muuttuu muutoksenhaun perusteella, määrätty maksu oikaistaan lainvoimaiseksi jäävän päätöksen mukaiseksi.

15.5 Luvan raukeaminen (RakL 79 §)

Milloin rakennuslupa tai muu lupa on rauennut tai rakennuttaja luvan voimassa ollessa luopuu siitä, luvan haltijalle palautetaan hakemuksesta 50 % suoritetusta maksusta. Palautus suoritetaan vain, jos rakennustyö on aloittamatta.

Kuitenkin palautettavasta osasta pidetään käsittelykuluina:

- rakentamisluvan osalta 250 €
- muiden lupien osalta 150 €

Maksun palautus voidaan suorittaa vain, jos palautusta on haettu viimeistään 5 vuoden kuluessa maksuunpanovuoden päättymisestä. (Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta 706/2007, § 20).

16 § Mulden lakien mukaisista suoritteista perittävät maksut

16.1 Telekaapelin, tukiaseman ja radiomaston sijoittamispäätös

(Laki sähköisen viestinnän palveluista 917/2014, 233 §)

Maksu on 440 €.

16.2 Päätös kiinteään lumiaidan pystyttämisestä tiealueen ulkopuolelle asutulla alueella ilman kiinteistön omistajan tai haltijan suostumusta

(Laki liikennejärjestelmästä ja maantiestä 23.6.2005/503, 51 §)

Maksu on 440 € päätös.

16.3 Lupa rakennuksen, rakennelman tai kasvillisuuden poistamisesta

(Laki yksityisteistä 21.4.2023/755, 5.3 §, 18 §)

Maksu on 440 € päätös.

16.4 Pelastuslain mukaiset poikkeamiset väestönsuojan rakentamisesta

Väestönsuojan rakentamisveloitteen lykkääminen ja yhteisen väestönsuojan hyväksyminen kahta tai useampaa rakennusta varten (PL 71 §)

Maksu 550 € / päätös.

Poikkeamisen myöntäminen väestönsuojan rakentamisesta yksittäistapauksessa, väestönsuojaa koskevista vaatimuksista, alueellinen vapautus väestönsuojan rakentamisesta (PL 42 §)

Maksu 800 € / päätös.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

17 § Arkisto ja asiakirjapalvelut

17.1 Rakennuspiirustukset, rakennuslupa-asiakirjat tai tiedostot

	alv <u>0%</u>	alv 25,5 %
Asiakirja / tiedosto	7,00 € /kpl	8,79 € /kpl

17.2 Muut asiakirja- ja arkistopalvelut

Arkistopalvelun ja aineistojen toimituksen perusmaksu tilauksille, joita ei voida toimittaa valmiiksi sähköisessä muodossa kauppapalvelun kautta (/tilaus):

	alv <u>0%</u>	alv 25,5%
	25,00 €	31,38 €

Asiakkaan pyynnöstä tehtävät laajat selvitystyöt ja laajat tietojen keräykset tehdään tuntiveloituksena, minimiveloitus 1 tunti:

	alv 0 %	alv <u>25,5%</u>
	80,00 € /h	100,40 € /h

17.3 Rakennuspaikkaan tai rakennusten tietoihin liittyvät selvitykset

Tietojärjestelmien perusteella annettavat otteet tai koosteet rekisteritiedoista.

	alv <u>0%</u>	alv 25,5 %
Rakennuspaikan nykytilaote €/rakennuspaikka	25,00 €	31,38 €
Rakennus- ja huoneistorekisteriote €/rakennus	25,00 €	31,38 €

17.4 Paperimuodossa jätetyn lupahakemuksen digitointi

Hollolan rakennusvalvonta käsittelee kaikki lupa-asiat sähköisessä muodossa ja asiakkaille on käytössä sähköinen asiointipalvelu, jossa voi toimittaa kaiken aineiston valmiiksi sähköisessä muodossa. Jos hakemus tai ilmoitus jätetään ainoastaan paperimuotoisena, hakemus voidaan skannata ja digitoida sähköiseen käsittelyyn soveltuvaksi. Skannaus ja digitointityö rakennusvalvonnan tekemänä:

	alv 0 %	alv <u>25,5%</u>
Lupahakemus liitteineen	75,00 €	94,13 €

17.5 Postituskulut

	alv <u>0%</u>	alv 25,5%
Todellisten kulujen mukaan, kuitenkin vähintään	7,00 €	8,79 €

18 § Maksuperusteiden hyväksyminen ja voimaantulo

Tämä taksa on Hollolan kunnan hallintosäännön mukaisesti elinvoimavaliokunnan hyväksymä.

Nämä maksut tulevat voimaan 1.1.2025 ja korvaavat elinvoimavaliokunnan 22.11.2022 hyväksymän aiemman taksan.

Nämä maksut koskevat 1.1.2025 tai sen jälkeen jätettyjä lupahakemuksia. Ennen 1.1.2025 vireille tulleeeseen, maankäyttö- ja rakennuslain perusteella käsiteltävään asiaan sovelletaan aiempaa, hakemuksen vireille tullessa voimassa ollutta taksaa.

Sijoitusluvat

Voimassa: 01.01.2014 alkaen

Johtojen, rakenteiden ja laitteiden sijoitusluvasta perittävät maksut	Alv %	veroton, euroa €
Sijoituslupa	0,00 %	100,00

Sijoituslupa luokitellaan viranomaistoiminnaksi, joten hinnasta ei peritä arvonlisäveroa.

Tilankäyttömaksut

Voimassa: 01.03.2020 alkaen.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Rantasauna, Hämeenkoski	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
Rantasauna	vuorokausi	150,00	188,25
Rantasauna	6 tuntia	100,00	125,50
Rantasauna	3 tuntia	50,00	62,75

Rantasauna- ja kotavaraukset sähköisesti www.hollola.fi/tilavaraukset tai Piipahlukselta tilavaraukset@hollola.fi

Saunojen maksu ja avainten nouto etukäteen: Hämeenkosken kirjasto, Asiointipiste Piipahlus tai Kalliolan yleisökahvila. Saunan vuokra on maksettava etukäteen, ei laskutusta

Saunojen säännöt:

- Alaikäiset saunovat vain aikuisten seurassa
- Päähtyneenä saunominen, häiriköinti ja tupakointi on kielletty
- Huolehdiathan saunomisen jälkeen tuuletuksesta, tyhjännä vedet saaveista
- Ennen tulen sytyttämistä tarkista tulisijojen tuhkan määrä ja poista tuhka tarvittaessa. Huom. arina vaurioituu, mikäli tuhkaa ei poisteta.
- Kuumaa tuhkaa ei saa viedä jätteisiin, tulipalovaara.
- Viimeinen saunoja sammuttaa valot, lukitsee ovet (myös vessan oven), sulkee ikkunat ja palauttaa avaimen varauksen päätyttyä seuraavana arkipäivänä
- Roskat on siivottava ja vietävä pois (ei järjestettyä jätteenpalvelua)
- Tilat on jätettävä siivottuna seuraavalle käyttäjälle
- Vaurioista ja ilkeistä on ilmoitettava kunnalle, viimeistään avaimen palauttamisen yhteydessä.
- Saunalla ei saa yöpyä

	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
Salpakankaan koulu			
Keittiö n. 400 m ²	tunti	20,00	25,10

Heinsuon koulu

Keittiö 138 m ²	tunti	15,00	18,83
----------------------------	-------	-------	-------

Kalliolan koulu

Keittiö	tunti	15,00	18,83
---------	-------	-------	-------

Tiilikankaan koulu

Keittiö 94 m ²	tunti	15,00	18,83
---------------------------	-------	-------	-------

Muut koulut ja päiväkodit

Keittiö	tunti	15,00	18,83
---------	-------	-------	-------

keittiötiloja vuokrattaessa edellytetään, että paikalla on yksi keittiöhenkilö.	tunti	25,00	31,38
	viikonlopputunti	50,00	62,75
siivouspalvelut	tunti	25,00	31,38
	viikonlopputunti	50,00	62,75

Taksoissa mainittuihin maksuihin sisältyy ko. tilassa oleva normaali varustus.

Hintoihin lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero. Arvonlisäveron muuttuessa hinta muuttuu saman verran. Jos arvonlisävero muuttuu kesken vuokrauden, hintaa muutetaan heti, kun arvonlisävero muuttuu.

Taksaan ei käytännön syistä voida luetella kaikkia eri tiloja, joita käytettävissä on. Ellei jotain tilaa taksassa ole, sovelletaan lähinnä vastaavan tilan taksaa. Tilan vuokraajalla on oikeus soveltaa taksaa erikoistilanteissa.

Kiinteistön avaimia saa luovuttaa ainoastaan tilaisuuden vastuuhenkilöille kuittausta vastaan.

Toripaikkojen maksut

Voimassa: 01.06.2019 alkaen.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Sähkön käytöstä peritaan erillinen maksu pysyvästi myyntipaikalle sijoitetun kojun ja torikahvilatoiminnan sopivuus torille arvioidaan tapauskohtaisesti ja hinta on taulukon mukainen

Toiminnan muoto	Huomioitavaa	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
Myyntipaikalle pysyvästi sijoitettu koju /torikahvila	Sopivuus torille arvioidaan tapauskohtaisesti, vuokrasopimus	kk	65	81,58
Pitkäaikainen sähkön käyttö	Sovitaan vuokrasopimuksessa		Sovitaan tapauskohtaisesti erikseen	
Torikahvilan kertamaksu	Mikäli kioski on vuokrattu pitkäaikaisella vuokrasopimuksella, kertavuokraukset eivät ole mahdollisia. Tilat on palautettava siivottuina.	kerta	10	12,55
Myyntipaikan päivämaksu	Yksittäiset päivät veloitusetta		Paikkavaraus pakollinen	
Sähkö, valovirta	Maksetaan paikkavarausten yhteydessä. Sähkö saatavissa 9 paikkaan.	pv	5	6,28
Joulukuusien myyntipaikan päivämaksu	Varaukset 31.10. mennessä, tarvittaessa arvonta paikoista	pv	10	12,55
Toritapahtuma	Sopivuus torille arvioidaan tapauskohtaisesti		Sovitaan tapauskohtaisesti erikseen	

Taulukon maksuihin lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero, ellei toiminta ole arvonlisäverolain § 27 mukaisesti verotonta vuokrausta.

Toimija/myyjä vastaa itse myyntipaikan siisteydestä ja jätehuollosta. Myyjä/tapahtuman järjestäjä vastaa omaan toimintaansa liittyvistä tarvittavista luvista.

Venepaikkamaksut

Voimassa: 01.01.2024.

Arvonlisäverottomiin hintoihin lisätään aina voimassa oleva arvonlisävero.

Venepaikkojen vuokrat	Yksikkö	Hinta € alv 0%	Hinta € alv 25,5%
<i>Venelaituripaikat</i>			
Messilä			
Maksuluokka 1 Laituri B, leveys n. 2,4 - 2,9 m	kausi	154,35	193,71
Maksuluokka 2 Laituri E, leveys n. 2,1 - 2,2 m	kausi	216,45	271,64
Maksuluokka 3 Laiturit A, C, D, E, F leveys n. 2,3 - 3,0 m	kausi	242,18	303,93
Maksuluokka 4 Laiturit A, C, D, leveys n. 3,0 - 4,0 m	kausi	272,34	341,78
Maksuluokka 5 Laiturit A, D, F, leveys n. 4,0 - 4,5 m	kausi	407,18	511,01
Pyhäniemi			
Laituri	kesäkausi	111,77	140,27
Paimela			
Laituri	kesäkausi	111,77	140,27
<i>Soutuvenepaikat</i>			
Messilä	kesäkausi	62,10	77,94
Pyhäniemi	kesäkausi	56,45	70,84
Kalliola	kesäkausi	56,45	70,84
Kukkila	kesäkausi	56,45	70,84
Paimela	kesäkausi	56,45	70,84
<i>Talvisäilytys</i>			
Messilä			
vene alle 10 m	talvikausi	245,73	308,39
vene 10-12 m	talvikausi	343,31	430,85
vene yli 12 m	talvikausi	457,74	574,47
Sataman valvontamaksu			
	kerta	50,00	62,75

Valvontamaksu peritään venepaikkojen käytön laiminlyönneistä esim.

- Merkitsemättömät veneet
- Vanhoilla merkeillä olevat veneet
- Messilän satamassa sähkönkäyttö satamasäntöjen vastaisesti
- Muu satamasäntöjen vastainen toiminta

Hollolan vesihuoltolaitos hinnasto

1.9.2024 alkaen

Tämä hinnasto korvaa edellisen 1.6.2024 voimaan tulleen hinnaston. Lisäksi sovelletaan Lahti Aqua Oy:n erillistä voimassa olevaa palvelumaksuhinnastoa.

Vesihuoltomaksuilla tulee vesihuoltolain mukaisesti kattaa kaikki vesihuoltopalveluiden tuottamisesta vesihuoltolaitokselle aiheutuvat kustannukset. Käyttö- ja perusmaksut ovat jatkuvia maksuja, jotka peritään liittyjiltä vuosittain. Liittymismaksu on kertaluontoinen ja se peritään kiinteistön liittyessä osaksi vesihuoltolaitoksen verkostoa.

Käyttömaksut

Käyttömaksut peritään vesimittarin mukaisen toteutuneen vedenkulutuksen mukaisesti. Käyttömaksuilla katetaan veden tuottamisesta ja jäteveden käsittelystä aiheutuvia kustannuksia sekä laitosten ja verkostojen ylläpitokustannuksia. Tavanomaisesta yhdyskuntajätevedestä selvästi poikkeavasta jätevedestä voidaan periä korotettua jätevesimaksua. Jos kiinteistö johtaa hulevesiä jätevesiviemäriin, peritään siitä korotettua jätevesimaksua (50 %). Korotetun käyttömaksun periminen aloitetaan kuuden (6) kuukauden kuluttua siitä, kun esim. tutkimuksin on osoitettu, että kiinteistön hulevedet edes osittain laskevat jätevesiviemäriin ja kiinteistön omistajaa on siitä kirjallisesti huomautettu, eikä hän ole tehnyt tarvittavia muutoksia hulevesien johtamiseen annetun määräajan puitteissa.

Mikäli kiinteistö on liittynyt pelkästään jätevesiviemäriin, eikä jäteveden määrää voi mitata, laskutetaan kiinteistöltä tällöin jätevesiviemäriin käyttömaksua 250 m³:n vuotuisen kulutuksen mukaan.

	alv. 0 %	alv. 25,5 %
Vesimaksu	1,57 €/m ³	1,97 €/m ³
Jätevesimaksu	2,70 €/m ³	3,39 €/m ³

Perusmaksut

Perusmaksu peritään palvelujen käytöstä riippumatta siitä alkaen, kun kiinteistö on liitetty laitoksen verkostoon. Perusmaksu on vuosittainen maksu, jolla katetaan verkostojen ylläpito- ja saneeraus-kustannuksia sekä jatkuvasta toimintavarmuudesta koituvia kustannuksia. Alueilla, joilla vesihuoltopalvelujen tuottaminen on muuta aluetta kalliimpaa, voidaan periä korkeampaa perusmaksua vesihuoltolain aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Perusmaksut määräytyvät tasa-laskutuksen yhteydessä tarkastetun vuosikulutusarvion perusteella.

	alv. 0 %	alv. 25,5 %
Kulutus < 500 m ³ /vuosi (pienkuluttajat)	207,38 €/vuosi	260,26 €/vuosi
Kulutus < 500 m ³ /vuosi (Laitialan alueen pienkuluttajat)	325,62 €/vuosi	408,65 €/vuosi
Kulutus ≥ 500-1000 m ³ /vuosi	506,95 €/vuosi	636,22 €/vuosi
Kulutus > 1000 m ³ /vuosi (suurkuluttajat)	1013,90 €/vuosi	1272,44 €/vuosi

Vapaa-ajan asuinrakennukset rinnastetaan perusmaksun osalta omakotitaloihin. Mikäli kiinteistössä on useampi vesimittari, peritään niistä jokaisesta kulutukseen perustuva perusmaksu.

Liittymismaksut

Liittymismaksu on lähtökohtaisesti kiinteistökohtainen ja oikeuttaa liittymään vesihuoltolaitoksen verkostoon liittymisopimuksen periaatteiden mukaisesti. Liittymismaksuilla katetaan vesihuoltoverkoston rakentamiskustannuksia.

Liittymismaksu on verollinen ja siirtokelpoinen eli se siirtyy kiinteistöä myydessä uudelle omistajalle.

Mikäli liittymisopimus on tehty 1.4.2004 - 31.5.2020, voidaan liittymismaksu palauttaa kiinteistölle vesihuoltolaitoksen sopimusehtojen mukaisesti.

Liittymismaksu perustuu verkostoon liitettävien rakennusten rakennusluvan tai -lupien mukaiseen yhteenlaskettuun kerrosalaan joko kiinteänä ja laskennallisena maksuna.

Vapaa-ajan asuinrakennukset rinnastetaan liittymismaksun osalta omakotitaloihin.

Kiinteä maksu

	Vesiliittymä		Jätevesiliittymä		Hulevesiliittymä	
	alv. 0 %	alv. 25,5 %	alv. 0 %	alv. 25,5 %	alv. 0 %	alv. 25,5 %
Rakennusluvan tai -lupien mukainen kerrosala yhteensä						
Omakotitalot ≤ 150 k-m ²	2 000 €	2 510 €	3600 €	4 518 €	1600 €	2 008 €
Omakotitalot ja muut asuinrakennukset > 150 – 280 k-m ²	2 400 €	3 012 €	4 000 €	5 020 €	1 800 €	2 259 €

Laskennallinen maksu

Laskennallista maksua sovelletaan >280 k-m² asuinrakennuksiin sekä julkisiin ja teollisuusrakennuksiin yms.

	Vesiliittymä	Jätevesiliittymä	Hulevesiliittymä
alv. 0 %	2,20 €/k-m ²	3,60 €/k-m ²	1,60 €/k-m ²
alv. 25,5 %	2,76 €/k-m ²	4,52 €/k-m ²	2,01 €/k-m ²

Rakennusluvan mukaiseen kerrosalaan perustuva liittymismaksu lasketaan kaavalla (L)

$L = A * k * m$, jossa

A = kiinteistön kerrosala tai laajennuksen kerrosala (m²)

k = kiinteistötyypin kerroin

m = liittymismaksun yksikköhinta

Kiinteistötyyppi	Kerroin
Omakoti-, pari- ja rivitalo sekä vapaa-ajan rakennus (>280 k-m ²)	4
Asuinkerrostalo, maatalousrakennus sekä teollisuusrakennus, joka käyttää merkittävästi vettä prosessissaan	3
Liikerakennus, julkinen rakennus ja teollisuusrakennus, joka käyttää vettä pääosin vain sosiaalityöissä	2
Varastorakennus, jossa vettä käytetään vain sosiaalityöissä	1

Minimiliittymismaksu on vesiliittymälle 2 000 € alv. 0 % (2 510 € alv. 25,5 %), jätevedelle 3 600 € alv. 0 % (4 518 € alv. 25,5 %) ja hulevedelle 1 600 € alv. 0 % (2 008 € alv. 25,5 %). Tätä sovelletaan myös rakennuksiin, joilla ei ole kerrosalaa (esim. kylmät huoltoasemat, parkkitalot).

Kohtuuttoman korkeaan liittymismaksuun johtavan rakennuksen tai laitoksen sekä erityiskuluttajien, esim. runsaasti vettä käyttävien teollisuuden ja laadultaan asumisjätevedestä poikkeavaa jätevettä tuottavien liittymien kertoimet määritellään tapauskohtaisesti. Liittymismaksusta päätetään tällöin arvioidun veden käytön ja kustannusten perusteella kunnanhallituksessa.

Mikäli jonkin alueen vesihuollon rakentamiskustannukset ovat olennaisesti suuremmat kuin keskimäärin, voidaan tällaiselta alueelta periä vesihuoltolain 19 § mukaisen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti korotettua liittymismaksua, mikä määritetään tapauskohtaisesti toteutuvien kustannusten perusteella.

Toiminta-alueen ulkopuolella liittyminen

Kiinteistöt, jotka sijaitsevat vahvistettujen toiminta-alueiden ulkopuolella, voivat halutessaan liittyä yleiseen vesi- ja viemäriverkostoon. Tällöin kiinteistöt kustantavat itse liittymiseen tarvittavat tonttijohto-osuudet aina osoitettuun liittymiskohtaan asti. Liittyjältä peritään myös täysimääräiset liittymismaksut.

Lisäliittymismaksu

Lisäliittymismaksua ei peritä, jos kiinteistön liittymismaksu on perustunut kaava-alueen mukaiseen rakennusoikeuteen.

Lisäliittymismaksu peritään, jos kiinteistötyyppi muuttuu tai rakennusluvan mukainen kerrosala lisääntyy alkuperäiseen verrattuna niin, että maksuluokan kerrosala ylittyy ja kiinteistö siirtyy seuraavaan maksuluokkaan. Kiinteistötyypin muuttuessa peritään lisäliittymismaksu kiinteistön rakennetun kerrosalan perusteella. Lisäliittymismaksu lasketaan voimassa olevan hinnaston mukaisesti vähentämällä uuden kiinteistötyypin maksusta aiemman kiinteistötyypin mukainen liittymismaksu riippumatta siitä, onko liittymismaksua aikanaan peritty.

Myös kohteissa, joiden liittymismaksu perustuu laskennalliseen maksuun, lisäliittymismaksua peritään laajennuksen kerrosalan perusteella sen kasvaessa alkuperäiseen verrattuna vähintään 10 % tai 100 k-m².

Palvelumaksut ja laskutukseen liittyvät maksut

Palvelumaksukäytäntö on 1.4.2015 alkaen yhtenäistetty Lahti Aqua Oy:n palveluhinnaston kanssa. Löydät palveluhinnaston Lahti Aqua Oy:n internet-sivuilta tai yhtiön asiakaspalvelusta.

25 euroa pienemmät veloitukset sekä 200 euroa pienemmät hyvitykset siirtyvät seuraavalle laskulle. Laskutusraja ei koske omistajanvaihdostilanteita, jolloin 5 euroa pienempää laskua ei peritä eikä 5 euroa pienempää hyvitystä palauteta.

Laskujärjennösten ja laskutustietojen kokoamisen kulut Lahti Aqua Oy:n hinnaston mukaisesti.

Ylisuoritukset

Palautamme ylisuuren suorituksen (yli 16 €) asiakkaan osoittamalle tilille. Tästä palautuksesta peritään Ropo Suomi Oy:n hinnaston mukainen maksu. Alle 16 € ylisuorituksia emme palauta kuin asiakkaan erillisestä pyynnöstä.

Asiakastietojen tarkastus

Asiakkaalla on halutessaan oikeus 365 päivän välein tarkastaa veloitusta tietonsa Lahti Aqua Oy:n rekisteristä. Mikäli tietoja pyydetään keräämään useammin kuin 365 päivän välein, yhtiöllä on oikeus periä siitä maksu.

Yhteystiedot

Laskun sisältöä koskevat yhteydenotot: Lahti Aqua Oy, Satamakatu 4, 15141 Lahti
(03) 851 5920, www.lahtiaqua.fi
lahtiaqua@lahtiaqua.fi

Liittymispalvelu/ tekninen neuvonta ja sopimukset: (03) 851 5917, (03) 851 5929

Laskun maksua koskevat yhteydenotot: Ropon asiakaspalvelu
(09) 2315 0460
lahtiaqua@ropo.com

MyRopo -palvelu on avoinna 24/7 koskien henkilöasiakkaiden viivästyneitä maksuja tai eräpäivän siirtoa.

Laskujen perinnän hoitaa Ropo Suomi Oy hinnastonsa mukaisesti.

Vikailmoitukset/päivystys

Yleisen vesi- ja viemäriverkoston vikailmoitukset Lahti Aqua Oy:n päivystävään numeroon 0800 3 0808 (24h). Kiinteistön sisäisissä vesi- ja viemäriongelmissa pyydetään ottamaan yhteyttä kiinteistön huoltomieheen tai LVI-asennusliikkeeseen.

Lahti Aqua palveluhinnasto 1.9.2024 ALKAEN

Tämä palveluhinnasto korvaa edellisen 1.6.2023 voimaan tulleen palveluhinnaston.

Tonttijohtomaksut Lahdessa

Tonttijohtoja (vesijohto, viemäri ja hulevesiviemäri) ovat runkojohtojen ja kiinteistöjen väliset johtosuudet. Tonttijohtojen materiaalin, koon ja sijoituksen päättää yhtiö. Kullakin kiinteistöllä tulee olla erilliset tonttijohtonsa, ellei yhtiö muuta järjestelyä hyväksy.

Tonttijohtomaksuluokat

Maksuluokka I	Omakoti- ja paritalo sekä vapaa-ajan asunto
Maksuluokka II	Asuinrakennukset, joiden huoneistoluku ≤ 20 Teollisuus-, palvelu- ja toimistorakennukset, joissa tonttivesijohto koko $\leq d_u$ 63 mm tai tonttioviemärien (hule- ja jätevesiviemärien) koko $\leq d_u$ 160 mm
Maksuluokka III	Asuinrakennukset, joiden huoneistoluku > 20 Teollisuus-, palvelu- ja toimistorakennukset, joissa tonttivesijohto koko $> d_u$ 63 mm tai tonttioviemärien (hule- ja jätevesiviemärien) koko $> d_u$ 160 mm
Huom.	Suurin putkikoko määrittää maksuluokan

Mikäli kiinteistölle rakennetaan enemmän kuin yhden tonttijohtoliittymät (vesijohto, viemäri ja hulevesiviemäri), peritään tonttijohtomaksu jokaisesta liittymästä.

Tonttijohtomaksu

Tonttijohtomaksulla katetaan niitä kustannuksia, jotka syntyvät runkojohtojen ja tontin rajan välisistä tonttijohdoista sekä niiden asennustyöstä.

	Maksuluokka	Veroton	Verollinen alv 25,5 %
A) Tonttijohtojen rakentaminen yleisellä alueella, sisältää: <ul style="list-style-type: none"> • Kaivuluvan • Maatyöt • Liitostyöt runkojohtoihin • Vesimittarin asentamisen kiinteistössä sulkuventtiileineen (vain vesimittari jää yhtiön omaisuudeksi) • Putkityöt katualueella materiaaleineen, sisältää venttiilin • Rakennettujen johtojen vaadittavat kartoitukset	I	3 150,00	3 953,25
	II	8 960,00	11 244,80
	III	15 670,00	19 665,85
B) Liitokset kiinteistön rasitealueella, sisältää: <ul style="list-style-type: none"> • Liitostyöt runkojohtoihin sulkuventtiileineen • Vesimittarin asentamisen kiinteistössä sulkuventtiileineen (vain vesimittari jää yhtiön omaisuudeksi) • HUOM. liittyjä tekee kaikki muut työt (myös maatyöt)	I	1 350,00	1 694,25
	II	3 600,00	4 518,00
	III	6 290,00	7 893,95

Kiinteistön omistaja tilaa yhtiöltä vesimittarin asennuksen, kun rakennuskohteessa on siihen valmiudet. Vesimittarin asennus sisältyy tonttijohtomaksuun. Mikäli mittarin asennusta ei tehdä tilattuna ajankohtana, peritään uudesta käynnistä erillinen maksu 126,00 € alv 0 % (158,13 € sis. alv 25,5 %).

Tonttijohtomaksuihin saa seuraavat alennukset:

- rakennetaan tai saneerataan vain yksi johto -20 %
- saneeraus tehdään runkojohtotyön yhteydessä -30 %

Vesimittareihin liittyvät maksut

	Yksikkö	Veroton	Verollinen alv 25,5 %
Asiakkaan pyynnöstä suoritettava vesimittarin tarkastus. Maksu peritään, mikäli mittarin virhenäyttämä on pienempi $\pm$ 5 %	€/tarkastus *	200,00	251,00
Vesimittarin poisto, asennus tai säilytykseen otto	€/toimenpide *	126,00	158,13
Rikkoutuneen vesimittarin uusiminen (mittari + työ)	€/mittari/työ *	252,00	316,26
Vesimittarin ylimääräinen luenta	€/toimenpide *	126,00	158,13

* Hinta työaikana suoritettavasta toimenpiteestä. Hintoihin lisätään normaalin työajan ulkopuolella työehtosopimuksen mukaiset korotukset ja korvaukset. Lisäksi hälytysluonteisista töistä peritään yhden tunnin lisäveloitus lähtörahana.

Vesimittareihin liittyvät maksut Hollolassa ja litissä

Vesimittariasennukset kokoluokittain	Tonttijohto	Veroton	Verollinen alv 25,5 %
Työ sisältää: <ul style="list-style-type: none"> Asennustarvikkeet, kuten vesimittariventtiilit ja pien-tarvikkeet. Vesimittarilaine ei sisälly asennukseen. Vesimittari on Hollolan vesihuoltolaitoksen tai litin kunnan vesihuoltolaitoksen omaisuutta. Asennus työaikana (muuna aikana hintaan lisätään työehtosopimuksen mukaiset yms. korvaukset) 	DN 32	310,00	389,05
	DN 63	480,00	602,40
	>DN 63	640,00	803,20

Huom. Työ tehdään asiakkaan tilauksen perusteella. Mikäli työtä ei voi suorittaa asiakkaasta johtuvista syistä (esim. tonttijohto ei ole valmis), veloitamme odotusajasta tai uusintakäynnistä aiheutuneet kulut erikseen.

Muita palvelumaksuja

	Yksikkö	Veroton	Verollinen alv 25,5 %
Saostus- ja umpisäiliölietteiden ajantasaiset vastaanottomaksut löytyvät Lahden ja Hollolan osalta Lahden kaupungin nettisivuilta Asuminen ja ympäristö > Asuminen > Jätehuolto > Asukkaiden jätehuolto.			
Tapahtumakäymäläjätteen (bajamajajäte) vastaanotto *	€/m ³	78,00	97,89
Rasvakaivojätteen vastaanotto *	€/m ³	78,00	97,89
Tapahtumakäymälä- ja rasvakaivojätteen vastaanottomaksu	€/kerta	12,00	15,06
Huuhteluvesi (loka-, painehuuhteluautoihin yms.)	€/m ³	2,46	3,09
Painehuuhtelu- ja loka-autotyöt/ auto + kuljettaja	€/h	135,00	169,43
Painehuuhtelu- ja loka-autotyöt/ auto + 2 henkilöä	€/h	195,00	244,73
Tonttivesijohdon sulkeminen tai avaaminen	€/toimenpide	185,00	232,18
Tonttviemärin sulkeminen ja avaaminen	€/toimenpide	toteutuneiden kustannusten mukaan	
Kartoituspalvelu (tarkemittaus)	€/toimenpide	toteutuneiden kustannusten mukaan	

* Tapahtumakäymälä- ja rasvakaivojätteiden vastaanotto tapahtuu sopimusperusteisesti. Niiden vastaanotosta peritään vastaanottomaksua 12,00 €/kerta alv 0 % (15,06 €/kerta sis. alv 25,5 %).

Saostus- ja umpisäiliölietteitä otetaan vastaan Ali-Juhakkalan jätevedenpuhdistamolla (Porvoonjoentie 9) ja Nastolan jätevedenpuhdistamolla (Lemuntie 110). Saostus- ja umpikaivolietteitä otetaan vastaan myös Hämeenkosken Ojastenmäen vastaanottoasemalla (Jauharontie). Tapahtumakäymälä- ja rasvakaivojätteiden vastaanottoaika ja huuhteluveden ottopaikka on ainoastaan Ali-Juhakkalan jätevedenpuhdistamolla.

Laskutukseen liittyvät maksut

25 euroa pienemmät veloitukset sekä 200 euroa pienemmät hyvitykset siirtyvät seuraavalle laskulle. Laskutusraja ei koske omistajanvaihdostilanteita, jolloin 5 euroa pienempää laskua ei peritä eikä 5 euroa pienempää hyvitystä palauteta.

Ylisuoritukset

Palautamme ylisuuren suorituksen (yli 16 €) asiakkaan osoittamalle tilille. Tästä palautuksesta peritään Ropo Suomi Oy:n hinnaston mukainen maksu. Alle 16 € ylisuorituksia emme palauta kuin asiakkaan erillisestä pyynnöstä.

	Yksikkö	Veroton	Verollinen (alv 25,5 %)
Viivästyskorko	Korkolain mukainen korko		
Laskujäljennös	€/lasku	9,00	11,30
Asiakkaan pyynnöstä laskutustietojen kokoaminen vuodelta	€/käyttöpaikka	22,00	27,61

Yhteystiedot

Laskun sisältöä koskevat yhteydenotot (03) 851 5920
Lahti Aqua Oy lahtiaqua@lahtiaqua.fi
Satamakatu 4, PL 247, 15141 Lahti www.lahtiaqua.fi

Liittymispalvelu/ tekninen neuvonta ja sopimukset (03) 851 5917
(03) 851 5929

Laskun maksua koskevat yhteydenotot (09) 2315 0460
Ropon asiakaspalvelu lahtiaqua@ropo.com

<http://www.myropo.fi> -palvelu on avoinna 24/7 koskien henkilöasiakkaiden viivästyneitä maksuja tai eräpäivän siirtoa.

Laskujen perinnän hoitaa Ropo Suomi Oy. Ropo Suomi Oy:n perimä huomautuskulu on Ropo Suomi Oy:n hinnaston mukainen.

Vesihuoltopalvelut suorittaa tytär-yhtiö Aqua Palvelu Oy

Palvelunumerot

Tonttijohtotyöt, tilaustyöt (03) 851 5955
Johtokarttatilaukset (03) 851 5936
Johtojen sijaintinäytöt (03) 851 5956

Vikailmoitukset/päivystys

Yleisen vesi- ja viemäriverkoston vikailmoitukset 0800 3 0808 (24h)

Kiinteistön sisäisissä vesi- ja viemäri-ongelmissa pyydetään ottamaan yhteyttä kiinteistön huoltomieheen tai LVI-asennusliikkeeseen.

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa

HOLLALAN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN TAKSA

1 § Soveltamisala

- 1.1 Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen perii käsittelymaksun tämän taksan mukaisesti ympäristönsuojelulain (527/2014), jätelain (646/2011), vesilain (587/2011), merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009), maastoliikennelain (1710/1995), vesiliikennelain (782/2019) sekä lain eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta (764/2019) mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä ja ympäristönsuojelulain mukaisesta valvonnasta.

2 § Maksujen määräytymisperusteet

- 2.1 Ympäristönsuojeluviranomaisen maksut perustuvat asioiden käsittelyn ja valvonnan keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka sisältää käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kokonaiskustannukset. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat asian käsittelystä aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi käsittelyn aiheuttama osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista viranomaisen yhteiskustannuksista.
- 2.3 Ympäristönsuojeluviranomaisen asian käsittelyn omakustannusarvo on 51,00 € tunnilta.

3 § Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelymaksut

- 3.1 Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelystä ja valvontatoimenpiteistä perittävät maksut on esitetty liitteenä olevassa maksutaulukossa, jonka muuttamisesta päättää teknisen lautakunnan valvontajaosto tässä päätöksessä esitettyjen perusteiden mukaisesti.
- 3.2 Ympäristönsuojelulain muutoksen 1166/2018 myötä osa aiemmin ympäristölupapalvelu- ja ympäristönsuojeluviranomaisen toiminnasta siirtyi yleisen ilmoitusmenettelyn (YSL 10 a luku) piiriin. Yleisen ilmoitusmenettelyn mukaisen ilmoituspäätöksen valmistelun maksu on sama, kuin vastaavan toiminnan ympäristölupapäätöksen valmistelun maksu. Maksut on esitetty tämän taksan liitteenä olevassa maksutaulukossa.

Maksu on sama, koska ympäristönsuojeluviranomainen ei tiedä uuden menettelyn vaikutusta päätökseen liittyvään työmäärään. Ilmoitusmenettelyä koskevan lainsäädännön perusteella vaikuttaa siltä, että kokonaistyömäärä ei muutu ympäristölupamenettelyyn verrattuna. Taksaa tullaan päivittämään kokonaisuudessaan lähitulevaisuudessa, jolloin ilmoitusmenettelyn taksoja harkitaan uudelleen.

4 § Menettelyn laajuudesta johtuvat lisämaksut

4.1 Edellä 3 §:ssä mainitun maksun lisäksi peritään asian käsittelystä seuraavat lisämaksut:

- a) asiantuntijaviranomaisen lausunto erillisen laskun mukaisesti tai vähintään 100 euroa lausunnolta
- b) konsultti- tai asiantuntijaselvitys erillisen laskun mukaisesti
- c) ympäristönsuojeluasetuksen 13 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kuulemistilaisuuden tai katselmuksen järjestämisestä aiheutuneet kulut sekä 100 euroa tilaisuudelta
- d) ilmoituskulut, jotka koskevat kuulutuksen sekä päätöksen julkaisemista lehti-ilmoituksella 400 €.

Mikäli lehti-ilmoitusten todelliset kulut ylittävät edellä mainitun summan, niin lehti-ilmoituskustannukset voidaan veloittaa yli menevältä osalta toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

5 § Maksun alentaminen

- 5.1 Mikäli asian käsittelyn vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä vähäisempi, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 5.2 Kyseessä on toiminnan olennainen muuttaminen (YSL 29 §), jolloin käsittelymaksu voidaan määrätä enintään 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 5.3 Kyseessä on luvan tai ilmoituspäätöksen teknisluontoinen muuttaminen tai muu lupamääräysten vähäinen muutos, jonka vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä pienempi, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 80 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 5.4 Ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettujen lupa-asian käsittelystä peritään yhdistetty maksu siten, että perusmaksultaan kalleimman toiminnan lupamaksuun lisätään muiden toimintojen osuutena 50 % näiden toimintojen maksusta.
- 5.5 Mikäli hakemuksen kohteena olevan laitoksen tai toiminnan käytössä on varmennettu ympäristöasioiden hallintajärjestelmä, energiatehokkuussopimus tai muu vastaava järjestelmä tai maatalouden ympäristötukijärjestelmään liittyviä vapaaehtoisia vesiympäristön suojaustoimenpiteitä, joiden voidaan katsoa vähentävän tarvetta selvittää toimintaa tai antaa tarkkailua tai seurantaa koskevia lupamääräyksiä, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 20 % 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

6 § Käsittelymaksun määrääminen poikkeustapauksissa

- 6.1 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa luvan, ilmoituksen tai muuan asian luonne ja merkitys huomioon ottaen kohtuuttoman suureen tai pieneen mak-suun, voidaan erityisistä syistä käsittelymaksu määrä enintään 50 % 3 §:n mu-kaista maksua alhaisemmaksi tai korkeammaksi.
- 6.2 Mikäli asian käsittelyn vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä suu-rempi, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 50 % 3 §:n mukaista maksua suuremmaksi.

7 § Hakemuksen, ilmoituksen tai muun asian peruuttaminen tai keskeytyminen

- 7.1 Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa tai ilmoituksensa tai muu asian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa keskeytyy muusta syystä ennen pää-töksen antamista ja viranomaisen on ryhtynyt toimiin hakemuksen käsittele-miseksi, peritään 3 §:n mukaisesta maksusta 50 % sekä muut hakemuksen kä-sittelystä aiheutuneet kustannukset 4 §:n mukaisesti.

8 § Hakemuksen tai ilmoituksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

- 8.1 Hakemuksesta tai ilmoituksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään tämän taksan mukainen maksu. Mikäli hylkäävän päätöksen perusteet ovat niin sel-keät, että asian laajemmalle käsittelylle ei ole ollut perusteita, voidaan maksu määrätä 50 % 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi. Lisäksi peritään muut asian käsittelystä johtuneet kustannukset 4 §:n mukaisesti.
- 8.2 Jos hakemus tai ilmoitus on päätetty jättää tutkittavaksi ottamatta, maksua ei pe-ritä.

9 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

- 9.1 Mikäli tuomioistuin palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi, peritään asian käsit-telystä tämän taksan mukainen maksu, josta vähennetään, mitä samassa asi-assa aikaisemmin annetusta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä on pe-ritty.
- 9.2 Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen vuoksi, että hakija ei ole ollut hakemansa luvan tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

10 § Ympäristönsuojelulain mukaiset valvontamaksut

- 10.1 Ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaisesta suunnitelmallisesta tarkastuksesta ja muusta valvontaohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta sekä hallintopakkoasiassa annetun kiellon, määräyksen tai keskeyttämisen valvomiseksi tehtävästä tarkastuksesta peritään maksutaulukon mukainen valvontamaksu.
- 10.2 Mikäli tarkastuksen yhteydessä annetaan määräys tai pyydetään toiminnanharjoittajalta selvitys, jonka tämä toimittaa valvontaviranomaiselle, on määräyksen valmistelusta tai selvityksen käsittelystä johtuvasta työmäärästä mahdollisuus periä maksu osana tarkastusmaksua.
- 10.3 Toiminnanharjoittajan peruuttamatta jättämästä, sovitusta tarkastuksesta peritään maksu käytetyn työajan mukaan.

11 § Jätelain mukaiset valvontamaksut

- 11.1 Jätelain valvontasuunnitelman mukaisista määräaikaistarkastuksista ja muista säännöllisistä valvontatoimista peritään taksan mukaista valvontamaksua.
- 11.2 Tämän taksan mukainen valvontamaksu peritään myös tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen roskaantumista koskevan siivousmääräyksen, jätelain 125 §:n yksittäisen määräyksen tai jätelain 126 §:n mukaisen kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi.

12 § Valvontamaksujen määrääminen poikkeustapauksissa

- 12.1 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa kohtuuttomaan suureen tai pieneen valvontamaksuun, voidaan erityisistä syistä maksu määrätä enintään 50 % maksutaulukon mukaista maksua alhaisemmaksi tai korkeammaksi.

13 § Mikroyritysten valvontamaksujen kohtuullistaminen

- 13.1 Ympäristönsuojelulain 206 §:n tarkoittamien mikroyritysten valvontamaksu voidaan määrätä 30 % 3 §:n mukaista maksu pienemmäksi. Alennus edellyttää, että toiminnanharjoittaja on viimeistään tarkastuksen yhteydessä annettava valvontaviranomaiselle riittävät työntekijämäärää, liikevaihtoa tai tasetta koskevat tiedot alennuksen myöntämiseksi.

14 § Vakuuspäätöksen maksu

- 14.1 Jos luvan hakija jättää ympäristönsuojelulain 199 §:n 1 momentin mukaisen vakuuden, peritään vakuusasian käsittelystä lisämaksu, joka on 10 prosenttia kyseistä toimintaa koskevasta 3 §:n mukaisesta maksusta.
- 14.2 Jos luvanhaltija hakee luvan myöntämisen jälkeen 199 §:n 2 momentin mukaisesti oikeutta aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen tuloa lainvoimaiseksi, peritään vakuusasian käsittelystä maksu.

15 § Maksusta, maksun palauttamisesta ja poikkeuksesta päättäminen

15.1 Maksusta, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä määrää tässä taksassa säädetyin perustein ympäristönsuojeluviranomainen tai se viranhaltija, jolle pääasiasta päättäminen on siirretty.

Lupamaksuista määrätään pääasiaa koskevassa päätöksessä tai samanaikaisesti annettavalla erillisellä päätöksellä. Mikäli maksusta tehdään erillinen päätös, tulee päätös ja maksulippu lähettää maksuvelvolliselle samalla kuin pääasia koskeva päätös.

Niiden maksujen kohdalla, jotka pannaan maksuun ilman hallintopäätöstä, voidaan katsoa maksun itsessään olevan päätös maksusta, eikä erillistä päätöstä asiasta tarvitse tehdä.

16 § Maksun suorittaminen ja periminen

16.1 Maksu on suoritettava 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun asiaa koskeva päätös on annettu. Viivästyneestä maksusta peritään kulloinkin voimassa olevaa viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan.

16.2 Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottoina ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (706/2007) säädetään (YSL 205 §).

17 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

17.1 Tämä taksa tulee voimaan 1.1.2023.

17.2 Maksu määräytyy tämän taksan mukaisesti asioissa, jotka ovat tulleet vireille sekä joista on kuulutettu tai muuten annettu tieto asianosaisille tämän taksan voimaantulopäivän päivän jälkeen.

Tämä taksa kumoaa Hollolan elinvoimavaliokunnan 11.2.2020 § 6 hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan.

Hollolan elinvoimavaliokunta on hyväksynyt tämän taksan päätöksellään 20.12.2022 § 107.

MAKSUTAULUKKO

Liite

Maksutaulukko sisältää Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksut ympäristönsuojelulain, vesilain, jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain mukaisten lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelyssä sekä ympäristönsuojelulain mukaisissa valvontatoimenpiteissä.

1. Ympäristölupaa edellyttävän laitoksen tai toiminnan lupapäätöksen valmistelu (YSA 2 §)	Maksu euroa
Metsäteollisuus muu puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos kuin puun kyllästämö	4 080
Metalliteollisuus metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen	4 080
Energiantuotanto polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 MW kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoaineteho on alle 50 MW	4 080
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely a) puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilien valmistuslaitos b) nestemäisten polttoaineiden jakeluasema c) muu polttonesteiden jakeluasema tai vaarallisten nestemäisten kemikaalien varasto d) kivihiilivarasto	2 805 2 805 2 805 2 805
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta a) toiminnot, joissa käytetään haihtuvia orgaanisia yhdisteitä b) laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia	4 080 4 080
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto a) kivenlouhimo tai muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kiven louhintahinta b) kiinteä tai tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus	4 080 4 080
Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisten yhteiskäsittelylupien käsittelystä kunnalle perittävästä maksusta määrätään maa-aineslain mukaisessa taksassa.	
Mineraalituotteiden valmistus a) keramiikka- tai posliinitehdas b) kevytsoratehdas c) kiinteä betoniasema tai betonituotetehdas d) kevytbetonitehdas	3 468 3 468 3 468 3 468
Nahan tai tekstiilien laitospesintä tai käsittely tekstiilien vesipesula tai muu kuin rekisteröitävä kemiallinen pesula	2 040

Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	
a) teurastamo	3 570
b) lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos	3 570
c) kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos	3 570
d) perunan tai juuresten käsittely- tai jalostuslaitos	2 295
e) vihannesten, öljykasvien, melassin tai mallasohran käsittely- ja jalostuslaitos	2 295
f) muu kuin d ja e kohdassa tarkoitettu kasvipörsäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos	2 295
g) panimo	3 570
h) siiderin tai viinin valmistus käymisteitse	3 570
i) muu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos	3 570
j) rehua tai rehuvalkuuista valmistava tai sekoittava teollinen laitos	2 805
k) jäätelötehdas tai juustomeijeri	3 570
l) eineksiä valmistava laitos	2 295
m) pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos	3 570
n) makeistehdas	3 570
o) mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuoma pakkaamo	3 570
Eläinsuojat ja kalankasvatus	
a) eläinsuoja	2 040
b) turkistarha	2 040
Liikenne	
a) muu lentopaikka kuin lentoasema	3 570
b) linja-auto, kuorma-auto- tai työkonevarikko	2 805
c) ulkona sijaitseva moottoriurheilurata	3 570
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	
a) maankaatopaikka	2 805
b) pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu kuin kaatopaikkakäsittely	2 805
c) kotitaloudessa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyneen vaarallisen jätteen varastointipaikka tai vaaralliseksi jätteiksi luokiteltavien romuajoneuvojen tai käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkajätteiden varastointipaikka	2 805
d) autopurkamo	2 805
e) ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelylaitos	2 805
c) muu jätteen hyödyntäminen tai käsittely, joka on ammattimaista tai laitospäistä	2 805
Muu toiminta	
a) ulkona sijaitseva ampumarata	3 570
b) pysyvä, ulkona sijaitseva laitospäinen suihkupuhalluspaikka	2 805
c) kiinteä eläintarha tai huvipuisto	3 570
d) krematorio ja pieneläinten polttolaitos	3 570

2. YsL 27 §:n mukainen ympäristölupaa edellyttävä toiminta	
– jätevesien johtaminen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista	1 758
– toiminta, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhde-laista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta	2 805
3. YsL 28 §:n mukainen luvanvaraisuus pohjavesialueella	
– asfalttiasema, energiantuotantolaitos tai jakeluasema	2 805
– YsL:n liitteessä 1 tai 2 tarkoitettu, mutta niitä vähäisempi toiminta	2 805
4. YsL 64 §:n mukainen päätös seuranta- ja tarkkailusuunnitelman hyväksymisestä	51 €/h
5. YsL 65 §:n mukainen päätös tarkkailumääräysten muuttamisesta	153
6. YsL 9 luvun mukainen luvan voimassaolo, muuttaminen sekä toiminnan lopettaminen	
– päätös luvan raukeamisesta (88 §)	51 €/h
– luvan muuttaminen, joka on tullut vireille viranomaisen tai toiminnanharjoittajan hakemuksesta (89 §)	51 €/h
– kirjallinen lausuma luvan selventämiseksi (92 §)	51 €/h
– lopettamismääräykset (94 §)	51 €/h
7. YsL 116 §:n mukainen toiminnan rekisteröinti	
– energiantuotantoyksikkö	816
– asfalttiasema	816
– polttoaineiden jakeluasema	816
– kemiallinen pesula	816
– orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta tai laitos	816
8. YsL 12 luvun mukaisten ilmoitusten käsittely	
a) tilapäistä melua tai tärinää aiheuttava toiminta, laaja kuuleminen (118 §)	408
b) tilapäistä melua tai tärinää aiheuttava toiminta, suppea kuuleminen (118 §)	306
c) myöhässä (<14 vrk) tulleen ilmoituksen käsittely, suppea kuuleminen (118 §)	408
d) koeluontoinen toiminta (119 §)	561
e) poikkeukselliset tilanteet (120 §)	561
9. YsL 157 §:n mukainen talousvesien käsittelyvaatimuksista poikkeaminen	255
10. YsL 168 §:n mukaiset valvontamaksut	
– valvontaohjelmaan perustuva määräaikaistarkastus	255
– vaativa määräaikaistarkastus	510
– suunnitelmalliseen tarkastukseen liittyvä uusintatarkastus	153
– valvontaohjelmaan perustuvan kohteen suunnitelmallinen tarkastus niissä kohteissa, joissa tehdään yhtä aikaa sekä suunnitelmallinen maa-ainestarkastus että suunnitelmallinen ympäristötarkastus, eikä kyseessä vielä ole yhteisluvan valvonta	153
	51

<ul style="list-style-type: none"> - päätöksessä/asetuksessa määrätyn vuosiraportin tarkistaminen - päätöksessä/asetuksessa määrätyn tarkkailutulospöytäkirjan tarkastaminen - kehotuskirje mikäli vuosiraporttia/ tarkkailutulospöytäkirjaa ei ole toimitettu ajallaan <p>Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisten yhteislupien valvontamaksusta määrätään maa-ainestaksassa</p>	<p>51</p> <p>51</p>
<p>11. YsL 175 ja 176 §:n mukainen tarkastus hallintopakkomääräyksen valvomiseksi</p>	<p>204</p>
<p>12. YsL 181 §:n mukainen tarkastus toiminnan keskeyttämisen noudattamiseksi</p>	<p>204</p>
<p>13. YsL 199 §:n maksut toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta</p> <ul style="list-style-type: none"> - maksu vakuusmaksun käsittelystä - toiminnan aloittamislupaa koskeva erillinen päätös 	<p>10 %:n lisä- maksu koh- dan 13.1 mukaisesti</p> <p>153</p>
<p>14. Vesilain mukaisten asioiden käsittely</p> <ul style="list-style-type: none"> - talousveden ottamisen rajoittaminen (VL 4:2) - ojitusta koskevat erimielisyydet (VL 5:5) - oikeus ojittaa toisen alueella (VL 5:9) - muun kuin kuivatusveden johtaminen toisen ojaan (VL 5:14) 	<p>408</p> <p>612</p> <p>408</p> <p>408</p>
<p>15. Jätelain mukaisten asioiden käsittely</p> <ul style="list-style-type: none"> - jätteiden ammattimaisesta keräyksestä jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten tehtävän ilmoituksen käsittely (100 §) - mittauksen ja tutkimusten kohtuulliset kustannukset laskun mukaisesti (123 §) - valvontaohjelman mukainen määräaikaistarkastus (124 §) - vuosiraportin tarkastaminen - tarkkailuraportin tarkastaminen - kehotuskirje mikäli vuosiraporttia/ tarkkailutulospöytäkirjaa ei ole toimitettu ajallaan - tarkastus tai muu valvontatoimi, joka on tarpeen 75 §:ssä (roskaantuneen alueen siivoamisesta määrääminen), 125 §:ssä (yksittäisen määräyksen antaminen) ja 126 §:ssä (rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen) tarkoitetun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi 	<p>102</p> <p>255</p> <p>51</p> <p>51</p> <p>51</p> <p>204</p>
<p>16. Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun mukaisten asioiden käsittely</p> <ul style="list-style-type: none"> - huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman tarkistaminen, hyväksyminen ja merkitseminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 	<p>153</p>
<p>17. Vesiliikennelain mukaisten asioiden käsittely (106 §)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesiliikennelain mukaisen lupa-asian käsittely 	<p>51 € / h</p>

18. Maastoliikennelain mukaisten asioiden käsittely (31 §) - maastoliikennelain mukaisen lupa-asian käsittely	51 €/h
19. Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta (16 §) - yhteensovittamisesta perittävä maksu	51 €/h
19. Muiden asioiden käsittely - muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asian aloitteesta vireille pane- man perusteettoman asian käsittely - ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisen käsittely - muu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisen tehtävän käsittely	510 153 51 €/h

Hollolan kunta
PL 66, 15870 Hollola
Puh. (03) 880 111
Fax (03) 880 3474
kirjaamo@hollola.fi
sähköposti: etunimi.sukunimi@hollola.fi

www.hollola.fi

<https://twitter.com/HollolanKunta>

<https://www.facebook.com/hollolankunta/>